

การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในภาษาไทย
ของบุคคลากรประจำสถานีวิจัยโทรทัศนแห่งประเทศไทยช่อง 11

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974 - 334 - 698 - 8

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

HYPERCORRECTION OF (t) IN THAI SPOKEN BY THE PERSONNEL OF
THE TELEVISION OF THAILAND CHANNEL 11

Miss Prapa Pirom

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974 – 334 – 698 - 8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในภาษาไทยของบุคคลากรประจำ
สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11

โดย

นางสาวประภา ภิรมย์

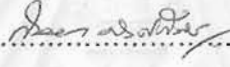
ภาควิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

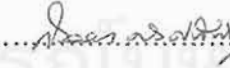
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์)

ประภา ภิรมย์ : การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในภาษาไทยของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (HYPERCORRECTION OF (l) IN THAI SPOKEN BY THE PERSONNEL OF THE TELEVISION OF THAILAND CHANNEL 11) อ.ที่ปรึกษา: รศ. ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 97 หน้า. ISBN 974-334-698-8

งานวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) หรือการออกเสียง (ล) เป็น [r] ในภาษาไทยของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 โดยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของอัตราการเกิดของพฤติกรรมดังกล่าวกับตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปรได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพและวันจลาและนำผลที่ได้มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์

สมมติฐานของการวิจัยนี้มี 3 ประการ ได้แก่ (1) บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลางมีความถี่ของการออกเสียง (ล) เป็น [r] สูงที่สุด (2) ระหว่างบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวกับผู้ที่ทำหน้าที่อื่น บุคลากรที่ทำหน้าที่อื่นมีความถี่ของการออกเสียง (ล) เป็น [r] สูงกว่าผู้ประกาศข่าว (3) ในแง่วันจลาการแก้ไขเกินเหตุจะพบในการอ่านข่าวมากกว่าในการให้สัมภาษณ์

ในการเปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรเรื่องระดับการศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับสูง ระดับปานกลางและระดับต่ำกลุ่มละ 15 คน ผลปรากฏว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด รองลงมาคือบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง และบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำไม่มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) อยู่เลย ในการออกเสียงทั้งสองบริบท

ส่วนการศึกษ้อัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรเรื่องอาชีพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกาศข่าวและบุคลากรอื่นซึ่งมีการศึกษาระดับเดียวกับผู้ประกาศข่าวคือระดับสูง และผลการวิจัยปรากฏว่าบุคลากรอื่นมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าผู้ประกาศข่าวในการออกเสียงทั้งสองบริบทเช่นกัน

สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรวันจลา ผู้วิจัยเปรียบเทียบการออกเสียงของผู้ประกาศข่าวในการให้สัมภาษณ์กับการอ่านออกอากาศจริง ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้ประกาศข่าวมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวันจลาการให้สัมภาษณ์สูงกว่าในวันจลาการอ่านออกอากาศในบริบทที่เป็นพยานะเดี่ยว แต่ในบริบทที่เป็นพยานะควบคู่กับผู้ประกาศข่าวมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) เท่ากันในทั้งสองวันจลา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....ประภา ภิรมย์
สาขาวิชา.....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2542..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4080149122 MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD: HYPERCORRECTION / PRONUNCIATION / SPOKEN THAI / LINGUISTIC VARIATION

PRAPA PIROM: HYPERCORRECTION OF (l) IN THAI SPOKEN BY THE PERSONNEL OF THE TELEVISION OF THAILAND CHANNEL 11. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. AMARA PRASITHRATHSINT, Ph.D. 97 pp. ISBN 974-334-698-8

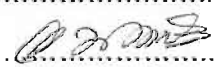
This study investigates the relationship between hypercorrection of (l) in Thai spoken by the personnel of the Television of Thailand Channel 11 and three social variables; namely, education, occupation, and style. The data were quantitatively analyzed and the chi-square test was used to verify the significance of the relationship.

The hypotheses of this study are: (1) the group at the middle level of education use hypercorrective variant more frequently than the other groups. (2) Between the news announcers and the other groups, the former use the hypercorrective variant more frequently than the latter. (3) With regards to style, hypercorrection is found more in news reading than interviews.

The analysis of the relationship between the pronunciation of (l) and education reveals that the more educated group uses [r], which is the hypercorrective variant of (l), more frequently than the less educated. There is grading patterns of the hypercorrection from the most educated to the least educated group.

The second variable, occupation, divides the population into two groups: the news announcers and others. Both are at the same educational level—the highest in this study. It is found that the latter group uses the hypercorrective variant [r] more frequently than the news announcers.

As for the relationship between style and hypercorrection, the data collected from interviewing the news announcers and from recording their news announcement on air show that they use [r] in interview style more frequently than in news-reading style, when (l) occurs initially, but equally frequently in both styles when (l) occurs in clusters.

ภาควิชา..... ภาษาศาสตร์.....	ลายมือชื่อนิสิต..... ประภา ภิรมย์.....
สาขาวิชา..... ภาษาศาสตร์.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2542.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ประสิทธิ์วิชาความรู้ อันมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้วิจัย ด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มกำลัง อย่างดียิ่งตลอด มา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี วิงศิกานนท์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภักดิ์ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงสำหรับคำแนะนำอันมีคุณค่าและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสดรทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ ดร. ปราณิ กุลละวณิชย์ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ทั้งทางศาสตร์ และทางศิลป์ในการทำงานให้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณประยุทธ ภิรมย์ คุณมาริษา ภิรมย์ และคุณตะวัน ภิรมย์ ผู้เป็นบิดา มารดา และพี่ชายของผู้วิจัย ซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์กาญจน์ ดุลละมพะ ญาติผู้พี่ของ ผู้วิจัย สำหรับความกรุณาและความเอื้ออาทรที่มีให้แก่ผู้วิจัยตลอดมาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

ขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งบุคลากรทุกท่านจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ที่กรุณาสละเวลา ให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือต่อผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนชาวภาษาศาสดรทุกท่านอย่างจริงใจสำหรับความรู้และประสบการณ์ ทางวิชาการ ความเป็นมิตรแท้ ความช่วยเหลือ ความบันเทิง และความห่วงใยที่มีให้กันตลอดมา รวมทั้ง เพื่อน ท่านอื่นๆ นอกภาควิชาภาษาศาสดรทุกท่านด้วย

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างสูงที่ได้สนับสนุนเงิน ทุนการทำวิจัยส่วนหนึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณความดีทั้งหมดที่พึงหาได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา พี่ชาย ครู-อาจารย์ รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ซ
บทที่	
1.บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	5
1.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	10
1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	13
1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	15
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	16
2.1 การศึกษาเรื่องการแปรของภาษา.....	16
2.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรทางเสียงในภาษาต่างประเทศ.....	16
2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรทางเสียงในภาษาไทย.....	18
2.1.3 การกล่าวถึงการแก้ไขเกินเหตุในงานวิจัยในอดีต.....	23
2.2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขเกินเหตุ.....	26
2.2.1 ศักดิ์ศรี.....	27
2.2.2 สำนักทางสังคม.....	28
2.2.3 ความไม่มั่นคงทางภาษา.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามระดับการศึกษา.....	31
3.1 การแปรของ (ล)	31
3.1.1 รูปแปรของ (ล)	31
3.1.2 อัตราการเกิดของรูปแปรที่พบในการวิจัย.....	32
3.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคคลากรประจำสทท.11 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	36
3.2.1 การแปรของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคคลากร 3 ระดับการศึกษา....	37
3.2.2 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคคลากร 3 ระดับการศึกษา.....	44
4. การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามอาชีพ.....	52
4.1 การแปรของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคคลากรจำแนกตามอาชีพ.....	53
4.1.1 ตัวอย่างการออกเสียง (ล).....	53
4.1.2 การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยว.....	58
4.1.3 การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ.....	60
4.1.4 ภาพรวมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จำแนกตามอาชีพ.....	63
4.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามอาชีพเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	65
4.2.1 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยว.....	65
4.2.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ.....	68
5. การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามวจนลีลา.....	71
5.1 การแปรของ (ล) ในการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าว.....	72
5.1.1 ตัวอย่างการออกเสียง (ล).....	72
5.1.2 การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยว.....	76
5.1.3 การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ.....	78
5.2 ภาพรวมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จำแนกตามวจนลีลา.....	80
5.2.1 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยว	81
5.2.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ.....	81

บทที่	หน้า
6. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	84
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	84
6.1.1 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามระดับการศึกษา.....	84
6.1.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามอาชีพ.....	85
6.1.3 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับวัจนลีลา.....	86
6.2 อภิปรายผล.....	87
6.2.1 อิทธิพลของการศึกษาต่อการแก้ไขเกินเหตุของ (ล).....	87
6.2.2 ความสัมพันธ์ของอาชีพกับการแก้ไขเกินเหตุของ (ล).....	89
6.2.3 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับวัจนลีลา.....	91
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	93
รายการอ้างอิง.....	94
ประวัติผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.1 ตารางแสดงจำนวนบุคลากรประจำ สทท. 11 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	11
1.2 ตัวอย่างตารางที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลความถี่ของรูปแปรที่พบในการให้สัมภาษณ์ของ ผู้ประกาศข่าว.....	14
3.1 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรที่พบในการวิจัยที่เกิดในปริบทที่เป็นพหุคูณ เดี่ยว.....	34
3.2 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรที่พบในการวิจัยที่เกิดในปริบทที่เป็นพหุคูณ ควบคู่.....	35
3.3 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ จากการให้สัมภาษณ์ในปริบทที่เป็นพหุคูณ ตามค่าร้อยละ.....	40
3.4 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆจากการให้สัมภาษณ์ในปริบทที่เป็นพหุคูณ ควบคู่ตามค่าร้อยละ.....	42
3.5 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จากการให้สัมภาษณ์ในสองปริบทตาม ค่าร้อยละ.....	44
3.6 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในปริบทที่เป็นพหุคูณเดี่ยวของบุคลากร 3 ระดับการ ศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	48
3.7 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในปริบทที่เป็นพหุคูณควบคู่ของบุคลากร 3 ระดับ การศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	50
4.1 อัตราการปรากฏรูปแปรต่างๆ จากการให้สัมภาษณ์ในปริบทที่เป็นพหุคูณเดี่ยว ตามค่าร้อยละ.....	59
4.2 อัตราการปรากฏรูปแปรต่างๆจากการให้สัมภาษณ์ในปริบทที่เป็นพหุคูณควบคู่ ตามค่าร้อยละ.....	61
4.3 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จากการให้สัมภาษณ์ในสองปริบท ตาม ค่าร้อยละ.....	63
4.4 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในปริบทที่เป็นพหุคูณเดี่ยวของบุคลากรจำแนกตาม อาชีพเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	67
4.5 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในปริบทที่เป็นพหุคูณควบคู่ของบุคลากรจำแนก ตามอาชีพเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

5.1	อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในปริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวตาม วจนลีลา.....	77
5.2	อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในปริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำตาม วจนลีลา.....	79
5.3	เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวตาม วจนลีลา.....	81

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
3.1	เปรียบเทียบอัตราการเกิดของรูปแปรที่พบในการวิจัย.....35
3.2	เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา.....40
3.3	เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะ ควบกล้ำ จำแนกตามระดับการศึกษา.....43
3.4	เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ จำแนกตามระดับ การศึกษา.....45
4.1	เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว จำแนกตามอาชีพ 60
4.2	เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะ ควบกล้ำจำแนกตามอาชีพ 62
4.3	เปรียบเทียบอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [r] ในการให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอาชีพ.....64
5.1	เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวตาม วจนลีลา.....77
5.2	เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ ตามวจนลีลา.....79
5.3	เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวตาม วจนลีลา.....82

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้วิจัยสังเกตเห็นรูปแบบการใช้รูปภาษาที่มีความแตกต่างจากรูปแบบที่ใช้อยู่ตามปกติในสังคมไทยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียง ร ล กล่าวคือ มีการออกเสียง ล เป็น ร บ่อยครั้ง เช่น การออกเสียงคำว่า ล้วน เป็น “ร้วน” หรือ เฉลิม เป็น “เชริม” (ฉะ-เหริม) คำว่า กลั๊บบ เป็น “กรั๊บบ” เป็นต้น รวมทั้งการออกเสียงคำที่ไม่มีควบกล้ำ ร ล เป็นคำที่มีควบกล้ำ เช่น ออกเสียงคำว่า กวาร์ เป็น “กลาน” หรือ “กราน” การใช้ภาษาตามที่กล่าวมานี้ นับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับนักภาษาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักภาษาศาสตร์สังคม

นักภาษาศาสตร์สังคมหลายท่านกล่าวถึงการใช้รูปภาษาตามที่กล่าวมาและเรียกการใช้รูปภาษาเช่นนี้ว่า “การแก้ไขเกินเหตุ” (hypercorrection) เช่น อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2533: 67) ให้คำจำกัดความการแก้ไขเกินเหตุว่า “การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งตั้งใจใช้รูปภาษาที่ตนคิดว่าถูกต้องหรือมีศักดิ์ศรีกว่ารูปภาษาที่ตนใช้เป็นปกติ โดยคิดว่ารูปที่ใช้อยู่ตามปกตินั้นผิดหรือไม่มีศักดิ์ศรี เช่น ออกเสียงคำว่า กลั๊บบกลายเป็น “กรั๊บบราย” เพราะคิดว่าตัวควบกล้ำ กล นั้นเป็นรูปที่ไม่ถูกต้อง หรือการแทรกเสียงตัว ร เข้าไปในหลายคำที่พูด เพราะคิดว่าคำที่ไม่มี ร นั้นเป็นรูปที่ไม่ถูกต้อง เช่น ออกเสียงคำว่า จริง เป็น “จริง” (ที่ถูกต้องเป็น “จิง”) นอกจากนี้ยังมีคำจำกัดความของลาบอฟ (Labov 1972:126) จากบทความเรื่อง Hypercorrection by the Lower Middle Class as a Factor in Linguistic Change มีเนื้อหาในบทความที่อธิบายคำ “การแก้ไขเกินเหตุ” ว่า “...the term hypercorrection will be used, since the lower-middle class speakers go beyond the highest-status group in their tendency to use the forms considered correct and appropriate formal styles.” ซึ่งเท่ากับว่าเป็นลักษณะที่ผู้พูดภาษาชั้นกลางระดับต่ำใช้รูปแบบที่ถูกต้อง มีศักดิ์ศรีมากกว่าที่ผู้พูดภาษาชั้นสูงที่สุดใช้ (ชั้นกลางระดับสูงเป็นชั้นสูงสุดที่ Labov ศึกษา) ในวจนลีลาที่เป็นทางการนั่นเอง สำหรับนักภาษาศาสตร์คนอื่นๆ ได้แก่ บีบี (Beebe 1974:355) ให้คำจำกัดความว่า “...a hypercorrection is an instance where an individual believes a linguistic rule has applied in a case where it has not actually applied. Then, thinking that the rule produces an error, the individual mistakenly tries to correct what is not an error.” ซึ่งเป็นความหมายที่จัดว่าแตกต่างไปจากที่ลาบอฟ

เสนอ นั่นคือ บีบีกล่าวว่า การแก้ไขเกินเหตุ คือ การที่ผู้ใช้ภาษาพยายามใช้รูปภาษาที่ถูกต้องจนไปแก้ไขรูปภาษาที่ถูกต้องอยู่แล้ว เป็นผลให้รูปภาษาที่ถูกนั้นกลายเป็นรูปที่ผิด คำจำกัดความต่อมานำมาจากคริสตัล (Crystal, 1980: 176) ที่กล่าวว่า "a term used in linguistic refers to the movement of linguistic form beyond the point set by the variety of language that a speaker has his higher target. The phenomenon usually take place when speakers of a non-standard dialect attempt to use the standard dialect and 'go too far', producing a version which does not appear in the standard." ความหมายของคำจำกัดความนี้ก็เหมือนกับ ความหมายที่บีบีเสนอไว้นั่นเอง และนักภาษาศาสตร์ท่านอีกท่านหนึ่งที่ทำให้คำจำกัดความของการแก้ไขเกินเหตุ ได้แก่ บุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsvimol 1993:104) โดยได้กล่าวเอาไว้ในงานวิจัยของตนว่า "Hypercorrection refers to the situation in which lower status speakers use the prestigious variant or an in-between status variant more frequency than higher status speakers." หมายความว่าผู้พูดมีสถานภาพต่ำ ใช้รูปแบบที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าที่ผู้พูดที่มีสถานภาพสูงกว่าใช้

จากคำจำกัดความทั้งหมดข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า การแก้ไขเกินเหตุสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ดังที่ วูลแฟรม และ ฟาโซลด์ Wolfram and Fasold (1974: 87-88) ได้เสนอแนวความคิดเอาไว้ ดังนี้

1. การแก้ไขเกินเหตุเชิงสถิติ (Statistical Hypercorrection) เป็นความหมายของการแก้ไขเกินเหตุในกรณีที่ผู้พูดภาษาที่มีสถานภาพต่ำใช้รูปภาษาที่เป็นที่ยอมรับมากกว่าที่ผู้พูดที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าใช้ ซึ่งเป็นความหมายตามแบบที่ใช้ในงานของลาบอฟ Labov (1972) และ บุญเรือง ชื่นสุวิมล Chunsvimol (1993)

2. การแก้ไขเกินเหตุเชิงโครงสร้าง (Structural Hypercorrection) เป็นความหมายของการแก้ไขเกินเหตุในอีกกรณีหนึ่ง กล่าวคือ เป็นการแก้ไขเกินเหตุโดยการเลือกใช้เสียงที่เป็นที่ยอมรับกันว่ามีศักดิ์ศรีกว่าอีกเสียงแทน ถึงแม้ว่าในคำที่จะต้องพูดนั้นที่ถูกแล้วจะต้องใช้เสียงที่ถูกมองว่าด้อยกว่าก็ตาม การแก้ไขเกินเหตุแบบนี้จะได้แก่ ปรากฏการณ์ที่เกิดในงานของบีบี Beebe (1974) แสงจันทร์ ดரியกุล (2529) สุธิดา พูลทรัพย์ (2536) และ บุญเรือง ชื่นสุวิมล Chunsvimol (1997)

สำหรับงานวิจัยนี้จัดว่าเป็นการศึกษาพฤติกรรมกรรมการแก้ไขเกินเหตุในประเภทที่ 2 คือ การแก้ไขเกินเหตุเชิงโครงสร้าง (Structural Hypercorrection) เนื่องจากเป็นการศึกษาการเลือกใช้รูปแบบ [r] ซึ่งเป็นเสียงในภาษาไทยที่เป็นที่ยอมรับว่ามีศักดิ์ศรีมากกว่า [j] ถ้าศึกษาการแก้ไขเกินเหตุเชิงสถิติ (Statistical Hypercorrection) จะต้องศึกษาตัวแปร (ร) และนับความถี่ของ [r] ซึ่งเป็นรูปแบบของ (ร)

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ภาษาในสังคมไทยอีกประการหนึ่งด้วยคือ การใช้ภาษาในสังคมไทยจะมีปรากฏการณ์การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับตัวแปรทางสังคม 3 ประการ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ และวจนลีลา กล่าวคือ ผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่างกันดูเหมือนจะมีความถี่ของการแก้ไขเกินเหตุต่างกันด้วย ยกตัวอย่างเช่น ผู้พูดที่มีการศึกษาสูงกว่าน่าจะมีการใช้รูปภาษาที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า เช่นเดียวกับเรื่อง อาชีพ และ วจนลีลา ที่ผู้วิจัยก็สังเกตว่ามีผลทำให้ความถี่ของการแก้ไขเกินเหตุแตกต่างกันด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากตัวแปรเรื่องอาชีพ ผู้วิจัยเห็นว่ามีการแก้ไขเกินเหตุบ่อยครั้งในกรณีที่ผู้ใช้ภาษาเป็นบุคคลที่เป็นที่คาดหวังของสังคมเรื่องการใช้ภาษาว่าจะใช้ภาษาได้มาตรฐาน ถูกต้อง เช่น เป็นผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ผู้ประกาศข่าววิทยุ พิธีกรรายการโทรทัศน์ โฆษกรายการต่างๆ นักการเมือง ผู้บริหารประเทศระดับต่างๆ รวมทั้งครู อาจารย์หลายท่าน ฯลฯ ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย อายุมากหรืออายุน้อยก็ตาม

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่ากรแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จะเกิดมากในกรณีที่ผู้ใช้ภาษามีความระมัดระวังในการใช้ภาษาหรือกำลังพูดอยู่ในวจนลีลาที่เป็นทางการมากๆ เช่น การอ่าน หรือการพูดในที่ที่มีคนฟังมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุนี้ น่าจะมีความสัมพันธ์กับเรื่องวจนลีลาอยู่บ้าง ไม่มากก็น้อย ดังนั้นจึงน่าสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาให้ชัดเจนลึกซึ้งว่าตัวแปรทางสังคมทั้ง 3 ประการ ดังที่กล่าวถึงข้างต้น มีผลหรือไม่ อย่างไร ต่อพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล)

งานวิจัยเรื่องการแก้ไขเกินเหตุโดยเฉพาะยังไม่เคยมีผู้ศึกษามาก่อน ทั้งที่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันจะพบ่าเกิดปรากฏการณ์นี้บ่อยครั้ง จะมีการเสนอหรือกล่าวถึงอยู่ก็เพียงเล็กน้อย ในกรณีที่พบการเกิดปรากฏการณ์นี้ในงานที่ศึกษาการแปรของ (ล) และ (ร) เช่น งานวิจัยของแสงจันทร์ ตรียกุล (2529) สุริดา พูลทรัพย์ (2536) บุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsuvimol 1993,1997) ซึ่งพบว่ามีการปรากฏการณ์การแก้ไขเกินเหตุในสังคมไทย นอกจากนี้ก็ยังมีงานวิจัยของศรัทธา นิ้มไพบูลย์ (2536) เรื่อง “การแปรของการออกเสียงพยัญชนะท้าย (t, d, ʃ) ในคำภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่เป็นผู้หญิงไทย” ที่พบการแก้ไขเกินเหตุของ (t) ในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทางภาษามาก เพราะคิดว่าการออกเสียง (t) เป็น [ʃ] ซึ่งเป็นเสียงภาษาอังกฤษที่ดูมีศักดิ์ศรีในการใช้ จะทำให้ตนเองดูมีศักดิ์ศรีและเป็นที่ยอมรับ และยังพบว่ามีการแก้ไขเกินเหตุของเสียงอื่นอีกเช่นการแก้ไขเกินเหตุของ (h) ในงานของปาลีรัฐ ทรัพย์ปฐ (2537) เรื่อง “การแปรของเสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม” อย่างไรก็ตามในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) เพียงเสียงเดียวเท่านั้น เนื่องจากในสังคมไทยจะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ผู้ที่ออกเสียง ร และ คำควบกล้ำ ร ล ที่ชัดเจน เป็นผู้ที่ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง เป็นผู้ที่มีความรู้ มีการศึกษา

หรือกล่าวได้ว่าเสียง ร และ เสียงควบกล้ำ ร ล ที่ชัดเจนเป็นเสียงที่เป็นที่ยอมรับและมีศักดิ์ศรีในภาษาไทย และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยศึกษาแต่เพียงการแก้ไขถิ่นเหตุของ (ล) เท่านั้นก็เพราะเสียง (ล) เป็นเสียงที่แสดงการแก้ไขถิ่นเหตุในภาษาไทยอย่างชัดเจนมากกว่าการแก้ไขถิ่นเหตุของเสียงอื่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ศึกษาการแก้ไขถิ่นเหตุของ (ร) ที่ผู้ใช้ภาษาอาจพยายามออกเสียงให้ชัดเจนหรือมีการรื้อฟื้นมากกว่าปกติด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา

ตามที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่าผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าพฤติกรรมการแก้ไขถิ่นเหตุจะเกิดขึ้นอย่างสัมพันธ์กับตัวแปรสังคม 3 ประการ คือ การศึกษา อาชีพและวัจนลีลา กล่าวคือ พฤติกรรมการแก้ไขถิ่นเหตุของ (ล) นี้จะเกิดมากในการออกเสียงของบุคคลากรในสังคมที่มีการศึกษาหรือเป็นที่ยอมรับว่ามีการศึกษา ทั้งนี้เพราะการออกเสียง ร และคำควบกล้ำ ร ล ที่ชัดเจนจะเป็นตัวบ่งชี้ (marker) ว่าผู้ใช้ภาษาคอนนั้นๆ มีการศึกษาหรือไม่ ซึ่งการได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีการศึกษาเป็นความประสงค์ของคนในสังคมไทยหลายกลุ่มเพราะจะทำให้ตนนั้นเป็นบุคคลากรที่มีศักดิ์ศรีในสังคมด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยก็สังเกตเห็นด้วยว่าพฤติกรรมการแก้ไขถิ่นเหตุของ (ล) ยังจะปรากฏมากในการออกเสียงของบุคคลากรที่เป็นที่ยอมรับและคาดหวังของสังคมในเรื่องการใช้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ผู้ประกาศข่าว” เพราะผู้ที่เป็นผู้ประกาศข่าวทุกคนจะต้องได้รับใบประกาศรับรองการใช้ภาษาจากคณะกรรมการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์หรือ ก.บ.ว. ซึ่งเป็นคณะกรรมการพิจารณาความสามารถในการใช้ภาษาไทยมาตรฐานเสียก่อนจึงจะประกอบอาชีพเป็นผู้ประกาศข่าวได้นั่นเอง นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วผู้วิจัยยังสังเกตเห็นด้วยว่าจะยิ่งมีการปรากฏของพฤติกรรมการแก้ไขถิ่นเหตุของ (ล) มากยิ่งขึ้นไปอีกหากเป็นการออกเสียงหรือการใช้ภาษาในวัจนลีลาที่เป็นทางการมากขึ้นหรือเป็นวัจนลีลาที่ผู้ใช้ภาษามีความระมัดระวังในการใช้ภาษามากขึ้น เช่น ในการอ่านข่าวออกอากาศ ด้วยประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เองเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้ในการพิจารณาอย่างถ่วงถือนในการเลือกสรรหน่วยงานที่ประกอบด้วยบุคคลากรที่มีหน้าที่หลากหลายครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาหรือใช้เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ให้ครบถ้วนตามตัวแปรสังคมทั้ง 3 ประการ และผู้วิจัยเห็นว่าบุคคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เป็นกลุ่มบุคคลากรที่เหมาะสมที่สุดด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา (ดูรายละเอียดที่หัวข้อ 1.5.1)

สำหรับการศึกษาตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาที่ผู้วิจัยใช้ในงานนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดเรื่องการแบ่งระดับชนชั้นของคนในสังคมตะวันตกที่มีการแบ่งระดับชนชั้นของคนในสังคมเป็น 3 ระดับคือระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำเช่นที่ลาบอฟ (Labov: 1972) ใช้ในงานวิจัยเรื่องการแปรของ (r) ในการออกเสียงของคนในนิวยอร์กมาใช้ โดยได้นำมาแบ่งระดับการศึกษาของ

กลุ่มตัวอย่างใน สทท. 11 ซึ่งจัดเป็นตัวแทนของคนในสังคมไทยเป็น 3 ระดับ คือระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำ เหมือนอย่างที่บีบี (Beebe: 1974) ศึกษาการแปรของ (ร) (ล) และ (ว) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯและศึกษาการแปรของเสียงดังกล่าวกับตัวแปรสังคมเรื่องระดับการศึกษา อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวคิดว่าเรื่องของการแบ่งระดับเป็น 3 ระดับมาใช้เท่านั้น ไม่ได้เป็นการศึกษาเรื่องชนชั้นของคนในสังคมไทย และด้วยข้อสังเกตที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าบุคคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือ การศึกษาสูง กลางและต่ำนั้น น่าจะมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) แตกต่างกัน และหากเปรียบเทียบเฉพาะในกลุ่มบุคคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงด้วยกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันก็น่าจะมีการใช้รูปภาษาที่ต่างกันด้วย เช่น ผู้ที่มีอาชีพเป็นผู้ประกาศข่าวน่าจะมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุต่างกับผู้ที่ทำหน้าที่อื่น และหากจะพิจารณาเฉพาะการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวเพียงอย่างเดียว ก็น่าจะเป็นไปได้เช่นกันว่าการใช้ภาษาในวงสนทนาที่ต่างกันอาจทำให้ผู้ประกาศข่าวมีการเลือกใช้รูปภาษาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นเหล่านี้มาตั้งเป็นวัตถุประสงค์และสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบ

1. อัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ที่มีการศึกษาระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ
2. อัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าว และผู้ที่ทำหน้าที่อื่น
3. อัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวในการประกาศข่าวและการให้สัมภาษณ์

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาษา (ล) กับตัวแปรสังคมซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ การศึกษา อาชีพและวงสนทนา ดังนี้

1. บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลางมีความถี่ของการออกเสียง (ล) เป็น [r] สูงที่สุด รองลงมาคือบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง และระดับต่ำ ตามลำดับ
2. บุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวมีความถี่ของการออกเสียง (ล) เป็น [r] สูงกว่าบุคลากรที่ทำหน้าที่อื่นในหน่วยงานเดียวกัน ที่มีการศึกษาระดับสูงเช่นกัน

3. บุคคลที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวมีความถี่ของการออกเสียง (ล) เป็น [r] ในการประกาศข่าวสูงกว่าการให้สัมภาษณ์

1.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการแปรของภาษา นักภาษาศาสตร์สังคมจะพิจารณาศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ประเภท ซึ่งจัดว่าเป็นหลักในการศึกษาการแปรของภาษาแต่ละครั้ง ได้แก่ ตัวแปรภาษาและตัวแปรสังคม

1.4.1 ตัวแปรภาษา (linguistic variable)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541:19) กล่าวว่า “ตัวแปรภาษา หมายถึง รูปภาษาที่ถูกจัดให้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ในภาษาศาสตร์สังคม ตัวแปรภาษามักเป็นตัวแปรตาม (dependent variable) ซึ่งแปรตามปัจจัยต่างๆ ทางสังคม ตัวแปรภาษา 1 ตัว มีรูปแบบมากกว่า 1 รูปแบบขึ้นไป” สำหรับตัวแปรภาษานี้ ส่วนใหญ่จะเขียนแสดงไว้ในเครื่องหมาย ( ) ซึ่งลาบอฟ (Labov:1972) เป็นผู้นำมาใช้เป็นครั้งแรก

ตัวอย่างของตัวแปรภาษาที่มีผู้ศึกษามาแล้วในภาษาอังกฤษ

(-ing) ในคำว่า walking มีรูปแบบเป็น 2 รูปแบบ คือ [ɪŋ] และ [ɪn]

(ð) ในคำว่า they มีรูปแบบเป็น 2 รูปแบบ คือ [ð] และ [d]

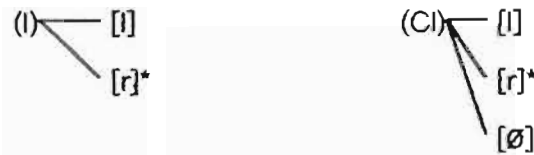
(θ) ในคำว่า think มีการแปรเป็น 3 รูปแบบ คือ [θ] [t] และ [s]

ตัวอย่างของตัวแปรภาษาที่มีผู้ศึกษามาแล้วในภาษาไทย

(r) ในคำว่า รัก มีรูปแบบเป็น 2 รูปแบบ คือ [r] และ [l]

(ch) ในคำว่า ฉัน มีรูปแบบเป็น 3 รูปแบบ คือ [tʃ] [tʃ] และ [tʃh]

สำหรับตัวแปรภาษาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ (ล) ซึ่งมีรูปแบบ 3 รูป คือ [l] [r] และ [๒] ในกรณีที่ตัวแปรนั้นเป็นพยัญชนะควบกล้ำ ล ส่วนในกรณีที่พยัญชนะเดี่ยว ล จะมีรูปแบบ 2 รูป คือ [l] และ [r] และผู้วิจัยจะมุ่งวิเคราะห์เฉพาะ [r] เท่านั้น เนื่องจากจัดได้ว่าเป็นรูปแบบที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ดังนี้

* หมายถึง รูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล)

จากงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยของบีบี (Beebe : 1974) แสงจันทร์ ตรีภูมิล (2529) สุธิดา พูลทรัพย์ (2536) และบุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsuvimol :1997) พบว่ามีการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สรุปเป็น 3 รูปแปร ได้แก่ [r] [r] และ [ɹ] แต่ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยรวมเรียก รูปแปรทั้ง 3 นี้และเสียงอื่นๆ ที่ใกล้เคียง จัดให้เป็น [r] ซึ่งจะหมายความครอบคลุมถึงเสียงต่อไปนี้

- [r] เสียงโฆษะ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก รัว (voiced apico-alveolar trill)
- [r] เสียงโฆษะ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก กระพบ (voiced apico-alveolar flap)
- [ɹ] เสียงโฆษะ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก เป็ด (voiced apico-alveolar approximant)

1.4.2 ตัวแปรสังคม (social variable)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541:19) กล่าวว่า “นักภาษาศาสตร์มักกำหนดตัวแปรอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภาษา ได้แก่ ปัจจัยต่างๆ ทางสังคม ซึ่งก็คือคุณสมบัติทางสังคมของผู้พูด เช่น อายุ เพศ ชาติพันธุ์ ฯลฯ และบริบทของการใช้ภาษา เช่น กาลเทศะ เรื่องที่พูด เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นตัวแปรอิสระ (independent variable) ซึ่งเป็นตัวแปรที่กำหนดสิ่งอื่นให้มีการแปร แต่ตัวเองไม่ถูกกำหนดโดยสิ่งใดในการวิเคราะห์” ปัจจัยต่างๆ ทั้งหมดตามที่กล่าวมาเรียกว่า ตัวแปรสังคม นั่นเอง และตัวแปรสังคมเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่นักภาษาศาสตร์สังคมนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์กับรูปภาษาต่างๆ ที่พบ และเมื่อรูปภาษามีการเปลี่ยนแปลงไปตามตัวแปรดังกล่าวก็เท่ากับว่าภาษามีการแปร

ด้วยข้อสังเกตที่ผู้วิจัยเห็นและได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นว่าการใช้ภาษาของคนในสังคมไทยนั้นจะมีการแปรไปตามตัวแปรทางสังคมบางตัวแปร เช่น การศึกษา อาชีพและวัจนลีลา ยกตัวอย่างเช่นผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าหรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวหรือผู้ที่กำลังพูดหรือใช้ภาษาอยู่ในวัจนลีลาที่เป็นทางการมากกว่า ดูเหมือนว่าจะมีการใช้รูปภาษาที่เป็นมาตรฐานมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าหรือผู้ที่ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวหรือผู้ที่กำลังพูดหรือใช้ภาษาอยู่ในวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อยกว่า ดังนั้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของรูปภาษากับตัวแปรสังคมทั้ง 3 ตัวแปรที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาความสัมพันธ์นี้ในงานวิจัยโดยมีรายละเอียดในการศึกษาดังต่อไปนี้

การศึกษา

งานวิจัยนี้แบ่งระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ระดับ เช่นเดียวกับที่ บีบี (Beebe: 1974) ศึกษาเอาไว้ นั่นคือ ระดับสูง (ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี) ระดับกลาง (มัธยมศึกษาปีที่ 6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ, ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา) และระดับต่ำ (ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6) โดยจะศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการออกเสียง (ล) เป็น [r] ของบุคคลากรอื่นในหน่วยงานเดียวกันที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าว และจะใช้วจนลีลาที่ศึกษาแบบการสัมภาษณ์ เนื่องจากเป็นวจนลีลาที่แสดงให้เห็นมุมมองที่เป็นการใช้ภาษาจริงๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้หากจะใช้วจนลีลาแบบการอ่าน อาจเป็นไปได้ที่ตัวอักษรจะมีอิทธิพลต่อการออกเสียงกล่าวคือผู้ใช้ภาษาจะออกเสียงตามรูปตัวอักษรที่ปรากฏ

อาชีพ

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามอาชีพออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ประกาศข่าว และบุคคลากรที่ทำหน้าที่อื่นในหน่วยงานเดียวกันแต่มีระดับการศึกษาเดียวกับผู้ประกาศข่าว คือ ระดับสูง ซึ่งได้แก่ บุคลากรฝ่ายบริหาร ฝ่ายการเงิน ฝ่ายธุรการ ฝ่ายประสานงานเครือข่าย และฝ่ายผลิตรายการ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวทุกคน ต่างก็มีการศึกษาในระดับสูงด้วยกันทั้งสิ้น ทำให้การเปรียบเทียบอัตราของพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) โดยใช้ตัวแปรเรื่องอาชีพมีความชัดเจน เพราะมีการควบคุมตัวแปรไว้แล้ว โดยจะเปรียบเทียบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีการออกเสียง (ล) เป็น [r] แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และกำหนดวจนลีลาที่ศึกษาคือการสัมภาษณ์ ตามเหตุผลเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้ยังเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยเห็นว่า วจนลีลาแบบการอ่านที่จะใช้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มนั้นมีความแตกต่างกันอยู่ กล่าวคือ การอ่านทั่วไปและการอ่านออกอากาศ ไม่สามารถที่จะนำมาใช้เปรียบเทียบกันได้นั่นเอง

วจนลีลา

การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาว่า วจนลีลามีผลต่อการออกเสียง (ล) เป็น [r] ของผู้ประกาศข่าว ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการคาดหวังจากสังคมว่ามีการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง หรือไม่อย่างไร โดยเลือกกำหนดวจนลีลาที่ศึกษา 2 แบบจากวจนลีลา 5 แบบที่ลาบอฟ (Labov:1972) ศึกษาไว้ โดยในงานของลาบอฟนี้มีการศึกษาการแปรของ (r) ของผู้พูดภาษาอังกฤษ ในนิวยอร์ก ใน 5 วจนลีลา เรียงลำดับตามวจนลีลาที่ผู้พูดมีความระมัดระวัง ในการพูดจากน้อยไปมาก คือ การพูดแบบเป็นกันเอง (casual speech), การพูดแบบระมัดระวัง (careful speech), การอ่านข้อความ (reading style), การอ่านคำเดี่ยว (word lists), และ การอ่านคำคู่เทียบเสียง (minimal

pairs) โดยผู้วิจัยจะเลือกศึกษาวจนลีลา 2 แบบในการศึกษาเปรียบเทียบครั้งนี้ คือ 1) การอ่านออกอากาศ ซึ่งถือเป็นวจนลีลาที่ผู้พูด มีความระมัดระวังมากกว่า เทียบเท่าได้กับวจนลีลาการอ่านข้อความ (reading style) ของลาบอฟ และ 2) การสัมภาษณ์ซึ่งเป็นวจนลีลาที่ผู้พูดไม่มีความระมัดระวังในการพูด ซึ่งเทียบเท่าได้กับการพูดแบบเป็นกันเอง (casual speech)

นอกจากจะกล่าวถึงเรื่องตัวแปรแล้วอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541:18) ได้ให้คำจำกัดความของการแปรไว้ด้วยว่า “การแปร หมายถึงการที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีรูปร่างลักษณะคุณสมบัติ หรือส่วนประกอบที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากเดิม การแปรทำให้เกิดรูปแปร (variant) ซึ่งมีรูปร่างลักษณะหรือส่วนประกอบต่างกันบางประการ แต่ก็ยังเป็นสมาชิกของสิ่งเดียวกัน” นอกจากนี้ยังกล่าวด้วยว่า “การแปรอาจหมายถึง การที่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานหรือรูปที่เป็นมาตรฐานก็ได้ ตัวอย่างเช่นพูดว่า “ราคาผักและผลไม้แปรไปตามฤดูกาล” (บางคนใช้คำว่า ‘เปลี่ยน’ แทนคำว่า ‘แปร’ ในที่นี้)”

งานวิจัยนี้จัดว่าเป็นการศึกษาการแปรประเภทหนึ่งที่เรียกว่า “การแปรของภาษา” (linguistic variation) ซึ่งหมายถึง “การที่รูปในภาษาตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไปอาจใช้แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายแก่นเปลี่ยน รูปในภาษาจะเป็นหน่วยด้านใดก็ได้ เช่น ในการสะกดคำในภาษาอังกฤษ รูป colour กับ color แปรกัน ทั้ง 2 คำแปลว่า “สี” เหมือนกัน ทั้ง 2 คำ เป็นรูปแปร 2 รูปของคำที่แปลว่า “สี” ในด้านการออกเสียงในภาษาไทย คำว่า รีบ บางคนออกเสียงว่า “ลิบ” เสียงร และ ล เช่นใน 2 คำนี้ ต่างก็เป็นรูปแปรของเสียงเดียวกัน ในด้านคำศัพท์ คำว่า มารดา และ แม่ ใช้แทนกันได้ ในด้านรูปประโยค แม่ตีเขา กับ เขาถูกแม่ตี ต่างก็มีความหมายแก่นเหมือนกัน ถือเป็นรูปแปรได้” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2541:18-19)

รูปแปรเป็นสิ่งที่เกิดจากการแปร โดยจะมีรูปร่างลักษณะหรือส่วนประกอบต่างกันบางประการ แต่ก็ยังเป็นสมาชิกของสิ่งเดียวกัน ตามปกติรูปแปรจะเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ [ ] ตัวอย่างเช่น [r] และ [l] เป็นรูปแปรของ (ร) ในภาษาไทย เป็นต้น

รูปแปร สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

รูปแปรมาตรฐาน (standard variant)

รูปแปรมาตรฐาน หมายถึง รูปแปรที่ผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษายอมรับว่าเป็นรูปแปรที่ถูกต้อง เช่น [r] เป็นรูปแปรมาตรฐานของ (ร) ในภาษาไทย และ (l) เป็นรูปแปรมาตรฐานของ (ล) ในภาษาไทย

รูปแปรที่มีศักดิ์ศรี (prestigious variant)

รูปแปรที่มีศักดิ์ศรี หมายถึง รูปแปรที่คนส่วนใหญ่ยอมรับว่าดี บุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsuvimol, 1993) ให้คำจำกัดความของรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีไว้ว่า เป็นรูปแปรที่ใช้ในภาษามาตรฐาน รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีนี้อาจจะเป็นรูปแปรหรือไม่เป็นรูปแปรมาตรฐานก็ได้ เช่น [r] เป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นรูปแปรมาตรฐานของ (ร) และ [r] เป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีแต่ไม่ใช่รูปแปรที่เป็นมาตรฐานของ (ล) ในภาษาไทย

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาการออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งถือได้ว่าเป็นการศึกษาการออกเสียงรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีของ (ล) แต่ไม่ใช่เป็นการศึกษารูปแปรที่เป็นมาตรฐานหรือรูปแปรที่ถูกต้องของ (ล) ในภาษาไทย

รูปแปรที่ถูกตำหนิ (stigmatized variant)

รูปแปรที่ถูกตำหนิ หมายถึง รูปแปรที่ไม่เป็นที่ยอมรับ เป็นรูปแปรที่มีถูกตำหนิว่า “ไม่ถูกต้อง” หรือ “ไม่ดี” เช่น [l] เป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิของ (ร) ในภาษาไทย หรือ [r] เป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิของ (khw) ในภาษาไทย เป็นต้น

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเริ่มจากการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาเป็นลำดับแรก เนื่องจากต้องเลือกสรรประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะใช้ศึกษาก่อน จากนั้นจึงพิจารณาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าจะใช้วิธีการอย่างไร และจะใช้เครื่องมืออะไรในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงดำเนินการติดต่อขอความร่วมมือในการเข้าไปเก็บข้อมูล โดยจะเสนอรายละเอียดดังนี้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของงานวิจัยนี้ คือ บุคลากรฝ่ายต่างๆ ในสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (สทท.11) เหตุผลที่เลือกประชากรดังกล่าว เพราะ

1. เป็นหน่วยงานสื่อสารมวลชน ที่มีบุคลากรเป็นจำนวนมากและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะศึกษา

2. มีผู้ประกาศข่าวที่มีความเป็นมาตรฐาน และได้ผ่านการคัดเลือกอย่างดี จึงเป็นตัวแทนของอาชีพผู้ประกาศข่าวที่ใช้ภาษาไทยมาตรฐานได้ดี

เมื่อคัดเลือกประชากรที่เหมาะสมในการศึกษาได้เรียบร้อยแล้ว สิ่งที่ทำในลำดับต่อมาก็คือการเลือกจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยจะขอแสดงให้เห็นจำนวนของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกันเป็น 3 ระดับก่อนดังนี้

ตารางที่ 1.1 ตารางแสดงจำนวนบุคลากรประจำ สทท. 11 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนคน	กลุ่มตัวอย่าง
การศึกษาสูง	112	15
ศึกษากลาง	110	15
ศึกษาต่ำ	25	15
รวม	247	45

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง พิจารณาตามตัวแปรที่ศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรการศึกษา คัดเลือกจากบุคลากรที่ทำหน้าที่อื่น ซึ่งมีทั้งหมด 247 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง (ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี) จำนวน 112 คน สุ่มมา 15 คน บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง (มัธยมศึกษาปีที่ 6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ, ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา) จำนวน 110 คน สุ่มมา 15 คน และบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6) จำนวน 25 คน สุ่มมา 15 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling)

2. ตัวแปรอาชีพ ผู้วิจัยแบ่งประชากรที่จะศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ประกาศข่าว และบุคลากรที่ทำหน้าที่อื่น ดังนี้

- ผู้ประกาศข่าว มีทั้งสิ้น 15 คน การศึกษาระดับสูงทั้งหมด ใช้ประชากรทั้งหมด เป็นกลุ่มตัวอย่าง

- บุคลากรที่ทำหน้าที่อื่นและมีการศึกษาระดับเดียวกับผู้ประกาศข่าวคือระดับสูง มีทั้งสิ้น 112 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) เช่นเดียวกัน

3. **ตัวแปรวิจัยลึกลับ** ผู้วิจัยกำหนดวิจัยลึกลับสำหรับการศึกษานี้ไว้ 2 รูปแบบ คือ การประกาศข่าว และการให้สัมภาษณ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกาศข่าวทั้งหมด ซึ่งมีทั้งสิ้น 15 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยลึกลับแบบการอ่านออกอากาศ โดยการบันทึกเทป การอ่านออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกาศข่าวในขณะออกอากาศจริง ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยลึกลับแบบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการพูดคุย และสัมภาษณ์ เรื่องทั่วไปกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกาศข่าว รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ และบันทึกการสัมภาษณ์ลงในเทปบันทึกเสียง เมื่อได้ข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามวิธีการที่กำหนดไว้

1.5.2 การสัมภาษณ์

เมื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บข้อมูล รวมทั้งติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยก็เริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลทันที เริ่มจากการขอสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวทุกคน คนละประมาณ 15 - 20 นาที แล้วแต่ความสะดวกของผู้ประกาศข่าวเหล่านั้นว่าสะดวกช่วงเวลาใด โดยมากจะเป็นเวลาที่ผู้ประกาศข่าวเพิ่งทำหน้าที่เสร็จหรือไม่ก็เป็นช่วงก่อนที่จะเริ่มประกาศข่าวสักประมาณ 30 นาที โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เช่น ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ความพอใจในงานที่ทำ งานอดิเรก เป็นต้น ซึ่งทุกคนได้ให้ความกรุณาและความร่วมมืออย่างยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้สำเร็จอย่างรวดเร็ว จากนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มขอสัมภาษณ์บุคลากรฝ่ายอื่นๆ ซึ่งจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 15-20 นาทีเช่นเดียวกัน โดยได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลในการรวบรวมรายชื่อบุคลากรฝ่ายต่างๆ ตลอดจนการติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์บุคลากรเหล่านั้น สำหรับเรื่องที่ใช้ในการสัมภาษณ์ก็เป็นเรื่องเดียวกันกับที่สัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าว เมื่อสัมภาษณ์เสร็จครบถ้วนแล้วจึงจะได้เริ่มนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไป ส่วนการเก็บข้อมูลจากการประกาศข่าวออกอากาศจริงนั้น ผู้วิจัยก็ติดตามเวลาในการประกาศข่าวของผู้ประกาศแต่ละคน ซึ่งได้แก่ ผู้ประกาศข่าวรอบเช้า (เปิดโลกข่าว) ระหว่างเวลา 7.30-8.00 น. ข่าวต้นชั่วโมง ทุกต้นชั่วโมงตั้งแต่ 9.00-16.00 น. ข่าวสั้นภาคเย็น เวลา 17.00-17.30 น. ข่าวประจำวันช่วงเวลา 18.30-20.30 น. และข่าวต้นชั่วโมงภาคค่ำ ทุกต้นชั่วโมงตั้งแต่เวลา 21.00-23.00น. โดยจะสลับผลัดเปลี่ยนกันประกาศข่าวตามเวลาที่ตนรับผิดชอบ ผู้วิจัยก็ติดตามเพื่อทำการบันทึกเทปการประกาศข่าวจนครบถ้วน

สำหรับหัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่

1. ภูมิำเนา
2. ประวัติการศึกษา
3. หน้าที่การงาน
  - งานประจำ/งานอื่นๆ
  - ตำแหน่งงานและความรับผิดชอบ
  - ประสบการณ์การทำงาน
  - ปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน
  - ความพอใจในงานที่ทำ
4. ความสนใจ
  - เพลง ดนตรี กีฬา
  - งานอดิเรก
  - ประเภทหนังสือที่อ่าน

1.5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้จึงมีแต่เพียงเทปบันทึกเสียง วิดีโอบันทึกเสียงและหัวข้อที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เท่านั้น ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกเทปการประกาศข่าวของผู้ประกาศข่าว ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการอ่านออกอากาศจริงๆ ของกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่เป็นผู้ประกาศข่าว ซึ่งก็ใช้แต่เพียงเทปบันทึกเสียงและวิดิโอบันทึกเสียงเช่นกัน

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ฟังเทปบันทึกการออกเสียงจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ จากการออกเสียงของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ทั้งในการให้สัมภาษณ์และการอ่านออกอากาศ
2. นับความถี่ของการปรากฏของตัวแปร (ล) ทั้งหมดที่พบในการออกเสียงของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ทั้งในการให้สัมภาษณ์และการอ่านออกอากาศ

3. จำแนกว่าในจำนวนการปรากฏของตัวแปร (ล) ทั้งหมดนั้น ปรากฏในการสัมผัสกันของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละกี่ครั้ง และปรากฏในการอ่านออกอากาศกี่ครั้ง

4. จำแนกว่าในจำนวนการปรากฏของตัวแปร (ล) ทั้งหมดนั้น ปรากฏในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวกี่ครั้งและปรากฏในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำกี่ครั้ง

5. จำแนกรูปแปรที่พบจากข้อมูลทั้งหมด

6. เมื่อนับความถี่ของตัวแปร (ล) และจำแนกรูปแปรครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจะฟังเทปบันทึกการสัมผัสกันและการอ่านออกอากาศดังกล่าวซ้ำอีกครั้ง เพื่อหาความถี่ในการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป จากนั้นก็บันทึกความถี่ของข้อมูลที่ได้ลงในตารางลักษณะดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.2 ตัวอย่างตารางที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลความถี่ของรูปแปรที่พบในการให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าว

รูปแปร	พยัญชนะเดี่ยว	พยัญชนะควบกล้ำ	รวม
[l]			
[r]			
[ล]			

สำหรับวิธีการบันทึกข้อมูลได้แก่ การฟังเสียงการออกเสียงคำที่มี (ล) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แล้วจำแนกรูปแปรที่พบ ยกตัวอย่างเช่น ในคำว่า เปลี่ยนแปลง จะมีการออกเสียงตามหลักภาษาไทยมาตรฐานว่า /plian 1 pleɛŋ/ หากกลุ่มตัวอย่างออกเสียง (l) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐานและเป็นรูปแปรที่เป็นปกติ ผู้วิจัยก็จะบันทึกไว้ในบรรทัดบนสุด หากกลุ่มตัวอย่างออกเสียง (l) เป็น [prian 1 pɾeɛŋ] หรือ [prian 1 pɾeɛŋ] หรือ [prian 1 pɾeɛŋ] กล่าวคือออกเสียง (l) เป็น [r] หรือ [r] หรือ [ɹ] ผู้วิจัยจะบันทึกไว้ในบรรทัดที่สอง คือ [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) และในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงคำนี้ว่า [pian 1 peɛŋ] คือออกเสียง (l) เป็น [ล] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกต้องตามหลัก ผู้วิจัยก็จะบันทึกไว้ในบรรทัดที่สาม

7. ฟังเทปบันทึกการออกเสียงอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล

8. คำนวณอัตราการผลิตของรูปแปรแต่ละรูปเป็นคำร้อยละ

9. เปรียบเทียบอัตราการผลิตของรูปแปรที่พบ

10. นำความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] ทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงมาจำแนกว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มออกเสียง (ล) เป็น [r] กี่ครั้ง

11. แสดงผลเปรียบเทียบอัตราการผลิตการแก้ไขเกินเหตุของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

12. ทดสอบนัยสำคัญของอัตราากการเกิดการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) โดยใช้ค่าไคสแควร์ (chi-square)

13. แสดงผลเปรียบเทียบอัตราากการออกเสียง (ล) เป็น [r] ทั้งในรูปคำบรรยาย ตาราง และ แผนภูมิ ตามตัวแปรสังคมที่ศึกษาเรื่องการศึกษา ระหว่างบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำ พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าไคสแควร์ (chi-square)

14. แสดงผลเปรียบเทียบอัตราากการออกเสียง (ล) เป็น [r] ทั้งในรูปคำบรรยาย ตาราง และ แผนภูมิ ตามตัวแปรสังคมที่ศึกษาเรื่องอาชีพ ระหว่างบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวและบุคลากรที่ทำหน้าที่อื่น ที่มีการศึกษาระดับสูงเช่นเดียวกัน พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าไคสแควร์ (chi-square)

15. แสดงผลเปรียบเทียบอัตราากการออกเสียง (ล) เป็น [r] ทั้งในรูปคำบรรยาย ตาราง และ แผนภูมิ ตามตัวแปรสังคมที่ศึกษาเรื่องวันลีลา ระหว่างการประกาศข่าวออกอากาศและการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าว พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าไคสแควร์ (chi-square)

1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทำให้เห็นความเป็นพลวัตของการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานของคนไทย
2. ทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษากับค่านิยมในสังคมไทย
3. ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่อง การแก้ไขเกินเหตุ ในด้านอื่นๆ ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้ศึกษาเรื่องการแก้ไขเกินเหตุของเสียง (ล) ซึ่งได้แก่ การเลือกใช้รูปแปร [r] แทนรูปแปร [l] เนื่องจากการใช้รูปแปร [r] ในภาษาไทยจะถูกมองว่ามีศักดิ์ศรี การเลือกใช้รูปแปรดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการแปรทางภาษา กล่าวคือ จัดเป็นลักษณะของการแปรทางภาษาประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นโดยมีปัจจัยทางสังคมเป็นตัวแปร ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้จึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาเรื่อง การแปรทางเสียง (phonological variation) รวมทั้งเรื่องของการแก้ไขเกินเหตุ (hypercorrection) อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งก็คือเรื่องปัจจัยทางสังคมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขเกินเหตุที่จะต้องเสนอไว้ด้วยเช่นกันและผู้วิจัยจะนำเสนอเรื่องดังกล่าวข้างต้นตามลำดับ

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่างานวิจัยนี้ศึกษาการแปรของภาษาลักษณะหนึ่ง โดยในรายละเอียดก็คือ เป็นการแปรทางเสียง ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมในงานนี้จะกล่าวถึงผลงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการแปรทางเสียงเอาไว้ในลำดับแรกดังนี้

2.1 การศึกษาเรื่องการแปรของภาษา

2.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรทางเสียงในภาษาต่างประเทศ

งานวิจัยที่ศึกษาการแปรทางเสียงของภาษาในต่างประเทศมีอยู่มากมาย ในการทบทวนครั้งนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลงานที่เป็นการศึกษาการแปรทางเสียงที่สัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ได้แก่ งานวิจัยของลาบอฟ (Labov : 1972) เรื่อง “The Reflection of Social Processes in Linguistic Structures” ที่นำเสนอเป็นบทความอยู่ในหนังสือชื่อ Sociolinguistic Patterns เป็นการศึกษาการแปรของเสียง (r) โดยศึกษาความสัมพันธ์ของการแปรของเสียงดังกล่าวกับตัวแปรสังคมเรื่องชั้นสังคมและวัจนลีลา โดยลาบอฟได้ศึกษาการแปรของเสียงกับวัจนลีลา 5 รูปแบบ ได้แก่ การพูดแบบเป็นกันเอง (casual speech), การพูดแบบระมัดระวัง (careful speech), การอ่านข้อความ (reading style), การอ่านคำเดี่ยว (word lists), และ การอ่านคำคู่เทียบเสียง (minimal pairs) ผลการวิจัยปรากฏชัดเจนว่าจะปรากฏว่ามีการออกเสียง (r) ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากขึ้นตามลำดับความเป็นทางการของวัจนลีลาและตามความสูงของระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยของลาบอฟ (Labov, 1972) ศึกษาการแปรของเสียง (r) หลังสระ (post-vocalic r) เช่น ในคำ *floor*, *car* ซึ่งเป็นเสียงที่เริ่มได้รับการยอมรับว่ามีศักดิ์ศรีในอเมริกาในช่วงที่ทำการศึกษา โดยพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรสังคมเรื่องชั้นทางสังคมของผู้พูด ลาบอฟเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงานและลูกค้าในห้างสรรพสินค้า 3 แห่งในนิวยอร์ก ได้แก่ แชนส์ ฟิฟธ์แอเวนิว เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นทางสังคมสูงสุด กลุ่มตัวอย่างจากห้างเมซีส์เป็นตัวแทนของชนชั้นระดับกลางและกลุ่มตัวอย่างจากห้างเอสไคลน์เป็นตัวแทนของชนชั้นระดับต่ำที่สุดที่ลาบอฟศึกษา ผลการวิจัยที่ได้ตรงตามที่ลาบอฟตั้งสมมุติฐานไว้ กล่าวคือ ในห้าง แชนส์ มีผู้ออกเสียง [r] สมบูรณ์มากที่สุด รองลงมาคือ เมซีส์ และเอสไคลน์ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการออกเสียง [r] ซึ่งเป็นเสียงที่มีศักดิ์ศรีในกลุ่มชาวนิวยอร์ก มีการแปรไปตามชั้นทางสังคมที่แตกต่างกัน

งานของทรัดกิลล์ (Trudgill: 1974) เรื่อง "The Social Differentiation of English in Norwich" ที่ศึกษาการแปรของ (ng) เช่นในคำ *living*, *doing* ของผู้พูดในเมืองนอริช จำนวนทั้งสิ้น 60 คนกับวัจนลีลา 4 แบบ เรียงจากวัจนลีลาแบบที่เป็นทางการน้อยที่สุดไปถึงแบบที่เป็นทางการมากที่สุดคือ แบบเป็นกันเอง (casual) แบบทางการ (formal) แบบการอ่านบทความ (reading passage) และการอ่านรายการคำ (word list) โดยดูความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมเรื่องชั้นทางสังคมด้วย ผลก็คือ การออกเสียง (ng) นั้นมีการแปรเป็น 2 รูปแปรคือ [ŋ] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐานในการออกเสียง (ng) และรูปแปร [ŋ] และเมื่อพิจารณาตามตัวแปรสังคมเรื่องวัจนลีลาแล้ว ปรากฏว่ามีการออกเสียงเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากขึ้นตามลำดับความเป็นทางการของวัจนลีลาเช่นเดียวกันกับที่พบในงานของลาบอฟ หรือกล่าวได้ว่าการออกเสียง (ng) มีการแปรตามวัจนลีลา โดยที่ในวัจนลีลาที่เป็นทางการมากที่สุดคือ การอ่านรายการคำจะมีการใช้รูปแปรมาตรฐาน [ŋ] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ชั้นทางสังคม และในทางตรงกันข้าม มีการใช้รูปแปรมาตรฐาน [ŋ] ในเปอร์เซ็นต์ลดลงตามความเป็นทางการที่น้อยลงของวัจนลีลาในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 ชั้นทางสังคมด้วยซึ่งก็เป็นไปตามสมมุติฐาน สำหรับตัวแปรเรื่องชั้นทางสังคมผลการวิจัยพบว่าการออกเสียงดังกล่าวมีการแปรตามชั้นทางสังคมของผู้พูด กล่าวคือ ผู้พูดที่มีสถานภาพทางสังคมสูงจะใช้รูปแปรมาตรฐาน [ŋ] ในการออกเสียง (ng) มากกว่าผู้พูดที่มีสถานภาพต่ำกว่าใช้

การศึกษาการแปรของภาษาในชุมชนเมืองของมิลรอยและมิลรอย (Milroy & Milroy: 1978 อ้างในปาลีรัฐ, 2537: 7) ศึกษาการแปรทางเสียงของชนชั้นแรงงานในนครเบลฟาสต์ ซึ่งเป็นเมืองที่มีการขยายตัวสูงทางเศรษฐกิจ มิลรอยสังเกตเห็นว่ามีการนำรูปภาษาท้องถิ่น

(vernacular) มาใช้มากขึ้น ตัวแปรทางภาษาที่นำมาศึกษา คือ เสียง (th) (l) (a) (e) และ (ai) ตัวแปรทางสังคม คือ อายุ เพศ และวัจนลีลา กลุ่มอายุในที่นี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มอายุ 18-25 ปี 2) กลุ่มอายุ 40-55 ปี วัจนลีลามี 3 แบบ คือ 1) วัจนลีลาแบบเป็นกันเอง 2) แบบเป็นทางการ และ 3) แบบการอ่านรายการคำ ซึ่งเป็นทางการที่สุด ผลการวิจัยพบว่า เพศ และอายุ มีความสัมพันธ์กับการแปรที่เกิดขึ้น กลุ่มอายุน้อยโดยเฉพาะเพศชายมีการใช้รูปภาษาท้องถิ่นซึ่งเป็นรูปภาษาที่แสดงศักดิ์ศรีแฝง (covert prestige) สูงกว่ากลุ่มอายุมาก และในแง่วัจนลีลาก็พบว่าในวัจนลีลาแบบการสนทนามีการใช้รูปภาษาท้องถิ่นมากที่สุดรองลงมาคือวัจนลีลาแบบเป็นทางการและการอ่านรายการคำตามลำดับ

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรทางเสียงในภาษาไทย

การศึกษาการแปรทางเสียงมีปรากฏอยู่มากมายทั้งในงานที่เป็นการศึกษาการแปรของเสียงในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงงานวิจัยที่ศึกษาการแปรของเสียงในภาษาต่างประเทศไปแล้ว สำหรับการทบทวนวรรณกรรมในส่วนนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลงานที่ศึกษาการแปรของเสียงในภาษาไทยบ้างดังนี้

ตัวอย่างงานวิจัยที่ศึกษาการแปรของเสียงกับตัวแปรสังคมที่จะเสนอในลำดับแรก ได้แก่ งานวิจัยของ บีบี (Beebe:1974) เรื่อง "Socially Conditioned Variation in Bangkok Thai" ที่ศึกษาการแปรของ (ร) (ล) และ (ว) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยศึกษาดูความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคม 4 ประการ คือ อายุ ชั้นอาชีพ ระดับการศึกษา และบริบททางเสียง มีการเก็บข้อมูลจากการพูดแบบสนทนา โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงแรมเอราวัณ และบริษัทน้ำมัน จำนวนทั้งสิ้น 151 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลบีบีวิเคราะห์การแปรของเสียงควบกล้ำเป็น 2 ประเภทได้แก่ การออกเสียงควบกล้ำอย่างเต็มเสียง (cluster retention) คือ การออกเสียงพยัญชนะที่ควบกล้ำ และการออกเสียงควบกล้ำที่ทำให้เรียบง่ายโดยที่พยัญชนะตัวที่สองหายไป (cluster simplification) คือ การไม่ออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำจึงเหลือเพียงเสียงพยัญชนะต้นหรือเสียงพยัญชนะนำเท่านั้น ผลการศึกษาปรากฏว่า การออกเสียง (ร) (ล) และ (ว) ในพยัญชนะควบกล้ำนี้มีการแปรตามปัจจัยทางสังคมดังกล่าว คือ ในตัวแปรชั้นสังคมพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นอาชีพสูงออกเสียงควบกล้ำเต็มเสียงเป็นเปอร์เซ็นต์สูง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นอาชีพต่ำลงมาจะมีการออกเสียงควบกล้ำที่พยัญชนะตัวที่สองหายไปเป็นเปอร์เซ็นต์สูง และในตัวแปรอายุ บีบีพบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปมีเปอร์เซ็นต์การออกเสียงควบกล้ำเต็มเสียงสูง ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 35 ปีลงมามีการออกเสียงควบกล้ำที่เสียงพยัญชนะตัวที่สอง

หายไปถึง และสำหรับตัวแปรการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยกับมัธยมศึกษาจะมีเปอร์เซ็นต์การออกเสียงควบกล้ำเต็มเสียงสูง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและประถมศึกษาไม่มีเปอร์เซ็นต์การออกเสียงควบกล้ำที่เสียงพยัญชนะตัวที่สองหายไปถึง ส่วนเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการลงเสียงหนักเบากับการแปรของเสียงควบกล้ำปรากฏว่า พยัญชนะที่ลงเสียงหนักจะมีเปอร์เซ็นต์ของการออกเสียงควบกล้ำเต็มเสียงสูง

งานวิจัยที่ศึกษาการแปรของเสียงกับตัวแปรวจนลีลาของแสงจันทร์ ตริยกุล (2529) เรื่อง “การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามวจนลีลา : กรณีศึกษาการออกเสียงของผู้ประกาศข่าวประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคเอฟ.เอ็ม.ในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ในการออกเสียง (ร) และ (ล) เมื่ออยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระ และหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำ งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาวจนลีลา 4 แบบ คือ แบบการสัมภาษณ์ แบบการอ่านทางวิทยุ แบบการอ่านบทความ และแบบการอ่านคำคู่เทียบเสียง รวมทั้งศึกษาตัวแปรเรื่องบริบททางเสียงคือ พยางค์ที่ลงเสียงหนักหรือพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก และสัญลักษณ์ของพยัญชนะต้นที่พ่นลมหรือไม่พ่นลมที่ (ร) และ (ล) กล้ำด้วย กลุ่ม ตัวอย่างคือผู้ประกาศข่าวประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงภาค เอฟ. เอ็ม. ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานจำนวนทั้งสิ้น 28 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า (ร) เมื่ออยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระกับ (ร) หลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำมีการแปรตามวจนลีลา ดังนี้ ในวจนลีลาที่เป็นทางการมากที่สุดคือ การอ่านคำคู่เทียบเสียงจะปรากฏเป็นรูปแปรมาตรฐาน [r] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด และปรากฏเป็น [r] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดในการอ่านทั้ง 2 แบบ และสำหรับในวจนลีลาที่เป็นทางการน้อยที่สุดคือการสัมภาษณ์ (ร) เมื่ออยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระปรากฏเป็น [r] และ (ร) ในตำแหน่งหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำปรากฏเป็น [ʁ] คือ การลดรูปพยัญชนะควบกล้ำ สำหรับ (ล) เมื่ออยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระ และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำนั้นไม่แปรตามวจนลีลาคือ ปรากฏเป็น [l] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดในทุกวจนลีลา

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ กับบริบททางเสียงพบว่าในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก (ร) เมื่ออยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระปรากฏเป็น [r] และ [r] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก ยกเว้นในการอ่านบทความที่ [r] ปรากฏในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่า และ (ล) เมื่ออยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระปรากฏเป็น [l] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดทั้งในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก และไม่ลงเสียงหนักในวจนลีลาทุกแบบ

(ร) ในตำแหน่งหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำพบว่า ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก (ร) ในพยัญชนะควบกล้ำปรากฏเป็น [ʁ] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักในวจนลีลาทุกแบบ และสำหรับ (ล) ในตำแหน่งหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำพบว่า (ล) ใน

พยัญชนะควบกล้ำทั้งในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและไม่ลงเสียงหนักปรากฏเป็นรูปแปร [l] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดในวัจนลีลาทุกแบบโดยปรากฏในพยางค์ที่ลงเสียงหนักเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก

สำหรับสัทลักษณะของพยัญชนะต้นหรือพยัญชนะนำที่พ่นลมหรือพยัญชนะไม่พ่นลมที่ (ร) และ (ล) ควบกล้ำด้วยนั้นมีอิทธิพลต่อตัวแปรคือ (ร) ที่ตามหลังพยัญชนะต้นที่ไม่พ่นลมจะปรากฏเป็น [r] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่า (ล) ที่ตามหลังพยัญชนะต้นที่พ่นลม แต่ในทางตรงกันข้าม (ล) ที่ตามหลังพยัญชนะที่พ่นลมจะปรากฏเป็น [l] เป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่า (ร) ที่ตามหลังพยัญชนะที่ไม่พ่นลม

ผลงานอีกชิ้นที่ศึกษาการออกเสียง (ร) (ล) ได้แก่งานวิจัยของสุธิดา พูลทรัพย์ (2536) เรื่อง “การแปรตามวัจนลีลา (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา” งานวิจัยชิ้นนี้มีการศึกษาการแปรจากวัจนลีลา 3 แบบเรียงจากวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อยไปสู่วัจนลีลาที่เป็นทางการมาก ดังนี้คือ การสัมภาษณ์ การอ่านบทความและการอ่านคำคู่เทียบเสียง ซึ่งสุธิดาสนใจศึกษาเรื่องการออกเสียง (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำ โดยเลือกศึกษาในผู้พูดวัยเด็ก เนื่องจากพบว่าผู้พูดวัยเด็กมักจะมีการแปรตามตัวแปรทางสังคมมากกว่าวัยผู้ใหญ่ และเลือกศึกษาการแปรตามวัจนลีลา เนื่องจากมีผู้รู้หลายท่านสังเกตว่าเด็กสมัยนี้ไม่พูดเสียงควบกล้ำ แต่สังเกตเห็นว่ายังมีการใช้เสียงควบกล้ำบ้างและไม่ใช้เสียงควบกล้ำบ้างแปรไปตามวัจนลีลาหรือสถานการณ์ในการใช้ภาษา ผลการวิจัยก็ปรากฏว่าการปรากฏเสียง (ร) (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำมีความถี่สูงมากขึ้นตามลำดับความเป็นทางการของวัจนลีลาซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

งานวิจัยที่เป็นการศึกษาการแปรของเสียง (ร) ในภาษาไทยอีกชิ้นหนึ่ง ได้แก่งานวิจัยของบุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsvimol: 1993) เรื่อง “Relationship between the Social Variation of (R) in Thai and (R) in English in the Speech of Bangkok Thai Speakers” ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของ (ร) ในภาษาไทยกรุงเทพฯ และ (r) ในภาษาอังกฤษซึ่งปรากฏในบริบททางเสียงต่างกันคือ เมื่ออยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระ และหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำ โดยดูความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปรดังนี้คือ เพศ ระดับตำแหน่งงาน (ชั้นอาชีพ) และภูมิหลังทางภาษาอังกฤษ จากการพูดแบบสัมภาษณ์เป็นภาษาไทยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ และเป็นภาษาอังกฤษโดยผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นชาวตะวันตกที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือพนักงานโรงแรมชั้นหนึ่งใน

กรุงเทพฯ 3 แห่งคือโรงแรมริเจนท์ ดุสิตธานี และแกรนด์ไฮแอทเอราวัณ จำนวนทั้งสิ้น 58 คน อย่างไรก็ตามก็ดักกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในงานของบุญเรือง ซึ่งสุวิมลไม่ได้มีอาชีพที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่จะเป็นความแตกต่างที่ชั้นอาชีพหรือระดับตำแหน่งงานมากกว่า ในขณะที่งานที่ผู้วิจัยศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างจะมีความแตกต่างกันที่อาชีพจริงๆ คือ เป็นผู้ประกาศข่าว และไม่ใช่อุโฆษ

ผลการศึกษาของบุญเรือง ซึ่งสุวิมลปรากฏว่าในภาษาไทยผู้บอกภาษาใช้ [j] ในตำแหน่งพยัญชนะเดี่ยวหน้าสระและ [ɔ] ในตำแหน่งหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด ส่วนในภาษาอังกฤษ [j] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐาน และเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีปรากฏเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดในทั้งสองตำแหน่ง สำหรับความสัมพันธ์กับตัวแปรสังคมทั้ง 3 ตัวแปร พบว่าการออกเสียง (r) ในภาษาไทย และ (r) ในภาษาอังกฤษมีการแปรตามตัวแปรสังคมดังนี้คือ ในตัวแปรเรื่องเพศพบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าเพศชาย ในตัวแปรเรื่องระดับตำแหน่งงานพบว่าผู้ที่อยู่ในตำแหน่งงานสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าผู้ที่อยู่ในตำแหน่งงานต่ำกว่า และสำหรับตัวแปรเรื่องภูมิลำเนาหลังทางภาษาอังกฤษพบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาภาษาอังกฤษมากกว่ามีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าผู้ที่มิมีภูมิลำเนาภาษาอังกฤษน้อย ส่วนความสัมพันธ์ของรูปแปรแต่ละรูปแปรที่ปรากฏใน (r) ในภาษาไทยกับ (r) ในภาษาอังกฤษพบว่า รูปแปร [r] ในตำแหน่งหน้าสระและหลังพยัญชนะนั้นปรากฏน้อยมากในทั้งสองภาษา

ส่วนงานวิจัยที่เป็นการศึกษาการแปรของเสียงอื่นนอกเหนือจากการศึกษาเสียง (r) (ล) ที่กล่าวมา ได้แก่งานวิจัยของเพ็ญพร ตันวัฒนานันท์ (2529) เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นกักสติดในภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่กับตัวแปรทางสังคมบางประการ” ศึกษาเรื่องพยัญชนะต้นกักสติดคำ /p,t,c และ k/ ในภาษาไทยเชียงใหม่ที่พัฒนามาจากเสียงโงะ b, d, j, g ในภาษาไทยดั้งเดิมโดยดูพิจารณาทั้งตัวแปรทางสังคมดังนี้คือ อายุ เพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย และอิทธิพลภายนอกโดยศึกษาจากผู้บอกภาษาที่อาศัยในตำบลช้างม้อย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตัวแทนชุมชนเมือง และในตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตัวแทนชุมชนชนบทจำนวนทั้งสิ้น 125 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า การออกเสียงพยัญชนะต้นกักสติดคำ / p, t, c และ k/ ในภาษาไทยเชียงใหม่มีการแปรเป็นเสียงกักชนิดเพิ่มขึ้นทุกหน่วยเสียง สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียงดังกล่าวกับตัวแปรทางสังคมที่ศึกษาเรื่องอายุปรากฏว่ากลุ่มอายุ 15-17 ปี ซึ่งจัดเป็นกลุ่มเด็กมีการออกเสียงพยัญชนะต้นกักสติดเป็นกักชนิดมากกว่ากลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใหญ่ สำหรับในตัวแปรเรื่องเพศพบว่า เพศของผู้บอกภาษานั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียงดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรเรื่องถิ่นที่อยู่อาศัยพบว่า

ถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์การแปรของเสียงพยัญชนะควบต้นกักสติดลต่ำอย่างมีนัยสำคัญกล่าวคือคนที่อยู่ในชุมชนเมืองจะมีการออกเสียงพยัญชนะควบล้ากักสติดลเป็นกักกนิตมากกว่าคนที่อยู่ในชนบท และสำหรับตัวแปรเรื่องอิทธิพลภายนอกพบว่าตัวแปรอิทธิพลภายนอกนั้นมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียงพยัญชนะต้นกักสติดลต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน โดยที่ผู้บอกภาษาที่ได้รับอิทธิพลภายนอกมากจะมีการออกเสียงพยัญชนะต้นกักสติดลเป็นกักกนิตมากกว่าผู้บอกภาษาที่ได้รับอิทธิพลภายนอกน้อย

งานวิจัยของอรุณี อรุณเรือง (2533) เรื่อง “การแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุผู้พูด” ซึ่งศึกษาการแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยพิจารณากับตัวแปรทางสังคม 2 ตัวแปรคือ อายุ และวันลีลา สำหรับตัวแปรอายุนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุคือ กลุ่มอายุ 55-60ปี, กลุ่มอายุ 35-40 ปี และกลุ่มอายุ 15-20 ปี โดยศึกษาแต่เพศหญิงเพื่อคุมตัวแปรเพศโดยที่กลุ่มอายุ 55-60 ปี และกลุ่มอายุ 35-40 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคืออาจารย์ในคณะอักษรศาสตร์ และครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนกลุ่มอายุ 15-20 ปี เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศึกษานารี กลุ่มอายุละ 10 คน จำนวนทั้งสิ้น 30 คน สำหรับตัวแปรวันลีลานั้นศึกษาเพียง 2 วันลีลาคือ การสัมภาษณ์ และการอ่านบทความ ผลการศึกษาปรากฏว่าวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ มี 5 รูปแปรคือ รูปแปรวรรณยุกต์กลาง-ตก กลาง-ขึ้น-กลาง กลาง-ขึ้น-ตก และกลางระดับ-ตกข้างท้าย สำหรับตัวแปรวันลีลาพบว่าวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการแปรตามวันลีลาคือ ทุกกลุ่มอายุมีการใช้รูปแปรกลาง-ตก เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดในวันลีลาที่เป็นทางการ และมีการใช้รูปแปรกลาง-ขึ้น-กลาง เป็นเปอร์เซ็นต์สูงขึ้นไปในวันลีลาที่ไม่เป็นทางการ

สำหรับตัวแปรอายุพบว่า การใช้รูปแปรทั้ง 5 รูปแปรดังกล่าวแตกต่างกันตามอายุของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยที่กลุ่มอายุ 55-60 ปี และกลุ่มอายุ 35-40 ปี ใช้รูปแปรวรรณยุกต์กลาง-ตกเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดเหมือนกันรองลงมาคือ รูปแปรวรรณยุกต์ สูง-ตก และรูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ขึ้น-กลาง ตามลำดับ สำหรับรูปแปร กลาง-ขึ้น-ตก และกลางระดับตกข้างท้ายไม่ปรากฏ ขณะที่กลุ่มอายุ 15-20 ปี ใช้รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ขึ้น-กลาง ซึ่งเป็นรูปแปรแบบใหม่เป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด รองลงมาคือ รูปแปรกลาง-ขึ้น-ตก กลางระดับ-ตกข้างท้าย กลางตกและสูง-ตก ตามลำดับ

งานของปิยฉัตร ปานโรจน์ (2534) เรื่อง “ลักษณะเชิงกลสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ: การแปรตามกลุ่มอายุ” ศึกษาการแปรของลักษณะเชิงกลสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯตามอายุผู้พูด สำหรับลักษณะเชิงกลสัทศาสตร์ที่งานวิจัยนี้ศึกษา

ได้แก่ ค่าความถี่มูลฐาน พิสัยของค่าความถี่มูลฐาน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่าความถี่มูลฐาน และค่าระยะเวลาของค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ทั้ง 5 หน่วยเสียงในคำพูดเดี่ยว โดยศึกษา แต่เพศหญิงเพื่อคุมตัวแปรเพศ 3 กลุ่มอายุคือ กลุ่มอายุ 50-60 ปี กลุ่มอายุ 30-40 ปี และกลุ่มอายุ 10-20 ปี จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน ผลการศึกษาเรื่องการแปรของลักษณะเชิงกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามอายุผู้พูดพบว่า กลุ่มอายุ 50-60 ปี และกลุ่มอายุ 30-40 ปี ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยของวรรณยุกต์ทั้ง 5 ในระหว่างกลุ่มผู้ใหญ่ (กลุ่มอายุ 50-60 ปี และกลุ่มอายุ 30-40 ปี) กับกลุ่มเด็ก (10-20 ปี) พบว่าระยะเวลาในวรรณยุกต์สามัญ วรรณยุกต์ตรี และวรรณยุกต์โทในบางโครงสร้างพยางค์ระหว่างกลุ่มผู้ใหญ่กับกลุ่มเด็กมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนค่าระยะเวลาในวรรณยุกต์เอก และวรรณยุกต์จัตวาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

งานวิจัยของปาสีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) เรื่อง "การแปรของเสียง (หฺ) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม" ได้ศึกษาการแปรของเสียง (หฺ) โดยพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคม 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แวดวงภาษาและทัศนคติต่อภาษาถิ่น กลุ่มตัวอย่างคือผู้พูดภาษาสงขลาจำนวน 100 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า (หฺ) มีการแปรเป็น 3 รูปแปร คือ [หฺ] [h] และ [ง] และการแปรของ (หฺ) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมที่ศึกษาทั้ง 5 ตัวแปร กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่อายุน้อย กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูง กลุ่มตัวอย่างที่มีแวดวงภาษามาตรฐานและกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติลบต่อภาษาถิ่นต่างก็ใช้รูปแปร [ง] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีสูงที่สุด

ผลงานที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการแปรทางภาษา กับ ตัวแปรสังคมหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสัมพันธ์กับตัวแปรเรื่องวัจนลีลาที่แสดงว่าผู้ใช้ภาษามีการใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีหรือเป็นมาตรฐานยิ่งขึ้น เมื่อความเป็นทางการของวัจนลีลาสูงขึ้น สำหรับตัวแปรอื่น เช่น ชั้นสังคม ก็จะทำให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าใช้รูปภาษาได้มีศักดิ์ศรีหรือเป็นมาตรฐานมากกว่าผู้ใช้ภาษาที่มีสถานภาพต่ำลงมาเป็นต้น

2.1.3 การกล่าวถึงการแก้ไขเกินเหตุในงานวิจัยในอดีต

การศึกษาพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุ นั้น ยังไม่เคยมีผู้ศึกษาโดยตรงมาก่อน มีแต่เพียงการศึกษาการแปรทางเสียงของเสียงอื่นๆ เช่น การแปรของ (ร) (ล) ในภาษาไทย และการแปร

ของ (f, dʒ) ในภาษาอังกฤษ (ดู 2.1.1 และ 2.1.2) อย่างไรก็ตามจากผลงานดังกล่าวปรากฏว่ามี การกล่าวถึงพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุอยู่มากพอสมควร และในลำดับต่อไปนี้ ผู้วิจัยจะทบทวน ผลงานที่ได้ศึกษาการแปรทางเสียง แล้วพบว่ามีการแก้ไขเกินเหตุเกิดขึ้นเอาไว้ดังนี้

บทความของลาบอฟ (Labov : 1972) เรื่อง "The Reflection of Social Processes in Linguistic Structures" ในหนังสือชื่อ Sociolinguistic Patterns ซึ่งศึกษาเสียง (r) โดยใช้ตัวแปรสังคมเรื่องชั้นสังคมและวัจนลีลาพบการแก้ไขเกินเหตุของ (r) ในกลุ่มคนชั้นกลาง ระดับต่ำ (lower middle class) ที่ออกเสียง [r] มากจนเกินไป และมากกว่าที่คนในกลุ่มชั้น กลางระดับสูง (upper middle class) ออก และการแก้ไขเกินเหตุนี้จะปรากฏในวัจนลีลาที่เป็น ทางการมาก คือ รายการคำ (word lists) และคำคู่เทียบเสียง (minimal pairs)

งานวิจัยของ บีบี (Beebe:1974) เรื่อง "Socially Conditioned Variation in Bangkok Thai" ที่ศึกษาการแปรของ (ร) (ล) และ (ว) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทย กรุงเทพฯ โดยศึกษากับตัวแปรทางสังคม 3 ประการ คือ อายุ ชั้นอาชีพ และระดับการศึกษา และสังเกตเห็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จากตัวแปรเรื่องชั้นอาชีพ กล่าวคือ กลุ่มคนในชั้น อาชีพ 3-4 (กลาง) มีความถี่ในการออกเสียงควบกล้ำ (ล) เป็นควบกล้ำ [ร] มากที่สุด รองลงมา คือกลุ่มชั้นอาชีพ 1-2 (สูง) และกลุ่มชั้นอาชีพ 5 (ต่ำ) ตามลำดับ นอกจากนี้แสงจันทร์ ตรีภูม (2529) ในงานวิจัยเรื่อง "การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามวัจนลีลา บทนี้ ศึกษาการออกเสียงของผู้ประกาศข่าวประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคเอฟ.เอ็ม.ใน กรุงเทพมหานคร" ก็ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ไขเกินเหตุของเสียง (ล) คือ ปรากฏรูปแปรอื่น นอกเหนือจาก [l] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐาน ได้แก่ [r] [r] และ [l] ซึ่งจัดเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรี และเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) โดยทั้ง 3 รูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุนี้จะเกิด ในวัจนลีลา 2 แบบ คือ การสัมภาษณ์ และการอ่านทางวิทยุ ส่วนในตัวแปร (- ล) ในการออก เสียงในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำจะปรากฏว่ามีการแก้ไขเกินเหตุอยู่ในทุกวัจนลีลาที่ศึกษา โดยจะเกิดมากในการอ่านทางวิทยุ การอ่านคำคู่เทียบเสียง _ การสัมภาษณ์และการอ่านบทความตามลำดับ ในทำนองเดียวกันสุทธิดา พูลทรัพย์ (2536) ในเรื่อง "การแปรตามวัจนลีลา (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา" ก็สังเกตเห็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) โดยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรทาง สังคมที่ศึกษานั้นคือ ตัวแปรเรื่องวัจนลีลา กล่าวคือ (ล) มีรูปแปรนอกเหนือจาก [l] 2 รูปแปร คือ [r] และ [r] ซึ่งจะปรากฏในวัจนลีลา 2 แบบคือการอ่านบทความและการอ่านคำคู่เทียบเสียง

นอกจากนี้ก็มีงานวิจัยของบุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsuvimol: 1993) เรื่อง "Relationship between the Social Variation of (R) in Thai and (R) in English in the Speech of Bangkok Thai Speakers" ที่ศึกษาการแปรของ (R) โดยพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมเรื่องระดับชั้นอาชีพ บุญเรืองสังเกตเห็นการแก้ไขเกินเหตุในกรณีที่เป็นการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (r) ในภาษาอังกฤษ กล่าวคือ กลุ่มคนอาชีพระดับ 2 (supervisory) ออกเสียงรูปแปร [r] ที่นับว่ามีศักดิ์ศรีมากกว่าที่คนในกลุ่ม 1 ซึ่งสูงกว่า (managerial) และกลุ่มคนอาชีพระดับ 4 (semi-skilled) ก็ออก [r] มากกว่ากลุ่มคนอาชีพในระดับ 3 ซึ่งสูงกว่า (skilled) เช่นกัน ทั้งนี้ พฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุดังกล่าวเป็นผลมาจากการที่ต้องการให้ตนเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นผู้มีศักดิ์ศรีมากไม่ต่างกับคนในกลุ่มอาชีพที่สูงกว่าจึงพยายามใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีจนกระทั่งมีอัตราการใช้ที่สูงเกินกว่าที่กลุ่มอาชีพที่สูงกว่าใช้

ผลงานอีกชิ้นของบุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsuvimol:1997) เรื่อง "Variation of Cluster (l) in English of Thai Speakers" ที่ศึกษาการแปรของ (l) ในพยัญชนะควบกล้ำสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมเรื่องเพศ ระดับตำแหน่งงาน และภูมิลำเนาภาษาอังกฤษ ก็กล่าวถึงการแก้ไขเกินเหตุของพยัญชนะควบกล้ำ (l) ซึ่งออกเป็น [j] ในตัวแปรทั้ง 3 เรื่องที่ศึกษา กล่าวคือ ในตัวแปรเรื่องเพศ พบว่าเพศหญิงจะมีการแก้ไขเกินเหตุมากกว่าเพศชาย ในตัวแปรเรื่องระดับตำแหน่งงานพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนชั้นแรงงานที่ชำนาญซึ่งมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นที่ปรึกษา กลับใช้รูปแปร [cr] แทน [cl] ในอัตราที่สูงกว่า ซึ่งนับว่าเป็นการแก้ไขเกินเหตุในรูปแบบที่เป็นทั้ง structural hypercorrection และ statistical hypercorrection ส่วนตัวแปรสุดท้ายเรื่องภูมิลำเนาภาษาอังกฤษพบว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาทางภาษาอังกฤษมากจะมีการแก้ไขเกินเหตุมากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาทางภาษาอังกฤษน้อย

นอกเหนือจากการแก้ไขเกินเหตุของ (r) ยังมีการการแก้ไขเกินเหตุของเสียงอื่นด้วย เช่นที่สังเกตเห็นในงานวิจัยของพัชนี มาลารักษ์ (2540) เรื่อง "การแปรในการออกเสียง (s) ท้ายคำภาษาอังกฤษในการอ่านข้อความของนักเรียนไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการแปรของ (s) กับตัวแปรทางสังคมเรื่องประสบการณ์ทางภาษา พบการแก้ไขเกินเหตุของ (s) ของนักเรียนทั้งกลุ่มที่มีประสบการณ์ทางภาษามากและมีประสบการณ์ทางภาษาน้อยโดยออกเสียง [s] ในท้ายคำภาษาอังกฤษที่ไม่ปรากฏ <s> เลย เพราะคิดว่าการออกเสียง [s] ท้ายคำภาษาอังกฤษเป็นการแสดงการใช้รูปภาษาที่ถูกต้อง จึงพยายามออกเสียง [s] ท้ายคำที่ไม่มี <s> ปรากฏ โดยเฉพาะในการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่มีประสบการณ์ทางภาษาน้อย) อีกตัวอย่างได้แก่ งานวิจัยของศรัญธร นิมโพนุลย์ (2536) เรื่อง "การแปรของ

การออกเสียงพยัญชนะท้าย (f, dz, ŋ) ในคำภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่เป็น ผู้หญิงไทย” ที่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียงพยัญชนะท้ายดังกล่าวกับตัวแปรทางสังคมเรื่อง ประสบการณ์ทางภาษา ผลปรากฏว่าพบการแก้ไขเกินเหตุของ (f) โดยออกเสียงเป็น [f] มาก ในกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทางภาษามาก เนื่องจากเสียง [f] เป็นเสียงเสียดแทรกในภาษาอังกฤษที่โดดเด่นกว่าเสียงอื่นเมื่อออกให้ชัดจะทำให้ดูว่าเป็นผู้ใช้ภาษาอังกฤษได้ดี งานวิจัยของปาสีรัฐ ทรัพย์ปรง (2537) เรื่อง “การแปรของเสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม” ก็มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ไขเกินเหตุของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำที่เป็นเพศหญิงโดยการออกเสียง (h) ในภาษาไทยมาตรฐานเป็น [ŋ] เช่น การออกเสียงคำ หาว เป็น ‘หงาว’ เป็นต้น ทั้งที่ความจริงรูปแปรปกติของ (h) ก็คือ [h] พฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุนี้เกิดจากการที่กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไม่มีความมั่นใจในการใช้ภาษาของตนเองคิดว่ารูปภาษาที่ตนเองใช้ยังไม่ถูกต้องจึงเกิดการเลือกใช้รูปภาษาที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุขึ้น

นอกเหนือจากนี้ก็ยังมียังงานวิจัยที่พบพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุในแบบอื่นที่ไม่ได้เป็นการศึกษาการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่าง แต่ศึกษาการใช้รูปภาษาด้วยวิธีการเขียนสะกดคำด้วย นั่นคืองานวิจัยของสุนทรี คันธรรมพันธ์ (2540) เรื่อง “ลักษณะการสะกดผิดในผู้ใหญ่ไทยวัย 18-20 ปี” ที่พบว่ามีการแก้ไขเกินเหตุในการสะกดคำของกลุ่มตัวอย่างโดยการเพิ่ม ร หรือ ล หลังพยัญชนะต้นของพยางค์ในคำบางคำด้วย เช่น การสะกดคำว่า สับประรด เป็น “สับประรด ”

2.2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขเกินเหตุ

ผู้วิจัยเห็นว่านอกเหนือจากการที่พฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุน่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรสังคมที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาแล้ว ก็ยังมีปัจจัยทางสังคมอีกหลายประการที่น่าจะมีความสัมพันธ์คือใช้เป็นตัวอธิบายการเกิดพฤติกรรมนี้ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาพบการแก้ไขเกินเหตุของเสียงต่างๆ แล้วนำปัจจัยหลายประการ ดังที่จะกล่าวถึงนี้มาเป็นเรื่องที่อธิบายว่าการแก้ไขเกินเหตุเกิดมาจากปัจจัยพวกนี้ได้ด้วย โดยปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวถึง ได้แก่ เรื่องศักดิ์ศรี (prestige) เรื่องสำนึกทางสังคม (social awareness) และความไม่มั่นคงทางภาษา (linguistic insecurity) และผู้วิจัยก็นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวถึงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.2.1 ศักดิ์ศรี (prestige)

การแก้ไขเกินเหตุ เป็นปรากฏการณ์การแปรของภาษารูปแบบหนึ่ง ซึ่งจากการให้คำจำกัดความของนักภาษาศาสตร์สังคมหลายท่านตามที่กล่าวไว้ตอนต้น พอจะสรุปได้ว่า การแก้ไขเกินเหตุเกิดจากการใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรี (prestigious variant) ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้รูปแปรนี้แทนรูปแปรมาตรฐานปกติ เช่น การใช้ [r] แทน [l] ในภาษาไทย หรือการใช้รูปแปรนี้ให้มากกว่าที่ผู้พูดในสถานภาพทางสังคมสูงกว่าตนใช้ เช่น คนชั้นกลางระดับต่ำใช้ [r] มากกว่าคนชั้นกลางระดับสูงในนิวยอร์ก ทั้งนี้เพื่อให้ตนเองดูเป็นบุคคลที่มีศักดิ์ศรีและเป็นที่ยอมรับของสังคม การเลือกรูปแปรภาษาที่มีศักดิ์ศรีดังกล่าว จะช่วยทำให้ผู้ใช้ภาษาได้รับการยอมรับจากสังคม เพราะสังคมมีการให้คุณค่าบุคคลที่ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สังคมจะยกย่องผู้ใช้ภาษาที่เหมาะสม สวยงาม และถือว่าเป็นบุคคลที่มีศักดิ์ศรี นักภาษาศาสตร์สังคมมองว่า รูปแบบของภาษาที่ชั้นที่มีศักดิ์ศรีใช้ ย่อมเป็นรูปแบบที่มีศักดิ์ศรีด้วย (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2541: 63) และเนื่องจากการแก้ไขเกินเหตุ เป็นการแปรทางภาษาที่เกิดจากการเลือกรูปแปรที่มีศักดิ์ศรี เพื่อให้ทำตามมีศักดิ์ศรี งานวิจัยนี้จึงเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับเรื่องศักดิ์ศรี ซึ่งจะขอลำถึงในการทบทวนวรรณกรรมในครั้งนี้ด้วย

สโตเรอร์ (Storer, 1980 อ้างใน อมรา, 2541:52-53) กล่าวว่า ศักดิ์ศรี คือ ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความแตกต่างของแต่ละชั้นสังคม ศักดิ์ศรี หมายถึง ความเคารพ ความชื่นชม และความเกรงใจที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับจากบุคคลอื่นโดยอัตโนมัติ หรือโดยความสมัครใจ ซึ่งอาจได้มาเพราะบุคคลนั้นมีอำนาจ (power) และความมั่งคั่ง (wealth) หรืออาจได้มาด้วยความสำเร็จส่วนบุคคลก็ได้

ศักดิ์ศรีมักแสดงออกทางภาษา เช่น การใช้คำเรียกขานเพื่อยกย่อง หรือระบุตำแหน่งต่างๆ มีงานวิจัยจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่าการแสดงออกทางภาษา กับความต้องการมีศักดิ์ศรีในสังคม มีความสัมพันธ์กัน เช่นงานของลาบอฟ (Labov:1972) แสดงให้เห็นชัดเจนว่าการแสดงออกทางภาษาโดยการใช้รูปแปร [r] ให้มากๆจะทำให้สังคมมองว่ามีศักดิ์ศรี จนทำให้กลุ่มคนชั้นกลางระดับต่ำ (lower middle class) ใช้รูปแปร [r] มากกว่าที่คนในชั้นกลางระดับสูง (upper middle class) ในวันจัสลิตาเป็นทางการ คือ เกิดการแก้ไขเกินเหตุขึ้นในที่สุด

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างอื่นๆ อีกเช่น ความต้องการมีศักดิ์ศรีของผู้หญิงในสังคม ทั้งตะวันตกและตะวันออกเป็นผลทำให้ผู้หญิงพยายามใช้รูปภาษาที่เป็นมาตรฐานให้มากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เพื่อให้ตนเองดูมีศักดิ์ศรี และเป็นที่ยอมรับมากขึ้น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ศักดิ์ศรีเป็นปัจจัยทางสังคมประการหนึ่งที่มีผลทำให้คนในสังคมมีรูปแบบการใช้ภาษาหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมแบบเปิดที่มีแรงผลักดัน (mobility) ในการเลื่อนชั้นทางสังคมได้ ทำให้คนที่ต้องการจะมีศักดิ์ศรีในสังคมและต้องการให้

สังคมยอมรับนั้นสามารถเลือกใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรี เพื่อยกฐานะของตนจนอาจก่อให้เกิดการแก้ไขเกินเหตุได้

2.2.2 สำนักทางสังคม (social awareness)

สำนักทางสังคม เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่อาจทำให้ภาษามีการแปร เช่นอาจทำให้ผู้ใช้ภาษาในสังคมใช้รูปภาษาที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุได้ เนื่องจากหากผู้พูดมีสำนึกทางสังคมอยู่ หมายความว่าผู้พูดคนนั้นรู้ตัวว่ารูปภาษาที่ตนใช้อยู่เป็นรูปที่มีศักดิ์ศรีหรือไม่ รู้ว่ารูปภาษาใดเป็นที่ยอมรับ และรูปใดไม่เป็นที่ยอมรับ โดยรูปภาษาที่ใช้ จะมีการแปรตามวัจนลีลาด้วย กล่าวคือ ผู้พูดมีความระมัดระวังในการใช้ภาษา ซึ่งอาจใช้ภาษารูปแบบหนึ่งในวัจนลีลาหนึ่ง แต่เมื่อเปลี่ยนวัจนลีลา เช่น รู้ว่าพูดอยู่ในวัจนลีลาที่เป็นทางการมากขึ้นก็เลือกใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีและเป็นที่ยอมรับให้มากขึ้นเป็นต้น

การมีสำนึกทางสังคมอาจก่อให้เกิดการแก้ไขเกินเหตุแบบหนึ่ง คือ การแก้ไขเกินเหตุจากข้างบน (hypercorrection from above) ซึ่ง ลาบอฟ (Labov, 1972) อธิบายว่าเป็นการแก้ไขเกินเหตุของคนกลุ่มอื่นในสังคมที่ต้องการใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีตามอย่างคนในกลุ่มชั้นสูงสุดใช้ หรือการเปลี่ยนจากรูปที่ใช้อยู่ตามปกติ ซึ่งถูกต้องอยู่แล้วไปเป็นรูปที่ถือว่าดีกว่า ทำเกินกว่าเหตุที่ควรจะเป็น (เช่นการออกเสียง *เปลี่ยน* ว่า "เปรียน") กระบวนการนี้นับว่าแตกต่างจากการแก้ไขเกินเหตุจากข้างล่าง (hypercorrection from below) ซึ่งหมายความว่าผู้พูดที่แก้ไขเกินเหตุนั้นทำไปโดยไม่มีเหตุผลเกี่ยวกับสำนึกทางสังคม ซึ่งในกรณีนี้ตัวแปรภาษาจะไม่มี การแปรตามวัจนลีลา หมายความว่า ผู้พูดอาจใช้รูปแปรที่แตกต่างจากเดิมที่มีศักดิ์ศรีในวัจนลีลาที่ต่างกัน แต่ผู้พูดไม่ได้สนใจที่จะใช้รูปแปรนั้นเพื่อให้สังคมยอมรับ ในขณะที่กรณีแรกผู้พูดมีความระมัดระวังและจะเลือกใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีจนอาจเกิดการแก้ไขเกินเหตุขึ้น เนื่องจากการมีสำนึกทางสังคมของผู้พูดที่จะใช้ภาษาให้เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ ทรัดกิลล์ (Trudgill:1974) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของ (ng) ในภาษาอังกฤษที่พูดในเมืองนอริช ประเทศอังกฤษ กับตัวแปรสังคมเรื่องชั้นสังคมและสถานการณ์โดยศึกษาในวัจนลีลา 4 แบบเหมือนที่ลาบอฟศึกษา ยกเว้นในวัจนลีลา คำคู่เทียบเสียง ผลปรากฏว่ายิ่งวัจนลีลาเป็นทางการมากขึ้นเท่าไรการออกเสียง (ng) จะเป็น [ŋ] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีก็จะมากขึ้น ในกลุ่มตัวอย่างทุกระดับชั้น แสดงให้เห็นว่าชาวนอริชมีสำนึกทางสังคมที่มีผลทำให้เลือกใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีต่างกันตามวัจนลีลา

สำหรับตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดที่แสดงให้เห็นว่าการมีสำนึกทางสังคมอาจทำให้เกิดการแก้ไขเกินเหตุ ก็คืองานของลาบอฟที่ศึกษาการออกเสียง (r) แล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างออกเสียง [r] ต่างกันตามวัจนลีลา โดยออกเสียง [r] มากขึ้นตามลำดับความเป็นทางการของวัจนลีลา เนื่อง

จากมีสำเนียงทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนชั้นกลางระดับต่ำจะออกเสียง [r] มากในวจนลีลาเป็นทางการเพื่อให้สังคมยอมรับจนมากเกินไปที่คนชั้นระดับที่สูงกว่าตนออกซึ่งปรากฏการณ์นี้เป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่าการแก้ไขเกินเหตุเช่นกัน

2.2.3 ความไม่มั่นคงทางภาษา (linguistic insecurity)

จากงานวิจัยของลาบอฟ (Labov:1972) เรื่องการออกเสียง (r) หลังสระของคนในนิวยอร์กพบว่ากลุ่มคนที่มีความไม่มั่นคงทางภาษามากที่สุด ก็คือคนชั้นกลางระดับต่ำ โดยพิจารณาจากเหตุผลดังนี้ ความแตกต่างกันอย่างมาของการออกเสียง [r] ในแต่ละวจนลีลา ความไม่แน่นอนในการออกเสียงในแต่ละวจนลีลา ความพยายามอย่างมากในการจะออกเสียงให้ถูกต้อง และการมีทัศนคติเชิงลบต่อรูปแบบการใช้ภาษาของตนเอง ความไม่มั่นคงทางภาษาอาจวัดได้จากทางอื่น เช่น การวัดจากคำถามเกี่ยวกับการออกเสียงของคำศัพท์ว่าคำนี้ควรจะออกเสียงอย่างไรจึงจะถูกต้อง และโดยปกติแล้วตัวเขาเองออกเสียงคำๆ นั้นอย่างไร แล้วนำผลรวมของความแตกต่างมาเป็นตัวชี้วัดความไม่มั่นคงทางภาษา ซึ่งจากการวัดลักษณะนี้ กลุ่มคนชั้นกลางระดับต่ำก็ยังคงเป็นกลุ่มที่มีความไม่มั่นคงทางภาษามากที่สุด ซึ่งจากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความไม่มั่นคงทางภาษา มีสาเหตุมาจากความต้องการจะใช้ภาษาให้เหมือนคนในระดับชั้นที่สูงกว่าตน เพราะไม่มีความมั่นใจในการใช้ภาษาของตนและคิดว่าภาษารูปแบบที่ตนใช้อยู่ไม่น่าถูกต้อง หรือแม้แต่ในงานวิจัยที่ศึกษาการใช้ภาษากับตัวแปรเรื่องเพศ ก็พบว่า ผู้ใช้ภาษาเพศหญิงจะมีความไม่มั่นคงทางภาษามากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เพราะ รู้สึกว่าเป็นฝ่ายที่ด้อยกว่า ไม่มั่นใจในสิ่งที่ตนพูด จึงพยายามใช้ภาษาให้มาตรฐานให้เหมาะสมมากๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น และด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมาเหล่านี้ จึงทำให้ความไม่มั่นคงทางภาษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดการแก้ไขเกินเหตุได้เช่นเดียวกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าได้มีการศึกษาเรื่องการแปรของภาษาเอาไว้มากมายทั้งการศึกษาการแปรของเสียงในภาษาต่างประเทศและการแปรของเสียงในภาษาไทย โดยการศึกษาการแปรที่ผ่านมาจะพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมมากมาย เช่น การแปรกับตัวแปรเรื่องเพศ ระดับการศึกษา วจนลีลา อายุ ทัศนคติต่อภาษา แวดวงภาษา ระดับอาชีพ ตำแหน่งงาน และผลงานที่ผ่านมาก็เป็นแนวทางที่ชี้ให้เห็นว่าภาษาในสังคมมีการแปรไปตามตัวแปรทางสังคมอยู่มาก

งานวิจัยชิ้นนี้ก็เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรทางเสียงรูปแบบหนึ่งกับตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปร คือ ระดับการศึกษา อาชีพและวจนลีลา การแปรทางเสียงในงานวิจัยชิ้นนี้จัดเป็นปรากฏการณ์การแปรที่เรียกว่า การแก้ไขเกินเหตุ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยอื่นได้

หลายประการเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยเรื่อง ศักดิ์ศรี สำนึกทางสังคมและความไม่มั่นคงทางภาษา และงานวิจัยที่เป็นการศึกษาเรื่องการแก้ไขเกินเหตุโดยตรงเช่นนี้ไม่เคยมีผู้ที่ศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) โดยเฉพาะ และเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของคนในสังคมไทย โดยเลือกศึกษาจากประชากรในหน่วยงานที่ประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่ายที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยจะศึกษาโดยพิจารณาตามตัวแปรทางสังคมซึ่งก็ได้แก่บุคลากรประจำสถานีวิจัยโทรทัศนแห่งประเทศไทยช่อง 11 และผู้วิจัยก็คาดหวังว่างานวิจัยนี้จะสามารถสะท้อนให้เห็นภาพของการใช้ภาษาของคนในสังคมไทย ตลอดจนเป็นงานที่ช่วยให้เรามองเห็นภาพการใช้ภาษาไทยมาตรฐานในอนาคตได้ว่าจะเป็นอย่างไหน เสียงสำคัญในภาษาไทย เช่น ตัว ร ล และเสียงควบกล้ำ ร ล จะยังคงอยู่หรือสูญหายไป

การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามระดับการศึกษา

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการอ่านข่าวของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งได้แก่ผู้ประกาศข่าวและบุคลากรฝ่ายอื่นของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (ดูรายละเอียดใน 1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล) หลังจากนั้นก็ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป คือ การวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรสังคมที่ศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพและวันจบลีลา สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่ปรากฏตามลำดับ โดยเริ่มจากการเสนอให้เห็นก่อนว่า ตัวแปรภาษาที่ศึกษาคือ (ล) ปรากฏเป็นรูปแปรใดบ้าง และมีความถี่ในการปรากฏอย่างไร จากนั้นจะแสดงความถี่ของพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามตัวแปรเรื่องระดับการศึกษา

3.1 การแปรของ (ล)

ผู้วิจัยจะแสดงการแปรของ (ล) ที่ปรากฏเป็นรูปแปรต่างๆ รวมทั้งอัตราการเกิดรูปแปรแต่ละรูปแปรที่พบที่ละหัวข้อคือรูปแปรของ (ล) และอัตราการเกิดของรูปแปรที่พบในการวิจัย ดังนี้

3.1.1 รูปแปรของ (ล)

ตัวแปร (ล) ที่พบในการวิจัยนี้มีการแปรเป็นรูปแปรทั้งสิ้น 3 รูปแปร คือ

- 1) รูปแปร [l] ซึ่งออกเสียงเป็น
[l] เสียงโฆษะ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก ข้างลิ้น (voiced apico-alveolar lateral) จัดเป็นรูปแปรปกติของตัวแปร (ล)
- 2) รูปแปร [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรี (prestigious variant) ของ (ล) และเป็นการแก้ไขเกินเหตุ หมายความครอบคลุมถึงการออกเสียงเป็นเสียง 3 เสียงต่อไปนี้
  - 2.1) [r] เสียงโฆษะ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก รัว (voiced apico-alveolar trill)
  - 2.2) [r] เสียงโฆษะ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก กระทบ (voiced apico-alveolar flap)
  - 2.3) [r] เสียงโฆษะ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก เปิด (voiced apico-alveolar approximant)

- 3) รูปแปร [๑] ซึ่งหมายถึงการไม่ออกเสียง [l] สำหรับรูปแปรนี้จัดได้ว่าเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิ (stigmatized variant) ของตัวแปร (ล) เมื่อควบกล้ำกับพยัญชนะที่มาข้างหน้า

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าการปรากฏของรูปแปรทั้ง 3 รูปแปรนี้มีที่ก่เกิดหรือบริบทในการเกิดที่แตกต่างกัน กล่าวคือ รูปแปรที่ 1 จะเกิดในกรณีที่เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวและในกรณีที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ เช่นเดียวกับการเกิดของรูปแปรที่ 2 ที่จะเกิดทั้งในบริบททั้งสองเช่นกัน แต่รูปแปรที่ 3 นั้นจะมีความแตกต่างออกไปเนื่องจากจะเกิดในกรณีเดียวคือ เกิดในกรณีที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ดังจะแสดงต่อไปนี้

รูปแปรของ (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว (ล) [l]
[r]

รูปแปรของ (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ (Cl) [Cl]
[Cr]
[C๑]

C หมายถึง พยัญชนะ

3.1.2 อัตรการเกิดของรูปแปรที่พบในการวิจัย

ผู้วิจัยนับความถี่ของ (ล) ทั้งหมดจากข้อมูลที่ได้ในการสัมภาษณ์และการอ่านออกอากาศสำหรับในกรณีที่พบคำๆ เดิมซ้ำกัน ผู้วิจัยก็จะนับทุกครั้ง ดังในตัวอย่างคำสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวท่านหนึ่งของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยของ 11) ที่กล่าวว่า

“...ผู้ประกาศที่ช่อง 11 นี้มาจากการศึกษาหลายสาขาบ้างก็มาจากครู บางคนก็จบทางด้านวารสาร ด้านนิเทศ ด้านรัฐศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ก็มี สรุปแล้วทุกคนก็เป็นได้ถ้ามีการฝึกฝน มีความรู้โดยเฉพาะถ้าผ่านใบ กบว.มา ซึ่งมีครบอยู่แล้วทั้งการออกเสียงควบกล้ำและการออกเสียงการแบ่งวรรคตอนถูกต้องและมีการอ่านกาพย์กลอนอะไรที่ให้อ่าน นั่นก็เป็นขั้นตอนที่สกรีนมาแล้ว พอมาถึงตอนนี้ก็จะมีฝ่ายที่รับผิดชอบก็คือฝ่ายรายการ นอกจากจะมีความรู้ด้านภาษาแล้วก็ต้องมีความรู้ด้านข่าวด้วย ถ้าเป็นนักข่าวยิ่งดี...”

...ก็ถ้าเทียบช่อง 7 กับช่อง 11 เนี่ย คือมันไม่ควรจะเอามาปะปนกันเพราะว่าเปอร์เซ็นต์ของการเสนอข่าวของเขามันน้อยกว่าเรา แต่ว่าเปอร์เซ็นต์ของการเสนอรายการละครอะไรพวกนี้เยอะ แม่ค้าคนนึง ลอง ลอง ลอง ตามว่าดูช่อง 7 กับช่อง 11 แม่ค้าดูอะไรก็ต้องดูช่อง 7 มากเพราะมีละคร แต่เขาพยายามเอาพวกนี้มาปนกันมันก็เลยทำให้ช่อง 11 มีคนดูน้อยลง แต่ถ้าไปตามว่า ข่าวต่อข่าวเนี่ย แล้วลองถามคนในกลุ่มที่นิยมดูข่าว มันก็อาจจะมึนงงตั้งสูงขึ้นมา และก็สิ่งที่ฝ่ายข่าวหรือช่อง 11 เนี่ยภูมิใจ เป็นสิ่งที่ทำให้เราสามารถที่จะทำกันไปได้ก็ไม่ใช่เรื่องเงินไม่ใช่เรื่อง 2 ขึ้นอะไรเป็นหลักแต่ว่าเป็นเพราะปัจจัยทางสังคม เป็นเรื่องของจิตใจที่เราทำไปแล้วมันเหมือนนักกีฬา วันไหนแพ้ช่องอื่นเขาก็เศร้าไปด้วย วันไหนมีข่าวดีก็เฮกันไป..."

จากข้อความที่ยกมาข้างต้นผู้วิจัยจะนับว่ามี (ล) อยู่ทั้งสิ้น 23 ครั้ง โดยนับจากคำว่า หลาย 1 ครั้ง แล้ว 6 ครั้ง (ควบ)กล้า 1 ครั้ง และ 3 ครั้ง กลอน 1 ครั้ง ละคร 2 ครั้ง ลอง 4 ครั้ง เลย 1 ครั้ง ลง 1 ครั้ง กลุ่ม 1 ครั้ง หลัก 1 ครั้ง และจากคำว่า (ก) กีฬา อีก 1 ครั้ง

เมื่อนับความถี่ของ (ล) ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจะพึงเพ่งบันทึกการสัมภาษณ์และการอ่านออกอากาศดังกล่าวซ้ำอีกครั้ง เพื่อหาความถี่ในการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป จากนั้นก็บันทึกความถี่ของข้อมูลที่ได้ลงในตาราง (ดูตาราง 1.1)

เมื่อผู้วิจัยบันทึกความถี่ของการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ก็จะนำผลดังกล่าวมาเสนอโดยจะแยกการนำเสนอผลตามบริบทที่เกิดของตัวแปร (ล) ซึ่งผลการวิเคราะห์ความถี่ของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) จากข้อมูลทั้งหมดแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดซึ่งเป็นตัวแทนของบุคลากรประจำสถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 มีความถี่ในการออกเสียง (ล) ทั้งหมด 2,136 ครั้ง เป็นรูปแปรต่างๆ ดังนี้คือ

ตัวแปร (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว ปรากฏในการให้สัมภาษณ์และการอ่านออกอากาศรวมทั้งสิ้น 1,329 ครั้ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามรูปแปรที่ได้ดังนี้

(1) ในข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวและบุคลากรอื่นรวมทั้งจากการอ่านออกอากาศของผู้ประกาศข่าวมีการออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติสูงที่สุด คือออกมากถึง 1,065 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 80.1 เช่นในคำว่า และ ออกเสียงเป็น [leʔ 3] คำลง ออกเสียงเป็น [kamlaŋ] เวล ออกเสียงเป็น [welaa] เลก ออกเสียงเป็น [loek 2] เป็นต้น (ดูตารางที่ 3.1)

(2) ในข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวและบุคลากรอื่นรวมทั้งจากการอ่านออกอากาศของผู้ประกาศข่าวที่มีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็น การแก้ไขเกินเหตุ 264 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.9 เช่นในคำว่า หลีก ออกเสียงเป็น [nik 1] และ ออกเสียงเป็น [reʔ 3] ล้ำ ออกเสียงเป็น [raa 2] จลาจล ออกเสียงเป็น [caʔ raa cɔn] เป็นต้น (ดู ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรที่พบในการวิจัยที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดียว

รูปแปร	(ล)	ความถี่	ร้อยละ
[l]	1,329	1,065	80.1
[r]	1,329	264	19.9

ตัวแปร (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ (Cล) ปรากฏในการให้สัมภาษณ์ และการอ่านออกอากาศรวมทั้งสิ้น 807 ครั้ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามรูปแปรที่ปรากฏได้ ดังนี้

(1) ในข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวและบุคลากรอื่นรวมทั้งจากการอ่านออกอากาศของผู้ประกาศข่าวที่มีการออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติทั้งสิ้น 312 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 38.6 เช่นในคำว่า คลัง ออกเสียงเป็น [khlɔŋ] กล่าว ออกเสียงเป็น [klaaw 1] กล้วย ออกเสียงเป็น [klap 1] เป็นต้น (ดูตารางที่ 3.2)

(2) ในข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวและบุคลากรอื่นรวมทั้งจากการอ่านออกอากาศของผู้ประกาศข่าวที่มีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็น การแก้ไขเกินเหตุ ทั้งสิ้น 104 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.9 เช่นในคำว่า กล่าว ออกเสียงเป็น [kraaw 1] เปลี่ยนแปลง ออกเสียงเป็น [prɔ̄n 1 prɛɛŋ] กลาง ออกเสียงเป็น [kraaŋ] คลัง ออกเสียง เป็น [khrɔwŋ 3] เป็นต้น (ดูตารางที่ 3.2)

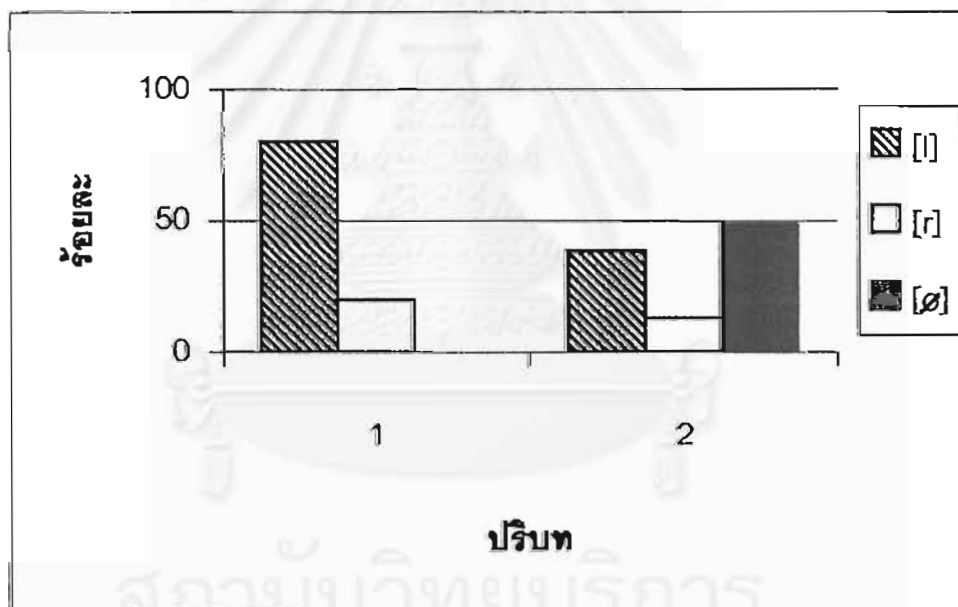
(3) ในข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกาศข่าวและบุคลากรอื่นรวมทั้งจากการอ่านออกอากาศของผู้ประกาศข่าวที่มีการออกเสียง (ล) เป็น [ɔ̄] ซึ่งนับว่าเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิมากที่สุดโดยปรากฏรูปแปรนี้อยู่ทั้งสิ้น 391 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.5 เช่นในคำว่า กล้วย ออกเสียง

เป็น [kap 1] กล่าว ออกเสียงเป็น [kaaw 1] กล่าว ออกเสียงเป็น [kua] เป็นต้น (ดูตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรที่พบในการวิจัยที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบ
กล้ำ

รูปแปร	(ล)	ความถี่	ร้อยละ
[l]	807	312	38.6
[r]	807	104	12.9
[∅]	807	391	48.5

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงในรูปแบบภูมิแท่งเพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

แผนภูมิที่ 3.1 เปรียบเทียบอัตราการเกิดของรูปแปรที่พบในการวิจัย

บริบท 1 หมายถึง บริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว

บริบท 2 หมายถึง บริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ

จากแผนภูมิที่ 3.1 ข้างต้น สามารถอธิบายได้ว่าจากข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างทุกคนคือผู้ประกาศข่าวและบุคลากรฝ่ายอื่นๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการอ่านออกอากาศของผู้ประกาศข่าวนั้น ปรากฏว่ามีการแปรของ (ล) เป็น [r] หรือแปรเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดียวมากกว่าในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ กล่าวคือ ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดียวปรากฏว่ามีการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) อยู่ถึงประมาณร้อยละ 20 ในขณะที่ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำนั้นมีการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏอยู่เพียงประมาณร้อยละ 13 เท่านั้น

3.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรประจำสทท. 11 จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการวิจัยในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเกิดการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรสังคมหนึ่งของผู้วิจัยเลือกศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้ นั่นคือ ระดับการศึกษา ทั้งนี้เหตุผลที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาตัวแปรนี้ ก็เนื่องจากในสังคมไทยมีการจำแนกความแตกต่างของบุคคลในสังคมด้วยระดับการศึกษาด้วย นอกเหนือจากการใช้เกณฑ์การจำแนกเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจและเรื่องชั้นอาชีพ การที่คนในสังคมถูกจำแนกเป็นชั้นต่างๆ ก็อาจจะมีผลต่อการใช้รูปภาษา กล่าวคือ อาจทำให้คนในชั้นสังคมต่างกันมีการใช้รูปภาษาที่ต่างกัน สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็น 3 ระดับ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้มีการศึกษาระดับสูง (มีการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป) กลุ่มที่ 2 ผู้มีการศึกษาระดับปานกลาง (มีการศึกษาดั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) และกลุ่มที่ 3 ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ (มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า) (ดูหัวข้อ 1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง) โดยมีตัวอย่างงานวิจัยเช่นงานของบีบี (Beebe: 1974) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการแปรของ (ร) (ล) (ว) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ กับตัวแปรสังคมตัวหนึ่ง นั่นคือ ระดับการศึกษาเช่นกัน

นอกจากนี้การจำแนกบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เป็น 3 กลุ่ม จะครอบคลุมถึงกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในตำแหน่งต่างๆ ทุกฝ่าย เช่น บุคลากรฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายบริหารทั่วไป ฝ่ายแผนงานและประสานงาน ฝ่ายจัดและควบคุมรายการ ฝ่ายเทคโนโลยี เป็นต้น ยกเว้นบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวที่จะแยกออกมาศึกษาต่างหากในการศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกาแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรเรื่องอาชีพ และตัวแปร

เรื่องวจนลีลาในบทต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากประชากรกลุ่มที่เป็นผู้ประกาศข่าวจะไม่มีความหลากหลายในเรื่องระดับการศึกษา เพราะมีแต่ผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงเท่านั้น และผู้วิจัยก็จะเลือกศึกษาอัตราการเกิดการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จากวจนลีลาการให้สัมภาษณ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น เนื่องจากเป็นวจนลีลาที่แสดงให้เห็นมุมมองที่เป็นการใช้ภาษาจริงๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้หากจะใช้วจนลีลาแบบการอ่าน ก็อาจเป็นไปได้ที่ตัวอักษรจะมีอิทธิพลต่อการออกเสียง กล่าวคือ ผู้ใช้ภาษาจะออกเสียงตามรูปตัวอักษรที่ปรากฏ (ดู 1.4.2.1)

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่บุคลากรฝ่ายต่างๆ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ที่มีการศึกษาระดับต่างๆ กันเสร็จสมบูรณ์แล้ว ก็นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาว่าในคำสัมภาษณ์ที่ได้มานั้นมีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่จำนวนเท่าใดและมีการแปรเป็นรูปแปรต่างๆ ในอัตราความถี่เท่าใด จากนั้นจึงวิเคราะห์ความถี่ในการปรากฏการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) โดยเริ่มจากการบันทึกความถี่ในการปรากฏของการออกเสียง (ล) เป็น [r] ทั้งหมดที่ออกเสียงโดยกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม จากนั้นจึงเริ่มวิเคราะห์เปรียบเทียบว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีอัตราความถี่ของการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) แตกต่างกันอย่างใด ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 การแปรของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากร 3 ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยในส่วนนี้จะเป็นการเสนอว่าการออกเสียงของบุคลากรทั้ง 3 ระดับการศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้น มีการแปรของตัวแปร (ล) อย่างไรบ้าง และมีความถี่ของการออกเสียงรูปแปรต่างๆ ที่พบอย่างไร โดยในการนำเสนอผู้วิจัยจะยกตัวอย่างบางส่วนของคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมาแสดงให้เห็นด้วย และในส่วนที่เป็นตัวแปร (ล) ทุกคำ ผู้วิจัยจะแสดงรูปแปรของ (ล) ด้วยเครื่องหมาย [ ] ตามที่เป็นการออกเสียงจริงของกลุ่มตัวอย่างไว้ตรงท้ายคำนั้น

ต่อจากนี้จะเป็นตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม จากหัวข้อสัมภาษณ์เดียวกันทุกคน คือ หัวข้อเรื่องหน้าที่รับผิดชอบ

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง

"...พี่ก็เพิ่งเรียนจบ จบปุ๊บก็หางานทำ ความหาอยู่พักใหญ่ก็มาได้ที่นี่ ความจริงไปสมัครที่อื่นแต่ที่จบมาแบบเกรดไม่ค่อยดีนะ เขาก็ไม่รับ ไม่เหมือนเพื่อนๆ ที่เขาจบเกรด

ดีๆ ได้ทำงานดีๆ เงินเดือนเยอะ แต่ก็ดีเพราะที่นี้เขาก็รับพี่เข้าทำงานแบบเต็มใจ ให้เกียรติ ในขณะที่เพื่อนๆ พี่เขาตอนนี้เขาก็มีปัญหาถูกเลย์ [r] ออฟกัน ก็มานั่งกลุ่ม [l] ใจกัน แต่พี่สบาย ทำงานเป็นเลขาคา [l] ท่าน ผอ. วันๆ จัดเอกสาร รับโทรศัพท์ แต่ก็เหนื่อยนิดหน่อย บางวันก็เลิก [r] งานดึก แต่มองไปรอบๆ ก็เห็นเพื่อนฝ่ายอื่นเขาก็ทำอยู่เหมือนกัน มองไปแล้ว [r] มันอุ่นใจ ก็คงทำไปเรื่อยๆ ยังไม่คิดจะเปลี่ยนแปลง [l] [r] อะไร อย่างนี้ก็ดี...”

จากข้อความข้างต้นจะพบว่าในคำที่มี (ล) ในการให้สัมภาษณ์อยู่ 7 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างท่านนี้ออกเสียง (ล) เป็น [l] ทั้งหมด 3 ครั้ง คือในคำว่า กลุ่มใจ เลขาคา และคำว่า เปลี่ยน ออกเสียง (ล) เป็น [r] 4 ครั้ง ในคำว่า เลย์ออฟ เลิก แล้ว และในคำว่า แปลง และไม่มีการออกเสียง (ล) เป็น [๑] อยู่เลย

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง

“...พี่ทำตำแหน่งช่างกล้อง [๑] กำกับภาพ วันๆ ก็คอยกำกับเกี่ยวกับทุกอย่างที่น้องเห็นบนจอภาพใน TV. นั่นแหละ [l] ต้องทำทั้งวันทั้งคืน กินนอนที่นี้เลย [l] สามวันถึงจะเปลี่ยน [๑] กับอีกชุดหนึ่ง แต่ก็สนุกเพราะเพื่อนๆ น้องๆ ที่นี้ก็ดี อยู่ด้วยกันจนเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกันอยู่แล้ว [l] เราก็ทำอยู่บนนี้รอฟังคำสั่งจากไดเรกเตอร์ว่าจะให้จับภาพตรงไหน ใช้กล้อง [l] ไหน จะให้ภาพหลัง [l] เป็นอะไร ขึ้นโลโก้ [r] ขึ้นชื่อผู้ประกาศอะไรพวกนี้...”

...บางที่ผู้ประกาศเขาก็หัวงว่าเราขึ้นชื่อเขาผิด ก็แบบเอานามบัตรมาให้เลย [l] บอกชื่อผมเขียนอย่างนี้ แต่คนที่พิมพ์เป็นอีกพวกหนึ่งไง ก็เลย [l] แก่ไม่ตรงจุด ก็ต้องบอกตรงนั้น ถึงจะแก้ไขได้...”

จากข้อความข้างต้นจะพบว่าในคำที่มี (ล) ในการให้สัมภาษณ์ 10 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างท่านนี้ออกเสียง (ล) เป็น [l] ทั้งหมด 7 ครั้ง คือในคำว่า แหละ เลย 3 ครั้ง แล้ว กล้อง และคำว่า หลัง ออกเสียง (ล) เป็น [r] 1 ครั้ง ในคำว่า โลโก้ และออกเสียง (ล) เป็น [๑] ทั้งหมด 2 ครั้ง ในคำว่า กล้อง และ เปลี่ยน

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำ

“...เป็นยามครับ ทำที่นี้ที่เดียว ก็คอยแกลก [f] บัตรครับ ช่วยดูคนที่มาติดต่อกันนี้ คอยช่วยเหลือ [f] เมื่อมีอะไรให้ช่วย...

...ไม่เหนื่อย ทำเป็นกะครับผม คงทำไปเรื่อยๆ ครับ ถ้ากลับ [ช] บ้านก็กลับ [ช] ไปเรียนต่อ จะเรียน ม.3 ครับ สายสามัญครับ ไม่เรียนเป็นวิชาชีพ...”

จากข้อความข้างต้นจะพบว่าในคำที่มี (ล) ในการให้สัมภาษณ์ 4 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างท่านนี้ ออกเสียง (ล) เป็น [f] ทั้งหมด 2 ครั้ง คือในคำว่า แกลก และคำว่า เหลือ ออกเสียง (ล) เป็น [ช] ทั้งหมด 2 ครั้ง ในคำว่า กลับ ทั้ง 2 ครั้ง แต่ไม่มีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ปรากฏอยู่เลย

เมื่อวิเคราะห์ความถี่ของการออกเสียงรูปแปรที่ปรากฏทั้งหมดครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยก็รวบรวมความถี่ในการปรากฏของรูปแปรทั้งหมดที่พบจากกลุ่มตัวอย่างทุกระดับการศึกษาซึ่งผลการวิเคราะห์ห้ข้อมูลสามารถจำแนกได้ตามบริบทของการเกิด คือ บริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว และบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

การแปรของ (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว

ในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 หรือผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งหมด 175 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างออกเสียง (ล) เป็น [f] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 81 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.3 ออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 94 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 53.7 (ดูตารางที่ 3.3)

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้มีการศึกษาระดับปานกลาง มีตัวแปร (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 124 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างออกเสียง (ล) เป็น [f] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 70 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 56.5 ออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุ 54 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.5 (ดูตารางที่ 3.3)

ส่วนการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 ผู้มีการศึกษาระดับต่ำ ปรากฏว่ามีตัวแปร (ล) ทั้งหมด 52 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างออกเสียง (ล) เป็น [f] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติทั้ง 52 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 โดยไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรอื่นอยู่เลย (ดูตารางที่ 3.3)

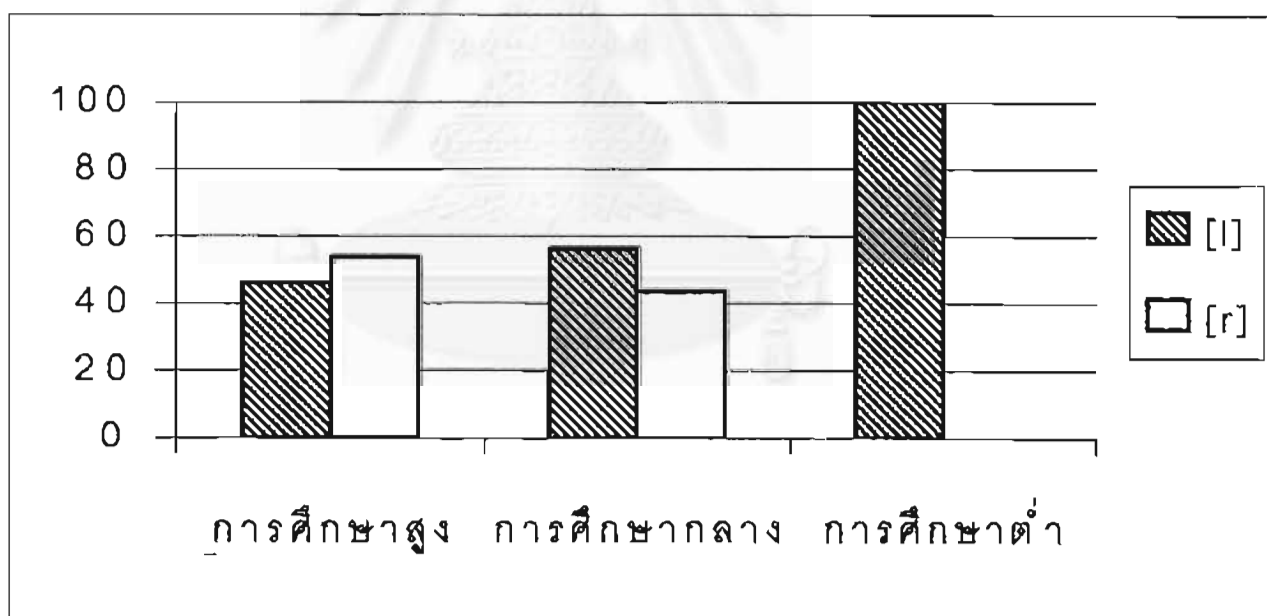
และเมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการปรากฏของรูปแปรต่างๆ

ตารางที่ 3.3 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ จากการให้สัมภาษณ์ในบริบทที่เป็นพยานะเดี่ยวตามคำร้อยละ

ตัวแปร (ล) \ ตัวแปรสังคม	[l]	ร้อยละ	[r]	ร้อยละ	รวม
การศึกษาระดับสูง	81	46.3	94	53.7	175
การศึกษาระดับกลาง	70	56.5	54	43.5	124
การศึกษาระดับต่ำ	52	100	0	0	52

$$X^2 = 47.75, P < 0.01 \quad df = 2$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถแสดงผลในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 3.2 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยานะเดี่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา

แผนภูมิที่ 3.2 ที่แสดงผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรประจำสห.11 นั้นมีการแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยานณะเดียวที่น่าสนใจและน่าประหลาดใจเป็นอย่างยิ่ง นั่นคือผลการวิจัยพบว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงเสียงยิ่งกว่าการออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ ปรากฏการณ์เช่นนี้นับว่าน่าสนใจมาก ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการแปรของ (ล) ที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็นผลมาจากปัจจัยทางสังคมเรื่อง ศักดิ์ศรี กล่าวคือ บุคลากรกลุ่มที่มีการศึกษาสูงนี้เป็นกลุ่มผู้ใช้ภาษาที่ได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเป็นผู้มีการศึกษา และต้องการแสดงตนให้เหมาะสมกับการเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงรวมทั้งการเป็นกลุ่มคนที่มีศักดิ์ศรีในสังคมด้วย จึงพยายามเลือกใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีเพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นผู้มีความรู้และมีการศึกษาสูงดังกล่าวจนทำให้มีความระมัดระวังในการเลือกใช้รูปภาษามากและเป็นผลให้เลือกใช้รูปแปร [r] ที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุมากเกินไปกว่าที่ควรนั่นเอง

สำหรับการใช้ภาษาของบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ผลการวิจัยปรากฏว่าการออกเสียงตัวแปร (ล) เป็น [l] หรือรูปแปรปกติสูงกว่าการแปรเป็นรูปแปร [r] และการใช้ภาษาของบุคลากรที่มีการศึกษาในระดับต่ำนั้นปรากฏว่าการออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติเพียงรูปแปรเดียวโดยไม่มีการออกเสียงเป็นรูปแปรอื่นปรากฏอยู่เลย

การแปรของ (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยานณะควบกล้ำ

ในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 หรือผู้มีการศึกษาระดับสูง ปรากฏว่ามีตัวแปร (ล) ในการให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 102 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.6 ออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุ 27 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.5 และออกเสียง (ล) เป็น [ʔ] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนินทั้งสิ้น 54 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.9 (ดูตารางที่ 3.4)

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 หรือผู้มีการศึกษาระดับปานกลาง มีตัวแปร (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 131 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.7 ออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุ 27 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.6 และออกเสียง (ล) เป็น [ʔ] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนินทั้งสิ้น 73 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.7 (ดูตารางที่ 3.4)

ส่วนการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 หรือผู้มีการศึกษาระดับต่ำ ปรากฏว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 50 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างออกเสียง (ล) เป็น [๘] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกกำหนดทั้ง 50 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 โดยไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรอื่นอยู่เลย (ดูตารางที่ 3.4)

เมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการปรากฏของรูปแปรต่างๆ

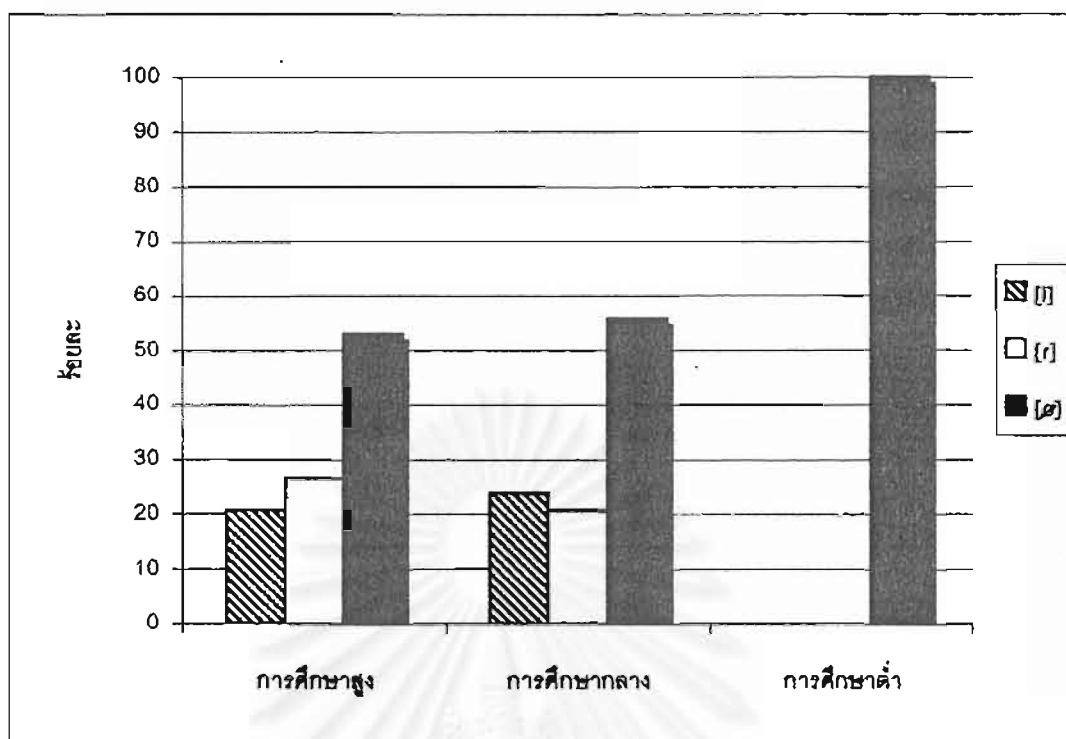
ตารางที่ 3.4 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ จากการให้สัมภาษณ์ในบริบทที่เป็นพยานนะควบกล้าตามคำร้อยละ

ตัวแปรภาษา	[l]	ร้อยละ	[r]	ร้อยละ	[๘]	ร้อยละ	รวม
ตัวแปรสังคม							
การศึกษาระดับสูง	21	20.6	27	26.5	54	52.9	102
การศึกษาระดับกลาง	31	23.7	27	20.6	73	55.7	131
การศึกษาระดับต่ำ	0	0	0	0	50	100	50

$$X^2 = 37.24, P < 0.01 \text{ df} = 4$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาแสดงเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3.3 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยานขณะควบคุมจำแนกตามระดับการศึกษา

แผนภูมิที่ 3.3 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรประจำสทท.11 มีการแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยานขณะควบคุมที่น่าสนใจและน่าประหลาดใจมากเช่นเดียวกับการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพยานคนเดียว กล่าวคือ บุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีการออกเสียง (ล) เป็น [ก] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าออกเป็น [I] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติเช่นกัน ปรากฏการณ์เช่นนี้ก็น่าจะเป็นผลมาจากปัจจัยทางสังคมเรื่อง ศักดิ์ศรี เหมือนกับที่ได้กล่าวไปแล้วในการออกเสียงในบริบทที่เป็นพยานคนเดียว นอกจากนี้ผลการวิจัยยังปรากฏว่ากลุ่มผู้มีการศึกษาระดับสูงออกเสียง (ล) เป็น [๑] หรือรูปแปรที่ถูกตำหนิสูงที่สุดกว่ารูปแปรอื่นทั้งหมด

สำหรับการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ปรากฏว่ามีการแปรของ (ล) เป็น [I] หรือรูปแปรปกติสูงกว่าการแปรเป็นรูปแปร [ก] และในการปรากฏรูปแปรทั้งหมดพบว่ามีการออกเสียง (ล) เป็น [๑] หรือรูปแปรที่ถูกตำหนิสูงที่สุดกว่ารูปแปรอื่นทั้งหมดเช่นกัน ในขณะที่บุคลากรที่มีการศึกษาในระดับต่ำนั้น มีการออกเสียง (ล) เป็น [๑] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการออกเสียงเป็นรูปแปรอื่นปรากฏอยู่เลย

3.2.2 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากร 3 ระดับการศึกษา

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้ผู้วิจัยจะจำแนกข้อมูลเฉพาะในส่วนที่เป็นการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือเป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ของบุคลากรฝ่ายอื่นของสทท.11 ทั้งหมดที่ได้ออกมา เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยตรงว่ามีอัตราการเกิดพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแต่ละกลุ่ม ซึ่งได้แก่ บุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำอย่างไรบ้าง

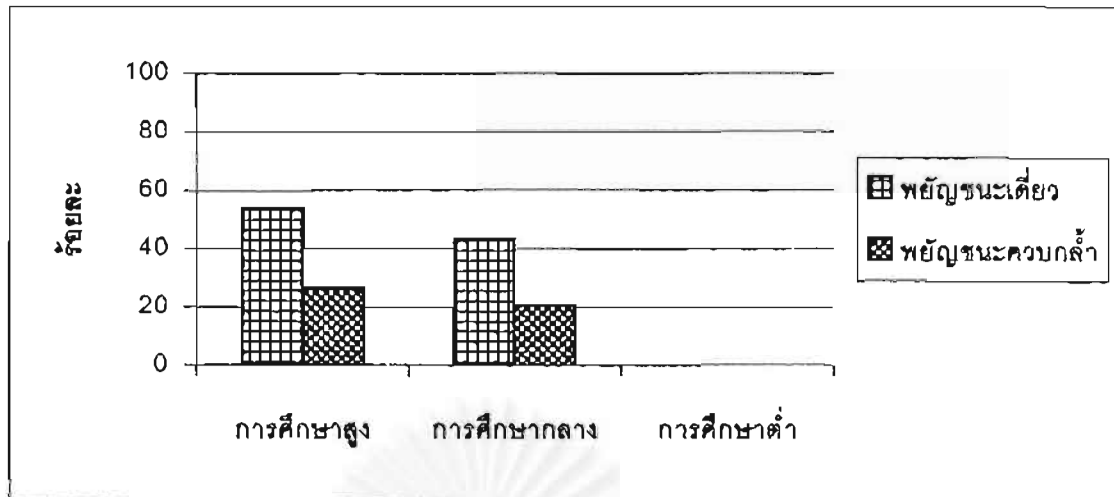
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏว่าบุคลากรทั้ง 3 ระดับการศึกษามีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) แตกต่างกัน และผู้วิจัยจะขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จำแนกตามบริบทที่เกิดของตัวแปร (ล) ในสองบริบทดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.5 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จากการให้สัมภาษณ์ในสองบริบท ตามคำร้อยละ

ตัวแปร	[r] ในพยานะเดี่ยว	[r] ในพยานะควบกล้ำ
การศึกษาสูง	53.7	26.5
การศึกษากลาง	43.5	20.6
การศึกษาต่ำ	0	0

ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอแผนภูมิเปรียบเทียบอัตราการเกิดการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ที่เกิดขึ้นในบริบททั้ง 2 บริบท นั่นคือการเกิดในบริบทที่เป็นพยานะเดี่ยวและการเกิดในบริบทที่เป็นพยานะควบกล้ำ โดยจะจำแนกอัตราตามตัวแปรที่ศึกษา นั่นคือ ตัวแปรเรื่อง ระดับการศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3.5 ข้างต้น สามารถนำมาแสดงเปรียบเทียบเป็นแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3.4 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรผู้มีการศึกษาระดับสูงนั้นมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด โดยมีการออกเสียง (ล) เป็น [r] มากในบริบทที่เป็นพหุญชนะเดียว รองลงมาคือ บุคลากรผู้มีการศึกษาระดับปานกลาง ในขณะที่บุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำนั้น ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏอยู่เลย เช่นเดียวกับในบริบทที่เป็นพหุญชนะควบกล้ำ ที่ผลปรากฏว่ากลุ่มบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีอัตราการเกิดพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง และกลุ่มบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำก็ไม่ปรากฏว่ามีพฤติกรรมนี้เช่นเดียวกับที่ไม่มีในการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพหุญชนะเดียว และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอัตราการเกิดการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามบริบทแล้ว จะเห็นว่าพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุนี้จะปรากฏในบริบทที่เป็นพหุญชนะเดียวมากกว่าในบริบทที่เป็นพหุญชนะควบกล้ำ (ดูตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2)

อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยยังไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า ระดับการศึกษา จะเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามผลที่ปรากฏ กล่าวคือ บุคลากรที่มีการศึกษาในระดับสูงมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด เนื่องจาก ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า การที่ผลปรากฏเช่นนั้นอาจมีผลมาจากอิทธิพลเรื่อง เพศ ของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ ในกลุ่มบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถึง 10 คน จาก 15 คน เป็นเพศหญิง ในขณะที่กลุ่มบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลางส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย โดยมี อยู่ถึง 11 คนจากที่ศึกษา 15 คน และในบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำมีบุคลากรเพศชาย 11 คน เพศหญิง 4 คน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทดลองเปรียบเทียบอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [r] ตามตัวแปรเรื่อง ระดับ การศึกษาโดยนำตัวแปรเรื่องเพศมาศึกษาพิจารณาเป็นตัวแปรรองด้วย เพื่อพิจารณาว่าเมื่อ ควบคุมตัวแปร เพศ แล้ว ตัวแปรเรื่องระดับการศึกษายังจะมีผลต่อพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) หรือไม่ อย่างไร โดยผู้วิจัยจะจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสองบริบท คือ บริบทที่เป็น พหุคูณขณะเดียวและบริบทที่เป็นพหุคูณขณะควบคู่กัน ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

บริบทที่เป็นพหุคูณขณะเดียว

บุคลากรกลุ่มที่ 1 ผู้มีการศึกษาระดับสูงจำนวน 15 คน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างเพศ ชาย 5 คน มี (ล) ในการให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 58 ครั้ง ออกเป็น [r] 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.7 ส่วนบุคลากรกลุ่มที่ 1 เพศหญิงจำนวน 10 คน มี (ล) ในการให้สัมภาษณ์อยู่ 117 ครั้ง ออกเป็น [r] 64 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.7

นอกจากนี้ในกลุ่มบุคลากรกลุ่มที่ 2 ผู้มีการศึกษาระดับปานกลางผลปรากฏว่า ในการให้ สัมภาษณ์ของบุคลากรเพศชาย 11 คน มี (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 75 ครั้ง ออกเป็น [r] 33 ครั้ง คิด เป็นร้อยละ 44 ในคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรเพศหญิง 4 คนมี (ล) ปรากฏอยู่ 49 ครั้ง ออกเป็น [r] ทั้งสิ้น 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 42.9

บุคลากรกลุ่มที่ 3 ผู้มีการศึกษาระดับต่ำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าในคำให้ สัมภาษณ์ของบุคลากรเพศชายจำนวน 11 คน มี (ล) ปรากฏอยู่ 32 ครั้ง ในบุคลากรเพศหญิง 4 คน มี (ล) ปรากฏอยู่ 20 ครั้ง ไม่พบว่ามี การออกเสียง (ล) เป็น [r] อยู่เลย จึงคิดเป็นร้อยละ 0 ทั้งใน การออกเสียงของบุคลากรเพศชายและบุคลากรเพศหญิง ที่มีการศึกษาระดับต่ำ (ดูตารางที่ 3.6)

เมื่อทดสอบด้วยสถิติค่าไคสแควร์พบว่าตัวแปรเรื่องระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการปรากฏรูปแบบต่างๆ ของ (ล) เมื่อมีการควบคุมปัจจัยเรื่องเพศอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 จึงกล่าวได้ว่าในกลุ่มบุคลากรที่ทำงานในสถานีวิจัยโทรทัศนแห่งประเทศไทยช่อง 11 ไม่ว่าจะหญิงหรือชาย ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะเป็นกลุ่มที่มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับปานกลาง และผู้มีการศึกษาต่ำไม่มีการปรากฏของพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) หรืออีกนัยหนึ่งคืออัตราการแก้ไขเกินเหตุจะลดหลั่นไปตามการศึกษา คือยิ่งมีการศึกษาสูงก็ยิ่งมีการแก้ไขเกินเหตุมากแสดงว่าการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในการแก้ไขเกินเหตุ

ตารางที่ 3.6 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในปริบทที่เป็นพยานะเดียวของบุคคลากร 3 ระดับการศึกษา เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

ตัวแปร รูปแปร	ชาย						หญิง					
	การศึกษาระดับสูง		การศึกษาระดับกลาง		การศึกษาระดับต่ำ		การศึกษาระดับสูง		การศึกษาระดับกลาง		การศึกษาระดับต่ำ	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
[l]	28	48.3	42	56	32	100	53	45.5	28	57.2	20	100
[r]	30	51.7	33	44	0	0	64	54.7	21	42.8	0	0

$$X^2 = 17.94, P < 0.01, df = 2$$

$$X^2 = 20.93, P < 0.01, df = 2$$

ปริบทที่เป็นพยานณะควบกล้า

บุคคลากรกลุ่มที่ 1 ที่มีการศึกษาระดับสูงจำนวน 15 คน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างเพศชาย 5 คน มี (ล) ในการให้สัมภาษณ์ปรากฏอยู่ 28 ครั้ง ออก (ล) เป็น [r] 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนบุคคลากรกลุ่ม ที่ 1 เพศหญิงอีก 10 คน มี (ล) ในการให้สัมภาษณ์อยู่ 74 ครั้ง ออกเป็น [r] 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27

นอกจากนี้ในกลุ่มบุคคลากรกลุ่มที่ 2 ที่มีการศึกษาระดับปานกลางผลปรากฏว่า ในการให้สัมภาษณ์ของบุคคลากรเพศชาย 11 คน มี (ล) ปรากฏอยู่ 68 ครั้ง ออกเป็น [r] ทั้งสิ้น 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.1 และในคำให้สัมภาษณ์ของบุคคลากรเพศหญิง 4 คนมี (ล) ปรากฏอยู่ 63 ครั้ง ออกเป็น [r] ทั้งสิ้น 14 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 22.2

และบุคคลากรกลุ่มที่ 3 ที่มีการศึกษาระดับต่ำนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คำให้สัมภาษณ์ของบุคคลากรเพศชายจำนวน 11 คน มี (ล) ปรากฏอยู่ 39 ครั้ง และในบุคคลากรเพศหญิง 4 คน มี (ล) ปรากฏอยู่ 11 ครั้ง ไม่ปรากฏว่ามีการออกเสียง (ล) เป็น [r] อยู่เลย จึงคิดเป็นร้อยละ 0 ทั้งในการออกเสียงของบุคคลากรเพศชาย และบุคคลากรเพศหญิง ที่มีการศึกษาระดับต่ำ (ดูตารางที่ 3.7)

เมื่อทดสอบด้วยสถิติค่าไคสแควร์ พบว่าตัวแปรเรื่องระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการปรากฏรูปแปรต่างๆ ของ (ล) เมื่อมีการควบคุมปัจจัยเรื่องเพศอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจกล่าวได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงของบุคคลากรเพศใด จะพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงออกเสียง (ล) เป็น [r] สูงที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้มีการศึกษาระดับต่ำไม่มีการออกเสียง (ล) เป็น [r] อยู่เลย

ตารางที่ 3.7 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพหุคูณความถี่ของบุคคลากร 3 ระดับการศึกษา เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

ตัวแปร รูปแปร	ชาย						หญิง					
	การศึกษาระดับสูง		การศึกษาระดับกลาง		การศึกษาระดับต่ำ		การศึกษาระดับสูง		การศึกษาระดับกลาง		การศึกษาระดับต่ำ	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
[l]	6	21.4	14	20.6	0	0	15	20.3	17	27	0	0
[r]	7	25	13	19.1	0	0	20	27	14	22.2	0	0
[๘]	15	53.6	41	60.3	39	100	39	52.7	32	50.8	11	100

$$X^2 = 23.69, P < 0.05, df. = 4$$

$$X^2 = 10.61, P < 0.05, df. = 4$$

สถาบันวิทยบริการ
สุภาพลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อควบคุมปัจจัยเรื่อง เพศ แล้ว จะเห็นชัดว่าการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ของบุคลากร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือบุคลากรที่มีการศึกษาต่างกัณมีอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรืออัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น บุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีแนวโน้มที่จะออกเสียงคำ ละคร ว่า 'ระคร' และคำ กลับใจ ว่า 'กรับใจ' ซึ่งเป็นการแก้ไขเกินเหตุ และผู้ที่มีการศึกษาระดับปานกลางมีแนวโน้มที่จะออกเสียงคำดังกล่าวว่า 'ละคร' และ 'กลับใจ' ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำจะออกเสียงคำดังกล่าวว่า 'ละคร' และ 'กับใจ' เป็นต้น

ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นทั้งหมดแสดงว่าพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมเรื่อง ระดับการศึกษา โดยในการออกเสียง (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงในบริบทที่เป็นพยานขณะเดี่ยวหรือพยานขณะควบคู่ก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับสูงจะมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด รองลงมาคือผู้มีการศึกษาในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำนั้นไม่พบว่าการแก้ไขเกินเหตุเลย ผลการวิจัยที่แสดงพฤติกรรมที่ต่างกัณนี้เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และน่าจะมีผลมาจากปัจจัยทางสังคมหลายประการ เช่น ปัจจัยเรื่อง ศักดิ์ศรี เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงจะเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีศักดิ์ศรีในสังคมไทย บุคลากรกลุ่มนี้จึงพยายามเลือกใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีซึ่งเป็นเครื่องแสดงให้สังคมเห็นว่าตนเป็นผู้มีการศึกษาและเพื่อให้เหมาะสมกับที่สังคมคาดหวัง ดังนั้นบุคลากรกลุ่มนี้จึงมีความพยายามที่จะใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรี เช่น การเลือกใช้ [r] ในการออกเสียง (ล) มากจนทำให้เกิดการแก้ไขเกินเหตุขึ้น ส่วนปัจจัยอีกประการหนึ่งที่น่าจะมีผลทำให้ผู้มีการศึกษาระดับสูงมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุสูงที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเรื่อง สำนักทางสังคม กล่าวคือ บุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีความระมัดระวังในการใช้ภาษา ในกรณีนี้กลุ่มตัวอย่างมีสำนักทางสังคมอยู่ และรู้ว่ารูปแปร [r] เป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีในภาษาไทยจึงพยายามเลือกใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีดังกล่าวเพื่อให้สังคมยอมรับว่าเป็นผู้มีศักดิ์ศรี จนเกิดการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) นั้นเอง

4.1 การแปรของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคคลากรจำแนกตามอาชีพ

ผู้วิจัยฟังเทปบันทึกการสัมภาษณ์ของบุคคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวและบุคคลากรที่ทำหน้าที่อื่นที่มีการศึกษาในระดับสูง จากนั้นบันทึกผลการวิจัยว่าจากคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีการปรากฏของตัวแปร (ล) อยู่จำนวนเท่าไร จากนั้นจึงค่อยฟังเทปดังกล่าวอีกครั้งเพื่อบันทึกความถี่ในการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ว่ามีการปรากฏอย่างไรบ้าง

4.1.1 ตัวอย่างการออกเสียง (ล)

ต่อจากนี้จะเป็นตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างในหัวข้อ “ปัญหาที่พบในการทำงาน” โดยผู้วิจัยจะยกตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์พร้อมแสดงรูปแปรของเสียง (ล) ตามที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงจริงๆ กำกับไว้ท้ายคำที่เป็นตัวแปร (ล) ด้วย

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าวคนที่ 1

“...ปัญหาค่อนข้างเยอะค่ะ เพราะว่าหนึ่งระบบของเราคือระบบราชการ ฉะนั้น เวลา [l] ที่เราทำงานจะมีเรื่องของงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งการเบิกจ่ายหรือว่าการทำงานนี้ คนภายนอกจะคิดว่ามันเป็นเรื่องได้ค่อนข้างดี แต่จริงๆ แล้ว [l] เราเบิกจ่ายในระบบราชการไงคะ และ [l] อุปสรรคที่สองเป็นเรื่องของเครื่องไม้เครื่องมือในการทำงานในการอ่านข่าวหรืออะไรเนี่ยนะคะ เครื่องมือยังไม่ดี แสงสียังไม่สวย สามเรื่องของกลุ่ม [l] คนดู เรายังไม่ได้รับความนิยมเพราะว่าถ้าเป็นเด็กวัยรุ่นบอกว่าเป็นช่อง 11 ก็จะไม่เคยดู กลุ่ม [l] ของเราก่อนข้างจะเล็ก [r] จะเป็นประเภทนักวิชาการอะส่วนใหญ่ที่จะดูรายการที่ไม่เน้นจนเกินไป และ [r] ก็ที่สำคัญในขณะนี้ก็คือ ตอนนี้พีเริ่มมีอายุมากขึ้น แล้ว [l] อยากจะให้เด็กใหม่ๆ เข้ามาแทนที่ ก็รู้สึกเหนื่อยในการทำงาน ไม่ได้พักเลย [l] ทำงานอาทิตย์ละ [r] 7 วันมาสิบปีแล้ว [l] ... ”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 11 ครั้ง คือในคำว่า เวลา 1 ครั้ง แล้ว 3 ครั้ง และ 2 ครั้ง กลุ่ม 2 ครั้ง เล็ก 1 ครั้ง เลย 1 ครั้ง และในคำว่า ละ อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 8 ครั้ง คือในคำว่า เวลา 1 ครั้ง แล้ว 3 ครั้ง และ 1 ครั้ง

กลุ่ม 2 ครั้ง เลย 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 3 ครั้ง คือในคำว่า เล็ก 1 ครั้ง และ 1 ครั้ง และในคำว่า ละ อีก 1 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [๑] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิปรากฏอยู่เลย อย่างไรก็ตามรูปแปรที่ 3 นี้ จะปรากฏเฉพาะในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำเพียงอย่างเดียวเท่านั้น จะไม่ปรากฏในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าวคนที่ 2

"...การทำสื่อทีวีของรัฐมันจำเป็นต้องมีเงินทุน ต้องมีทั้งการบริหารงานที่รวดเร็ว แต่ในระบบราชการมันล้า [l] ข้า เราไม่สามารถส่งการไปได้ทันที พวกงบประมาณในการทำข่าวก็ต้องขออนุมัติกันสูงต่อ 1 ข่าว มันไม่คล่อง [l] ตัวเหมือนทีวีเอกชน แต่ว่าที่ทำไปทำเพราะความมุ่งมั่นจริงๆ และ [r] แต่ละ [l] คนที่ทำอยู่เขาก็ตั้งใจทำ ถึงแม้ว่ามีหลาย [l] ครั้งที่จะต้องใช้งบส่วนตัว..."

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 5 ครั้ง คือในคำว่า ล้า 1 ครั้ง คล่อง 1 ครั้ง และ 1 ครั้ง ละ 1 ครั้ง และในคำว่า หลาย อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 4 ครั้ง คือในคำว่า ล้า 1 ครั้ง คล่อง 1 ครั้ง ละ 1 ครั้ง หลาย 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 1 ครั้ง คือในคำว่า และ และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างคนที่ 2 ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [๑] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิปรากฏอยู่เลย

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าวคนที่ 3

"...ปัญหาที่พีเห็นมาตลอด [l] เอาเฉพาะที่เห็นนะครับ ก็คือการเขียนข่าว ข่าวที่พีจะต้องอ่านเนี่ยเขาจะเขียนอย่างรีบ แล้ว [l] มันก็ทำให้ผิดเยอะ พิมพ์ผิดพิมพ์ถูก บางทีก็ไม่ใช่คำ ซึ่งผู้ประกาศก็ต้องคอยตรวจเช็คก่อน ความจริงก็เป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ยาก แต่ว่าเขาไม่แก้กัน เขามองไม่เห็นความล้า [r] บาก อาจคิดกันว่าอย่างไรผู้ประกาศก็จะต้องตรวจเช็คก่อนอยู่ดี แล้ว [l] พอเรามาอ่านก็ต้องทำใจ ซึ่งเราเองก็ต้องคอยเช็คข่าวอยู่เองด้วย ต้องคอยช่วยตัวเองด้วย เพราะบางทีทางเจ้าหน้าที่ที่พิมพ์ข่าว เขาก็รีบเพราะเพิ่งจะได้รับข่าวเหมือนกัน ..."

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 4 ครั้ง คือในคำว่า ตลอด 1 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง และในคำว่า ลำบาก อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 3 ครั้ง คือในคำว่า ตลอด 1 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 1 ครั้ง คือในคำว่า ลำบาก และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างคนที่ 3 ที่ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [o] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนินปรากฏอยู่เลย ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีตัวแปร (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำอยู่เลยนั่นเอง

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวเกี่ยวกับเรื่องความสนใจด้านดนตรีและกีฬา เช่น

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าวคนที่ 4

"...ดนตรี ที่ไม่ค่อยเล่น [l] นะครับ จะชอบฟังมากกว่า ซึ่งถ้าฟังก็ฟังได้ทุกแนวตั้ง แต่แจ๊ส ไปจนถึงพวกฮาร์ดร็อก เฮฟวี เมทัล ไม่จำกัดว่าเป็นแนวไหน ส่วนกีฬา [l] กีฬา [l] นี้ที่ชอบเล่น [l] เวท เอ็กซ์เซอร์ไซส์ เข้าฟิตเนสทำนองนี้มากกว่า แต่ตอนนี้ไม่ค่อยได้เล่น [l] หาเวลา [r] ไม่ค่อยได้ แต่ถ้ามีโอกาสก็จะเข้าฟิตเนสนี้แหละ [l] ครับ ..."

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 7 ครั้ง คือในคำว่า เล่น 3 ครั้ง กีฬา 2 ครั้ง เวลา 1 ครั้ง และในคำว่า แหละ อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 6 ครั้ง คือในคำว่าเล่น 3 ครั้ง กีฬา 2 ครั้ง และในคำว่า แหละ 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 1 ครั้ง คือในคำว่า เวลา และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [o] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนินปรากฏอยู่เลย เพราะไม่มีตัวแปร (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำอยู่เลย

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าวคนที่ 5

"...ดนตรีเธอคะ ที่ไม่ค่อยเล่น [l] นะ แต่ถ้าถามว่าที่ชอบฟังดนตรีแนวไหน ที่จะชอบฟังพวกเพลง [l] ฝรั่งคะ แนวร็อกหรือไมก็แนวเก่าๆ ส่วนกีฬา [r] นะคะ ตอนนี้กำลัง [l] คลั่ง [o] หนักเลย [r] ก็คือ กอล์ฟ นี้พี่ก็เพิ่งกลับ [l] จากไปเล่น [l] มา กำลัง [l] เห่อเลย [l] ชอบมาก นอกนั้นก็มีบาสฯ ฟุตบอลก็ดูบ้าง แต่ไม่ได้ชอบเป็นพิเศษ แต่ก็ต้องสนใจด้วยไงคะ เพราะว่าเป็นกีฬา [r] ที่คนไทยส่วนใหญ่ชอบเลย [l] แล้ว [l] บางทีพี่ก็อ่าน

ข่าวกีฬา [l] ด้วยไม่ใช่อ่านข่าวใหญ่ประจำวันอย่างเดียว ก็เลย [r] ต้องดูไว้ให้กว้างๆ ไว้ก่อน...”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 15 ครั้ง คือในคำว่า เล่น 2 ครั้ง เพลง 1 ครั้ง กีฬา 3 ครั้ง กำลึง 2 ครั้ง คลั่ง 1 ครั้ง เลย 4 ครั้ง กลับ 1 ครั้ง และในคำว่า แล้ว อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 10 ครั้ง คือในคำว่า เล่น 2 ครั้ง เพลง 1 ครั้ง กีฬา 1 ครั้ง กำลึง 2 ครั้ง กลับ 1 ครั้ง เลย 2 ครั้ง และในคำว่า แล้ว 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 4 ครั้ง คือในคำว่า กีฬา 2 ครั้ง และในคำว่า เลย อีก 2 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ มีการแปรเป็น [๘] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนินปรากฏ 1 ครั้ง คือในคำว่า คลั่ง

ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอการแปรของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่ทำหน้าที่อื่นที่มีการศึกษาระดับสูง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกาศข่าวตามตัวแปรเรื่องอาชีพ

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งของบุคลากรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวในหัวข้อปัญหาที่พบในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยจะยกตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์พร้อมแสดงรูปแปรของเสียง (ล) ตามที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงจริงๆ กำกับไว้ท้ายคำที่เป็นตัวแปร (ล) ด้วย

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวคนที่ 1

“...ปัญหาเหรอกะ โดยมากไม่ค่อยมีนะ กับเพื่อนร่วมงานก็ดี น้อยๆ ก็ดีกันทุกคนเท่าที่เห็นนะคะ ถ้าจะมีก็คือเล็กๆ [l] [l] น้อยๆ เช่นบางทีมันมีเรื่องด่วนที่แบบต้องตัดสินใจเดี๋ยวนี้ อะไอย่างนี้ แต่เราก็ต้องรอผู้ใหญ่ ทั้งที่มันก็น่าจะทำได้โดยเร็ว แต่ก็เพราะของเรามันเป็นราชการไงคะ ก็ต้องเป็นไปตามขั้นตอน มันก็ทำให้ช้า อ้อปัญหาอีกอย่างที่เราเห็นก็คือคนของเราน้อย บางคนนี่ต้องทำหน้าที่หลาย [r] อย่างเลย [l] แล้ว [r] ก็เหนื่อยกันมาก เช่น นะคะพียกตัวอย่างเช่น อย่างน้องเนี่ยสัมภาษณ์ผู้ประกาศด้วย จะรู้ว่าพวกผู้ประกาศของเราหลาย [r] คน ที่ไม่ได้แค่อ่านข่าว แต่บางทีต้องกลาย [l] เป็นโฆษก มั่ง กลาย [r] เป็นพิธีกรมั่ง หรือคอยอัดเสียงลง [l] สปอต ลง [l] โฆษณามั่ง ไซ้ใหม่คะ คนนึงทำหลาย [r] หน้าที่ก็ต้องมีเหนื่อยมีล้า [r] เหมือนกัน นี่ก็เป็นปัญหาเท่าที่เห็นคะ...”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 12 ครั้ง คือในคำว่า เล็ก 2 ครั้ง หลาย 3 ครั้ง เลย 1 ครั้ง แล้ว 1 ครั้ง ปลาย 2 ครั้ง ลง 2 ครั้ง และในคำว่า ลัว อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 6 ครั้ง คือในคำว่า เล็ก 2 ครั้ง เลย 1 ครั้ง ปลาย 1 ครั้ง และในคำว่า ลง 2 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 6 ครั้ง คือในคำว่า หลาย 3 ครั้ง ปลาย 1 ครั้ง แล้ว 1 ครั้ง และในคำว่า ลัว อีก 1 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [o] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกต้องปรากฏอยู่เลย

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวและมีการศึกษาระดับสูงเกี่ยวกับเรื่องความสนใจทางด้านดนตรีและกีฬา เช่น

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวคนที่ 2

“...ดนตรีที่ชอบเล่น [l] ชอบทุกอย่างเลย [l] แต่เล่น [r] ไม่เก่งซักอย่าง เล่น [l] ได้ อย่างละ [l] นิดอย่างละ [l] หน่อย ไม่เป็นชิ้นเป็นอัน ส่วนแนวเพลง [l] ที่ชอบนะคะ ชอบ เพลง [o] เพื่อชีวิต ตามสไตล์เด็กรามฯ นะนะ ทั้งฟังทั้งร้องชอบ พวกพงษ์เทพ หรือน่านา ฟังแล้ว [r] ได้แง่คิดดี ที่ชอบคะ แล้ว [r] ก็อะไรอีกนะ อ้อ กีฬา [l] กีฬา [r] ที่ชอบเล่น [r] ก็แบดมินตัน แต่ไม่ค่อยเก่ง แต่ถ้าเป็นกีฬา [l] ที่ชอบดูก็แบดมินตัน กับฟุตบอลละ...”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 14 ครั้ง คือในคำว่า เล่น 4 ครั้ง เลย 1 ครั้ง ละ 2 ครั้ง เพลง 2 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง และในคำว่า กีฬา อีก 3 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 8 ครั้ง คือในคำว่า เล่น 2 ครั้ง เลย 1 ครั้ง ละ 2 ครั้ง เพลง 1 ครั้ง และในคำว่า กีฬา อีก 2 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 5 ครั้ง คือในคำว่า เล่น 2 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง และในคำว่า กีฬา อีก 1 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ มีการแปรเป็น [o] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกต้องปรากฏ 1 ครั้งคือในคำว่า เพลง

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวคนที่ 3

“...ที่ชอบเพลง [l] ลุด [l] ทุ่งนะ ฟังแล้ว [r] สบายดี แต่ต้องฟังเพลง [l] รุ่นเก่าๆ นะ เพราะเพลง [r] สมัยนี้มันแย่ ยิ่งออกมาใหม่ก็ยิ่งทำลาย [r] ความงามของเพลง [r] ไทย ถ้าเป็นเพลง [o] เก่าๆ นี่ที่ฟังได้หมดเลย [r] ทุกคน แล้ว [l] ก็เพลง [r] ฝรั่งก็ฟังนะ ที่จะฟังเอาสำนวน ฟังแล้ว [l] มาหาความหมาย หาคำแปล [o] ก็สนุกดี ทบทวนความรู้

เรื่องภาษาด้วย ส่วนกีฬา [r] นี้ก็จะชอบใช้จักรยานมากกว่า บางทีเสาร์-อาทิตย์ไหนว่างๆ พี่ก็จะมาขี่เล่น [l] แถวนี่แหละ [l] แต่เดี๋ยวนี้ไม่ไหว รดเยอะ ควันเยอะ พี่ก็ขี่เล่น [l] แถวบ้านมั่ง ขี่ไปเรื่อยๆ ออกกำลัง [r] ภาย...”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 18 ครั้ง คือในคำ เพลง 6 ครั้ง ลูท 1 ครั้ง แลัว 3 ครั้ง ทำลาย 1 ครั้ง เลย 1 ครั้ง แปล 1 ครั้ง กีฬา 1 ครั้ง เล่น 2 ครั้ง แหละ 1 ครั้ง และในคำว่า กำลัง อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 8 ครั้ง คือในคำว่า เพลง 2 ครั้ง ลูท 1 ครั้ง แลัว 2 ครั้ง เล่น 2 ครั้ง และในคำว่า แหละ อีก 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 8 ครั้ง คือในคำว่า เพลง 3 ครั้ง แลัว 1 ครั้ง ทำลาย 1 ครั้ง เลย 1 ครั้ง กีฬา 1 ครั้ง และในคำว่า กำลัง อีก 1 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ มีการแปรเป็น [๒] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิปรากฏ 2 ครั้งคือในคำว่า เพลง และคำว่า แปล

เมื่อวิเคราะห์การออกเสียงจากกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยก็รวบรวมความถี่ในการปรากฏของรูปแปรทั้งหมดที่พบจากกลุ่มตัวอย่าง และผลการวิจัยสามารถจำแนกได้ตามบริบทของการเกิด คือ การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งปรากฏดังนี้

4.1.2 การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว

ข้อมูลที่ได้จากการให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าว ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งหมด 326 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 2 รูปแปร ได้แก่

- (1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 244 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 74.8
- (2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 82 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 25.2 (ดูตารางที่ 4.1)

ในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าว ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งหมด 175 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 2 รูปแปร ได้แก่

- (1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 81 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.3

(2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 94 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 53.7 (ดูตารางที่ 4.1)

เมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการปรากฏของรูปแปรต่างๆ

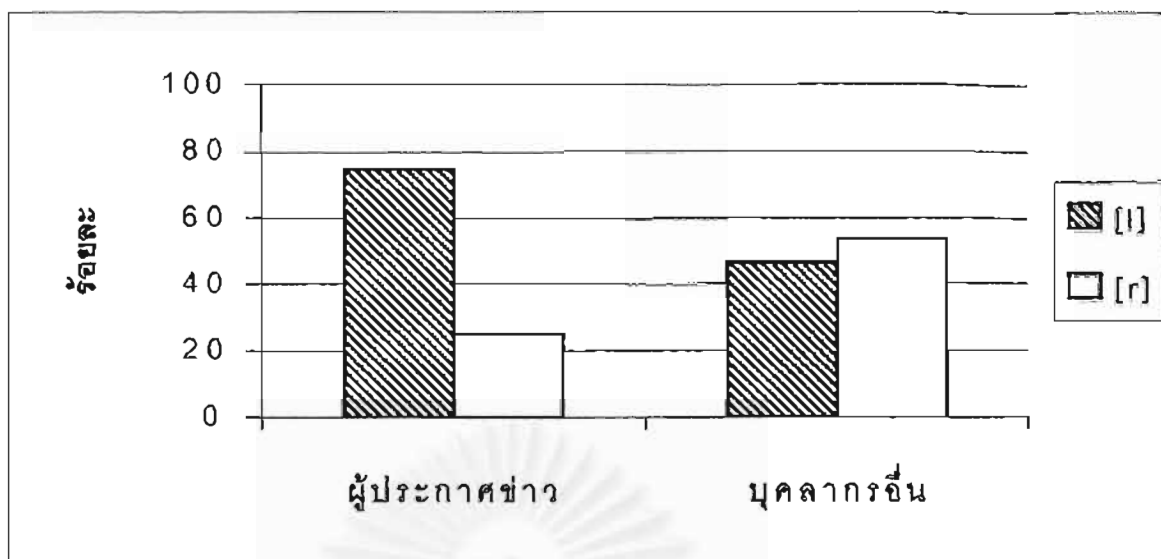
ตารางที่ 4.1 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ จากการให้สัมภาษณ์ในบริบทที่เป็นพยานะเดี่ยว ตามค่าร้อยละ

ตัวแปร (ล) \ ตัวแปรสังคม	[l]	ร้อยละ	[r]	ร้อยละ
ผู้ประกาศข่าว	244	74.8	82	25.2
บุคคลากรอื่น	81	46.3	94	53.7

$$\chi^2 = 40.84, p < 0.01 \text{ df} = 1$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาแสดงเป็นรูปแผนภูมิแท่งเพื่อเปรียบเทียบให้ชัดเจนได้ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4.1 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวจำแนกตามอาชีพ

แผนภูมิที่ 4.1 ที่แสดงผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวมีการแปรเป็น 2 รูปแปร ได้แก่ [l] และ [r] ผลการวิจัยน่าสนใจและน่าประหลาดใจเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรฝ่ายอื่นที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวมีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงเสียยิ่งกว่าการออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลมาจากปัจจัยทางสังคมเรื่อง ศักดิ์ศรี ตามที่ได้กล่าวไปแล้วใน 3.2.1

ในขณะที่การใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวนั้น ผลการวิจัยปรากฏว่ามีการออกเสียงตัวแปร (ล) เป็น [l] หรือรูปแปรปกติสูงกว่าการแปรเป็นรูปแปร [r]

4.1.3 การแปรของตัวแปร (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ

ในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าว ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งสิ้น 261 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 3 รูปแปร ได้แก่

- (1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 109 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.8
- (2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 24 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 9.2

(3) การออกเสียง (ล) เป็น [๘] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนิน 128 คิดเป็นร้อยละ 49 (ดูตารางที่ 4.2)

ในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าว ปรากฏตัวแปร (ล) อยู่ทั้งสิ้น 102 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 3 รูปแปร ได้แก่

(1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.6

(2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 27 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 26.5

(3) การออกเสียง (ล) เป็น [๘] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนิน 54 คิดเป็นร้อยละ 52.9 (ดูตารางที่ 4.2)

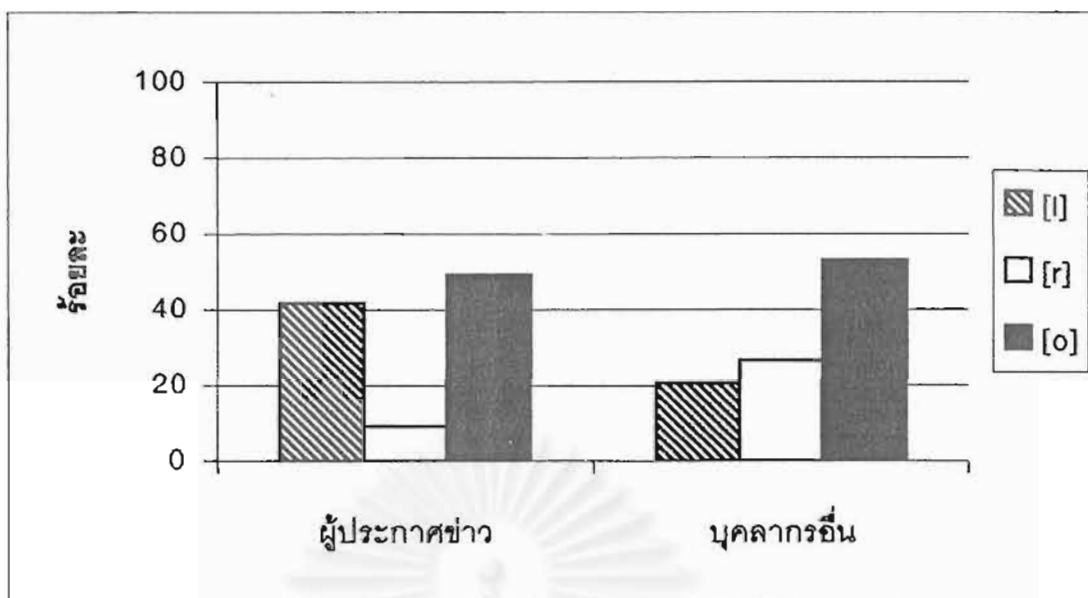
เมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับการปรากฏของรูปแปรต่างๆ เช่นเดียวกับการแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยานคนเดียว

ตารางที่ 4.2 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ จากการให้สัมภาษณ์ในบริบทที่เป็นพยานคนเดียวควบคู่ตามคำร้อยละ

ตัวแปร (ล) \ ตัวแปรสังคม	[l]	ร้อยละ	[r]	ร้อยละ	[๘]	ร้อยละ
ผู้ประกาศข่าว	109	41.8	24	9.2	128	49
บุคคลากรอื่น	21	20.6	27	26.5	54	52.9

$$\chi^2 = 24.89, p < 0.01, df = 2$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาแสดงเป็นรูปแผนภูมิแท่งเพื่อเปรียบเทียบให้ชัดเจนได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4.2 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำจำแนกตามอาชีพ

แผนภูมิที่ 4.2 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง มีการแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำเป็น 3 รูปแปร ได้แก่ [l] [r] และ [o] ผลการวิจัยที่น่าสนใจและน่าประหลาดใจมากเช่นเดียวกับการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว นั่นคือ บุคลากรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวมีการออกเสียง (ล) ในบริบทควบกล้ำเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าออกเป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติเช่นกัน โดยปรากฏการณ์เช่นนี้ก็น่าจะเป็นผลมาจากปัจจัยทางสังคมเรื่อง ศักดิ์ศรี ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว นอกจากนี้ผลการวิจัยยังปรากฏว่ากลุ่มบุคลากรอื่นมีการออกเสียง (ล) เป็น [o] หรือรูปแปรที่ถูกตำหนิสูงที่สุดกว่ารูปแปรอื่นทั้งหมด ผลงานวิจัยที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต เช่น งานของบีบี, แสงจันทร์ และสุธิดา ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างออกเสียงรูปแปร [o] ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ สูงที่สุดกว่ารูปแปรอื่น

สำหรับผู้ประกาศข่าว ปรากฏว่าออกเสียง (ล) ในบริบทควบกล้ำเป็น [l] หรือรูปแปรปกติ สูงกว่าการแปรเป็นรูปแปร [r] และในการปรากฏรูปแปรทั้งหมดพบที่มีการออกเสียง (ล) ในบริบทควบกล้ำเป็น [o] หรือรูปแปรที่ถูกตำหนิสูงที่สุดกว่ารูปแปรอื่นทั้งหมดเช่นกัน

4.1.4 ภาพรวมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จำแนกตามอาชีพ

เมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมารวมกัน ผลการวิจัยปรากฏว่าอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ใน บริบทที่เป็นพยานะเดี่ยว และ บริบทที่เป็นพยานะควบคู่ปรากฏดังนี้

การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยานะเดี่ยว

(1) ผู้ประกาศข่าวมีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 82 ครั้ง จาก (ล) 326 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.2 (ดูตารางที่ 4.3)

(2) บุคลากรอื่นมีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 94 ครั้ง จาก (ล) 175 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.7 (ดูตารางที่ 4.3)

การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ที่เกิดในบริบทที่เป็นพยานะควบคู่

(1) ผู้ประกาศข่าวมีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 24 ครั้ง จาก (ล) 261 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.2 (ดูตารางที่ 4.3)

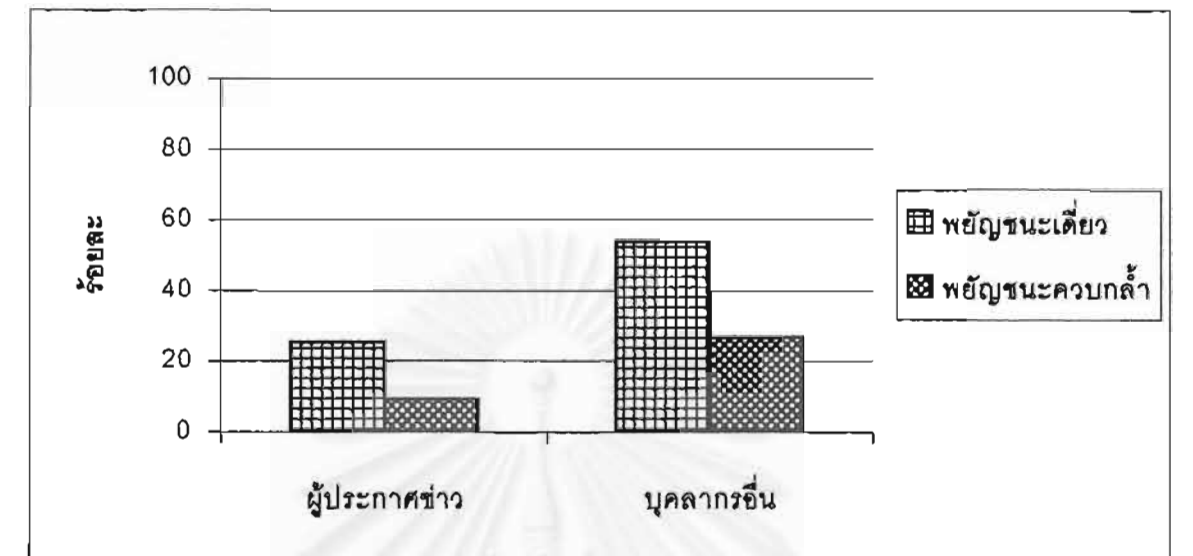
(2) บุคลากรอื่นมีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 27 ครั้ง จาก (ล) 102 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.5 (ดูตารางที่ 4.3)

สรุปได้ว่า บุคลากรอื่นมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงในบริบทใด

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จากการให้สัมภาษณ์ในสองบริบท ตามค่าร้อยละ

ตัวแปร	[r] ในพยานะเดี่ยว	[r] ในพยานะควบคู่
ผู้ประกาศข่าว	25.2	9.2
บุคลากรอื่น	53.7	26.5

ข้อมูลที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.3 ข้างต้น สามารถนำมาแสดงเปรียบเทียบเป็นแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4.3 เปรียบเทียบอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [r] ในการให้สัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรอื่นนั้นมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวทั้งในการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพัยญชนะเดี่ยวและในบริบทที่เป็นพัยญชนะควบกล้ำ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ในตอนต้นว่าผู้ประกาศข่าวจะมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุสูงกว่าบุคลากรอื่น ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าผลการวิจัยดังกล่าวเป็นผลมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรอื่นมีความต้องการให้สังคมยอมรับว่าเป็นบุคคลที่มีศักดิ์ศรีในสังคมไทยจึงพยายามใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรี ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกาศข่าวนั้นเป็นกลุ่มที่สังคมให้การยอมรับในเรื่องการใช้ภาษามากกว่าอยู่แล้ว จึงไม่ได้พยายามแสดงศักดิ์ศรีด้วยการเลือกใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีนัก จึงเป็นผลให้มีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุน้อยกว่า ถึงแม้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจะปรากฏว่าผู้ประกาศข่าวมีพฤติกรรมนี้อยู่ด้วยเหมือนกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะการที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในเรื่องการใช้ภาษาประการหนึ่ง นอกจากนี้ อาจเป็นไปได้ว่าผู้ประกาศข่าวเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยมาตรฐานสูงกว่า จึงทำให้ใช้ภาษาได้มาตรฐานกว่าและมีการใช้รูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุน้อย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกาศข่าวทุกคนต่างได้รับใบรับรองจากคณะกรรมการบริหารงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือ ก.บ.ว. มาแล้วทั้งสิ้น และสิ่งนี้ก็จัดเป็นเครื่องหมายรับรองความสามารถในการใช้

ภาษาของผู้ประกาศข่าวได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะขอนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ในหัวข้ออภิปรายผลการวิจัย ในบทที่ 6 ในลำดับต่อไป

ผลการวิจัยที่พบยังสรุปได้อีกประการหนึ่งว่าเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอัตราการเกิดการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ที่จำแนกตามบริบทแล้ว พฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จะปรากฏในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวมากกว่าในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ (ดูตารางที่ 4.1 และ 4.2)

4.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามอาชีพเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยยังไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าอาชีพเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามผลที่ปรากฏ นั่นคือ บุคลากรอื่นมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าว ผลที่ปรากฏเช่นนี้อาจมีผลมาจากอิทธิพลเรื่อง เพศ ของกลุ่มตัวอย่างก็เป็นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงควบคุมตัวแปรเพศเช่นเดียวกับเมื่อศึกษาตัวแปรระดับการศึกษา ทั้งนี้เพื่อยืนยันว่าเมื่อควบคุมตัวแปร เพศ แล้ว ตัวแปรเรื่องอาชีพยังจะมีผลต่อพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) หรือไม่ อย่างไร โดยผู้วิจัยจะจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสองบริบท คือ บริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

4.2.1 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว

ผู้ประกาศข่าวจำนวน 15 คน ปรากฏ (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ 326 ครั้ง แบ่งเป็น (ล) ในคำให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพศชาย 109 ครั้ง และ (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าวเพศหญิง 217 ครั้ง เพศชายออก (ล) เป็น [r] 27 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.8 ส่วนเพศหญิงออก (ล) เป็น [r] 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.3

บุคลากรอื่นจำนวน 15 คน ปรากฏ (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ 175 ครั้ง แบ่งเป็น (ล) ในคำให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพศชาย 58 ครั้ง และ (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรอื่นเพศหญิง 117 ครั้ง เพศชายออก (ล) เป็น [r] 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.7 ส่วนเพศหญิงออก (ล) เป็น [r] 64 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.7 (ดูตารางที่ 4.4)

เมื่อทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าตัวแปรเรื่องอาชีพมีความสัมพันธ์กับการปรากฏรูปแปรต่างๆ ของ (ล) เมื่อมีการควบคุมปัจจัยเรื่องเพศ หรือกล่าวได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการออกเสียง (ล) เป็น [r] ของบุคลาการเพศใด ก็ยังคงพบว่าบุคลาการที่เป็นผู้ประกาศข่าวและบุคลาการอื่น มีอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [r] แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือบุคลาการอื่นมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุสูงกว่าผู้ประกาศข่าว แสดงให้เห็นว่าอัตราการออกเสียงดังกล่าวแตกต่างกันตามตัวแปรสังคมเรื่องอาชีพนั่นเอง

ตารางที่ 4.4 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวของบุคลากรจำแนกตามอาชีพเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

ตัวแปร รูปแปร	ชาย				หญิง			
	ผู้ประกาศข่าว		บุคลากรอื่น		ผู้ประกาศข่าว		บุคลากรอื่น	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
[l]	82	75.2	28	48.3	162	74.7	53	45.3
[r]	27	24.8	30	51.7	55	25.3	64	54.7

$X^2 = 12.2, P < 0.01, df = 1$

$X^2 = 28.68, P < 0.01, df = 1$

4.2.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ

ผู้ประกาศข่าวจำนวน 15 คน ออกเสียง (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ 261 ครั้ง แบ่งเป็น (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย 93 ครั้ง และ (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าวเพศหญิง 168 ครั้ง เพศชายออก (ล) เป็น [r] 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.6 ส่วนเพศหญิงออก (ล) เป็น [r] 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.5

บุคลากรอื่นจำนวน 15 คน ปรากฏ (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ 102 ครั้ง แบ่งเป็น (ล) ในคำให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพศชาย 28 ครั้ง และ (ล) ในคำให้สัมภาษณ์ของบุคลากรอื่นเพศหญิง 74 ครั้ง เพศชายออก (ล) เป็น [r] 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนเพศหญิงออก (ล) เป็น [r] 20 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27 (ดูตารางที่ 4.5)

เมื่อทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่าตัวแปรเรื่องอาชีพมีความสัมพันธ์กับการปรากฏรูปแปรต่างๆ ของ (ล) เมื่อมีการควบคุมปัจจัยเรื่องเพศอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ซึ่งนับว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเรื่องอาชีพกับการปรากฏรูปแปรของ (ล) เช่นเดียวกับในการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างเพศใดก็พบว่าบุคลากรอื่นมีอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [r] สูงกว่าผู้ประกาศข่าว

ตารางที่ 4.5 ความถี่ของรูปแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพหุคูณขณะควบคุมค่าของบุคคลากรจำแนกตามอาชีพเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

ตัวแปร รูปแปร	ชาย				หญิง			
	ผู้ประกาศข่าว		บุคลากรอื่น		ผู้ประกาศข่าว		บุคลากรอื่น	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
[i]	41	44.1	6	21.4	68	40.5	15	20.3
[r]	8	8.6	7	25	16	9.5	20	27
[๑]	44	47.3	15	53.6	84	50	39	52.7

$X^2 = 7.6, P < 0.05, df = 2$

$X^2 = 16.66, P < 0.01, df = 2$

จากข้อมูลข้างต้นที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.4 และตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามคำร้องยลที่เกิดขึ้นโดยบุคลากรเพศชายและเพศหญิงมีความใกล้เคียงกันมากทั้งในการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ แสดงให้เห็นว่าเมื่อควบคุมปัจจัยเรื่องเพศแล้ว ตัวแปรอาชีพมีผลต่อพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ของบุคลากรหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เมื่อควบคุมปัจจัยเรื่องเพศแล้ว เห็นชัดว่าตัวแปรอาชีพมีความสัมพันธ์กับการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่าง โดยบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวและผู้ที่ทำหน้าที่อื่นมีอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรืออัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) แตกต่างกัน กล่าวคือบุคลากรอื่นมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์สูงกว่าผู้ประกาศข่าว

ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นทั้งหมดแสดงว่าพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมเรื่อง อาชีพ โดยในการออกเสียง (ล) ในการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวหรือพยัญชนะควบกล้ำก็ตาม บุคลากรอื่นจะมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าผู้ประกาศข่าว ผลการวิจัยที่แสดงพฤติกรรมที่ต่างกันนี้เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสม่ำเสมอในบุคลากรทั้งสองเพศ ซึ่งน่าจะมีผลมาจากปัจจัยทางสังคมหลายประการ เช่น ปัจจัยเรื่อง ศักดิ์ศรี กล่าวคือบุคลากรอื่นมีความพยายามที่จะใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีให้มากเพื่อให้เป็นที่ยอมรับว่าตนเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีในสังคม จึงเลือกใช้ [r] ในการออกเสียง (ล) มากจนทำให้เกิดการแก้ไขเกินเหตุขึ้น รวมทั้งอาจเป็นผลมาจากเรื่องสำนึกทางสังคม เนื่องจากบุคลากรกลุ่มนี้รู้ว่ารูปแปร [r] เป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรี จึงมีความระมัดระวังในการใช้ภาษาและพยายามเลือกรูปแปรดังกล่าวตลอดเวลา ในขณะที่ผู้ประกาศข่าวซึ่งเป็นบุคลากรที่เป็นที่ยอมรับของสังคมในเรื่องการใช้ภาษาเป็นกลุ่มที่มีความมั่นใจในการใช้ภาษาของตนมากกว่า จึงไม่ได้พยายามที่จะแสดงศักดิ์ศรีหรือออกทางการใช้ภาษามากนัก แม้จะพบว่ามีการแก้ไขเกินเหตุอยู่บ้างซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจัยเรื่องศักดิ์ศรีและสำนึกทางสังคมเช่นเดียวกัน

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามวัจนลีลา

เนื้อหาในบทที่ 5 ที่จะกล่าวถึงในลำดับต่อไปนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กับตัวแปรสังคมตัวอีกตัวหนึ่งที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา นั่นคือ ตัวแปรเรื่อง วัจนลีลา โดยจะนำเสนอว่าตัวแปรเรื่องวัจนลีลามีผลหรือไม่ต่อการเกิดพฤติกรรมนี้ และมีผลอย่างไร และเลือกศึกษาเพื่อเปรียบเทียบอัตราการเกิดพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) เฉพาะในการออกเสียงของบุคลากรที่เป็นผู้ประกาศข่าวเท่านั้น เนื่องจากผู้ประกาศข่าวเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของการใช้ภาษาไทยมาตรฐานได้เป็นอย่างดีและมีการใช้ภาษาในวัจนลีลาที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทำให้สามารถศึกษาเปรียบเทียบได้ชัดเจนมากกว่าอาชีพอื่น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างในวัจนลีลาที่แตกต่างกัน นั่นคือศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงของผู้ประกาศข่าวในการให้สัมภาษณ์กับการออกเสียงในการอ่านข่าวออกอากาศจริง ซึ่งการออกเสียงในวัจนลีลาทั้งสองแบบที่กล่าวมานี้ นับว่าเป็นการออกเสียงในวัจนลีลาที่กลุ่มตัวอย่างมีความระมัดระวังในการใช้ภาษาแตกต่างกัน โดยที่วัจนลีลาการอ่านจะเป็นวัจนลีลาที่ผู้ใช้ภาษามีความระมัดระวังในการใช้ภาษามากกว่า ลาบอฟเรียกวัจนลีลาที่ว่า careful speech ในขณะที่วัจนลีลาการพูดให้สัมภาษณ์นั้นผู้ใช้ภาษาจะมีความระมัดระวังในการใช้ภาษาน้อยกว่า ลาบอฟเรียกวัจนลีลาที่ว่า casual speech มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ยืนยันให้เห็นว่าความระมัดระวังในการใช้ภาษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีการเลือกใช้รูปภาษาที่แตกต่างกันด้วย เช่นงานที่ศึกษาการแปรของภาษากับตัวแปรสังคมเรื่องวัจนลีลา ซึ่งได้แก่ งานของลาบอฟ (Labov, 1972), บีบี (Beebe, 1974), แสงจันทร์ (2529) สุธิดา (2536) บุญเรือง (Chunsvimol, 1993 และ 1997) (ดูบทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม) ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงเลือกศึกษาตัวแปรเรื่อง วัจนลีลา เพื่อพิจารณาว่าวัจนลีลาทั้งสองแบบมีผลต่อการเลือกใช้รูปภาษาของผู้ประกาศข่าวหรือไม่ (ดูรายละเอียดใน 1.4.2.3)

ในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยจะเริ่มเสนอจากการแสดงให้เห็นก่อนว่าในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกาศข่าว ทั้งในวัจนลีลาการอ่านข่าวออกอากาศและการให้สัมภาษณ์นั้นปรากฏว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้นจำนวนเท่าใด และมีการแปรของตัวแปร (ล) เป็นรูปแปรใดบ้าง นอกจากนี้จะพิจารณาว่าแต่ละรูปแปรมีอัตราการปรากฏจำนวนเท่าไร ซึ่งการปรากฏของ

รูปแบบต่างๆ ในวัจนลีลาการพูดให้สัมภาษณ์ ได้เสนอไว้ชัดเจนแล้วในบทที่ 4 หัวข้อ 4.1 และการนำเสนอครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเฉพาะส่วนที่เป็นผลการวิเคราะห์มาแสดงเปรียบเทียบ โดยจะไม่แสดงตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์อีก และเมื่อแสดงอัตราการปรากฏของรูปแบบที่พบจากการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนทั้งสองวัจนลีลาแล้ว ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะจำแนกข้อมูลเฉพาะในส่วนที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) หรือการออกเสียง (ล) เป็น [r] มาศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปรเรื่องวัจนลีลาว่ากลุ่มตัวอย่างมีอัตราการเกิดพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5.1 การแปรของ (ล) ในการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าว

หลังจากที่ผู้วิจัยบันทึกเทปการออกเสียงการอ่านข่าวออกอากาศของผู้ประกาศข่าว สทท.11 จากข่าวทุกช่วงของทางสถานีตามที่ผู้ประกาศข่าวแต่ละคนปฏิบัติหน้าที่จนกระทั่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการอ่านข่าวออกอากาศของกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้ง 15 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาบันทึกการปรากฏของตัวแปร (ล) ว่าเกิดขึ้นจำนวนเท่าใด โดยจำแนกการปรากฏไว้ในสองบริบทที่เกิดด้วยว่าปรากฏอยู่ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวหรือปรากฏในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ และปรากฏอยู่จำนวนเท่าใดบ้าง จากนั้นผู้วิจัยจึงฟังเทปบันทึกการออกเสียงอีกครั้งเพื่อจำแนกรูปแบบต่างๆ ที่พบในการออกเสียงว่าปรากฏเป็นรูปแบบใดบ้าง และในการปรากฏนั้น รูปแบบต่างๆ มีความถี่ในการปรากฏอย่างไร

5.1.1 ตัวอย่างการออกเสียง (ล)

ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างการออกเสียงที่ได้จากการอ่านข่าวออกอากาศของกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งแสดงรูปแบบของตัวแปร (ล) ตามที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียงจริงไว้ด้วย

ตัวอย่างการออกเสียงในการอ่านข่าวออกอากาศของผู้ประกาศข่าวคนที่ 1

"...คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีมติไม่เห็นด้วยที่จะให้นาไต้ยุติการโจมตียูโกสลา [l] เวีย...คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติลง [l] มติด้วยคะแนนเสียง 12 ต่อ 3 ไม่เห็นด้วยกับญัตติที่รัสเซียเรียกร้องให้นาไต้ยุติการโจมตียูโกสลา [r] เวีย โดยมี 3 ชาติ คือ รัสเซีย จีน และ [l] นามิเบีย ต้องการให้นาไต้ยุติการโจมตียูโกสลา [l] เวีย ส่วนอีก 12 ชาติ เห็นว่านาไต้ปฏิบัติการถูกต้องแล้ว [l] เนื่องจากยูโกสลา [r] เวีย ไม่

ยอมลง [I] นามในข้อตกลง [I] สันติภาพ ยุติการปราบปรามเช่นฆ่าชาวโคโซโว ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมา มีผู้เสียชีวิตไปแล้ว [I] กว่า 2 พันคน ประชาชนประมาณ 450,000 คน ต้องอพยพหนีภัยสงคราม หลัง [I] จากการประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติสิ้นสุด การพิจารณาเรื่องนี้ เอกอัครราชทูตบอสเนียได้ยื่นญัตติขอให้คณะรัฐมนตรีความมั่นคงเปิดประชุมด่วนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาว่ายูโกสลา [I] เวียส่งเครื่องบินรบแบบ มิก-29 เอส 3 เครื่องบินล่องลำ [r] [I] นานฟ้าบอสเนีย ซึ่งเป็นการละ [I]เมิดอธิปไตย และ [I]แสดงเจตนาคุกคามโจมตีบอสเนีย...”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 16 ครั้ง คือในคำว่า ยูโกสลาเวีย 5 ครั้ง ล 3 ครั้ง และ 2 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง หลัง 1 ครั้ง ล่วง 1 ครั้ง ล้า 1 ครั้ง และในคำว่า ละ อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [I] 13 ครั้ง คือในคำว่า ยูโกสลาเวีย 3 ครั้ง ล 3 ครั้ง และ 2 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง หลัง 1 ครั้ง ล้า 1 ครั้ง และในคำว่า ละ อีก 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 3 ครั้ง คือในคำว่า ยูโกสลาเวีย 2 ครั้ง และในคำว่า ล่วง อีก 1 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [๑] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนินปรากฏอยู่เลย ทั้งนี้เนื่องจากการอ่านข่าวออกอากาศครั้งนี้ไม่ปรากฏว่ามีตัวแปร (ล) ที่ปรากฏในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำอยู่เลยนั่นเอง

ตัวอย่างการออกเสียงในการอ่านข่าวออกอากาศของผู้ประกาศข่าวคนที่ 2

“...ประธานาธิบดีปรากรวัยสั่งการให้ทหารรักษาความสงบ หลัง [I] จากเกิดการเดินขบวนประท้วง ที่รองประธานาธิบดีถูกสังหาร...ประธานาธิบดี ราอูล คิวบาส แห่งปรากรวัย ได้สั่งให้ทหารเข้าไปรักษาความสงบภายในประเทศเมื่อวานนี้ หลัง [I] จากที่กลุ่ม [r] ผู้เดินขบวนประท้วงได้ปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยปราบจลา [r] จล ที่ไม่สามารถควบคุม สถานการณ์ไว้ได้ การประท้วงเกิดขึ้นหลัง [I] จากที่รองประธานาธิบดี ลู [I] อีส มาเรีย อาร์กาน่าถูกลอบ [I] ยิงเสียชีวิต โดยมีการสงสัยว่าประธานาธิบดีคิวบาส และ [I] อดีตผู้บัญชาการทหารบกอยู่เบื้องหลัง [I] ...”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 9 ครั้ง คือในคำว่า หลัง 4 ครั้ง กลุ่ม 1 ครั้ง จลาจล 1 ครั้ง ลูอีส 1 ครั้ง ลอบ 1 ครั้ง และในคำว่า และ อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [I] 7 ครั้ง คือในคำว่า หลัง 4 ครั้ง ลูอีส 1 ครั้ง ลอบ 1 ครั้ง และในคำว่า และ อีก 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 2 ครั้ง คือในคำว่า กลุ่ม 1 ครั้ง

และในคำว่า จุลจลอีก 1 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [ɔ] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกต้องตามที่ปรากฏอยู่เลย

ตัวอย่างการออกเสียงในการอ่านข่าวออกอากาศของผู้ประกาศข่าวคนที่ 3

“...เมื่อคืนที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลดุสิตออกกวาดล้าง [l] จับกุมพลตำรวจ 2 นาย พร้อมของกลาง [l] อาวุธสงครามร้ายแรงโดยมิได้รับอนุญาต...เมื่อกลาง [r] ดึกเมื่อคืนนี้ ร้อยตำรวจเอกสุรพงศ์ ชาตีสุทธิ ร้อยเวรตำรวจนครบาลดุสิต พร้อมกำลัง [l] ตั้งด่านตรวจค้นในเขตสถานีตำรวจนครบาลดุสิต ได้ตรวจค้นรถยนต์นิสสัน เซ็นทรา สีบรอนซ์ ทะเบียน 1 รฐ 9910 ซึ่งในรถมีพลตำรวจพิเศษผู้ แต่งชื่อ ลูท [r] แถวสถานีตำรวจภูธร กิ่งอำเภอบ้านดา จังหวัดราชบุรีและ [l] พลตำรวจสำรองพิเศษภูวนาท สุขสวัสดิ์ พบอาวุธปืน HK ทะเบียน 162362, 134441 จำนวน 2 กระบอก พร้อมกระสุน 72 นัด ภายในรถโดยไม่มีใบอนุญาต จากการสอบสวนเบื้องต้น ทั้งสองให้การว่าจะไปเยี่ยมญาติ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลดุสิตได้ควบคุมตัวพลตำรวจทั้งสองนาย พร้อมอาวุธของกลาง [ɔ] ส่งมอบดำเนินคดีต่อไป...”

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 7 ครั้ง คือในคำว่า ล้าง 1 ครั้ง กลาง 3 ครั้ง กำลัง 1 ครั้ง ลูท 1 ครั้ง และในคำว่า และ อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [l] 5 ครั้ง คือในคำว่า ล้าง 1 ครั้ง กลาง 1 ครั้ง กำลัง 1 ครั้ง ลูท 1 ครั้ง และในคำว่า และ อีก 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 1 ครั้ง คือในคำว่า กลาง และมีการแปรเป็น [ɔ] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกต้องตามที่ปรากฏอยู่ 1 ครั้ง คือในคำว่า กลาง

ตัวอย่างการออกเสียงในการอ่านข่าวออกอากาศของผู้ประกาศข่าวคนที่ 4

“...ในการคัดเลือก [l] คณะกรรมการป้องกันและ [l]ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ป.ป.ช. ชุดแรก ทั้งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและ [l] เล [r] ข้าราชการพรรคความหวังใหม่ เห็นว่าต้องให้เวลา [l] ในการทำงานสักระยะ โดยเชื่อว่าจะสามารถตรวจสอบนักการเมืองได้ ทั้งนี้ต้องรอกฎหมายที่จะออกมารองรับด้วย... นายชวน หลีก [l] ภัย นายกรัฐมนตรี ปฏิเสธที่จะออกความเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือก [l] คณะกรรมการการป้องกันและ [l]ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ป.ป.ช. จากการพิจารณาของวุฒิสภาว่าไม่ทราบรายละเอียด [l] เอียด เท่าที่ทราบหลาย [r] คนที่ถูกเลือก [l] ก็

เป็นคนดี ส่วนจะสามารถตรวจสอบนักการเมืองให้มีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนก็ต้องรอดูกฎหมายที่จะออกมารองรับประกอบด้วย โดยเชื่อว่ามาตรฐานต่างๆ ย่อมไม่ด้อยไปกว่าคณะกรรมการป้องกันและ [1]ปราบปรามการประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างแน่นอน...

...ทางด้านนายสนั่น ขจรประศาสน์รองนายกรัฐมนตรี และ [1] รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกล่าว [1] ว่าคณะกรรมการป้องกันและ [1] ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ถูกคัดเลือก [1] จะสามารถทำงานได้เต็มที่ไมถูกครอบงำอย่างแน่นอน โดยในส่วนของ การตรวจสอบต่างๆ เชื่อว่าไม่มีการเกรงใจเกิดขึ้นอย่างแน่ เพราะหากทำผิดและ [1] ไม่ถูกลง [1]โทษ ประชาชนต้องทราบ เนื่องจากประชาชนมีหน้าที่ในการตรวจสอบอยู่แล้ว [1] ...

...ทางด้านนายเสนาะ เทียนทอง เลขาธิการพรรคความหวังใหม่กล่าว [1] ว่า คณะกรรมการป้องกันและ [1] ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ปปช. ที่ผ่านการคัดเลือก [1] จากวุฒิสภา คงจะเป็นเสาหลัก [1] ของบ้านเมืองได้ ผ่านการคัดเลือก [1] มาแล้ว [1] ก็ต้องยอมรับ ส่วนจะตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองได้หรือไม่ก็ต้องให้เวลา [1] ในการทำงาน โดยเชื่อว่าทุกคนที่ผ่านการคัดเลือก [1] คงไม่ทำสิ่งใดที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย..."

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่ามีตัวแปร (ล) ปรากฏอยู่ทั้งสิ้น 28 ครั้ง คือในคำว่า เลือก 7 ครั้ง และ 8 ครั้ง เลขอาธิการ 2 ครั้ง เวลา 2 ครั้ง หลีก 1 ครั้ง ละ 1 ครั้ง หลาย 1 ครั้ง กล่าว 2 ครั้ง ลง 1 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง และในคำว่า หลีก อีก 1 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปรปกติ [1] 24 ครั้ง คือในคำว่า เลือก 6 ครั้ง และ 8 ครั้ง เลขอาธิการ 1 ครั้ง เวลา 2 ครั้ง หลีก 1 ครั้ง ละ 1 ครั้ง กล่าว 1 ครั้ง ลง 1 ครั้ง แล้ว 2 ครั้ง และในคำว่า หลีก อีก 1 ครั้ง มีการแปรเป็น [1] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุ 4 ครั้ง คือในคำว่า เลขอาธิการ 1 ครั้ง หลาย 1 ครั้ง กล่าว 1 ครั้ง และในคำว่า เลือก อีก 1 ครั้ง และในการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างที่ยกมานี้ ไม่ปรากฏว่ามีการแปรเป็น [๑] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกดำเนินปรากฏอยู่เลย

ส่วนการแปรของ (ล) ในวจนลีลาการให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าว ผู้วิจัยจะไม่ยกตัวอย่างการออกเสียงอีก เนื่องจากได้นำเสนอรายละเอียดไปแล้วในบทที่ 4 แต่จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อีกครั้งเพื่อความสะดวกในการพิจารณาเปรียบเทียบการแปรของ (ล) ในการ

ออกเสียงของผู้ประกาศข่าวในวจนลีลาที่แตกต่างกัน คือ การอ่านออกอากาศและการให้สัมภาษณ์ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ผลการวิจัยสามารถจำแนกได้ตามบริบทของการเกิด คือ การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งปรากฏดังนี้

5.1.2 การแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว

ข้อมูลที่ได้จากวจนลีลาการอ่านออกอากาศของผู้ประกาศข่าว ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งสิ้น 652 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 2 รูปแปร ได้แก่

- (1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 618 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 94.8
- (2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 34 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.2 (ดูตารางที่ 5.1)

ข้อมูลที่ได้จากวจนลีลาการให้สัมภาษณ์ของผู้ประกาศข่าว ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งสิ้น 326 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 2 รูปแปร ได้แก่

- (1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 244 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 74.8
- (2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 82 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 25.2 (ดูตารางที่ 5.1)

เมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ พบว่าวจนลีลามีความสัมพันธ์กับการปรากฏของรูปแปรต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

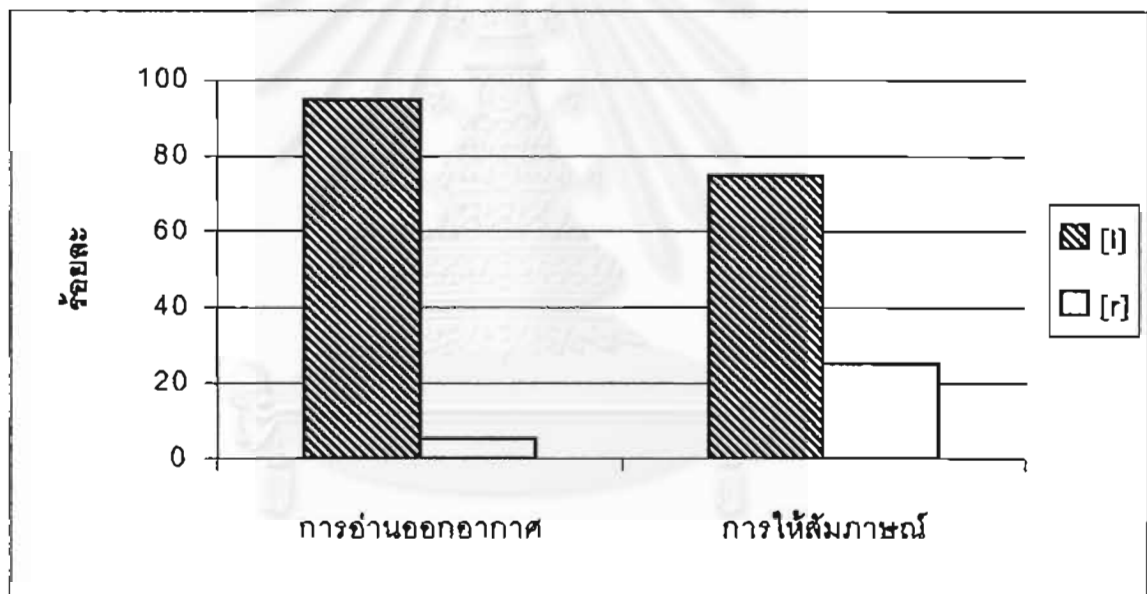

ตารางที่ 5.1 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวตาม วจนลีลา

ตัวแปร (ล)	[l]	ร้อยละ	[r]	ร้อยละ
ตัวแปรสังคม				
การอ่านออกอากาศ	618	94.8	34	5.2
การให้สัมภาษณ์	244	74.8	82	25.2

$$\chi^2 = 82.67, p < 0.01 \text{ df} = 1$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาแสดงเป็นรูปแผนภูมิแท่งเพื่อเปรียบเทียบให้ชัดเจนได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิ 5.1 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏรูปแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวตาม วจนลีลา

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่าการแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวมีการแปรเป็น 2 รูปแปร ได้แก่ [l] และ [r] และยังแสดงผลการวิจัยที่น่าสนใจอย่างยิ่งด้วยที่ผู้ประกาศข่าวมีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวจนลีลาการให้สัมภาษณ์สูงเสียยิ่งกว่าการออกเสียงในวจนลีลาการอ่านออกอากาศซึ่งจัดเป็นวจนลีลาที่เป็น

ทางการมากกว่า ผลการวิจัยที่ปรากฏนี้นับว่าน่าประหลาดใจ เนื่องจากผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าผู้ประกาศข่าวจะมีอัตราการใช้เกินเหตุสูงขึ้นเมื่อความเป็นทางการของวลีสนทนาสูงขึ้นซึ่งหมายถึงผู้ประกาศข่าวน่าจะมีการแก้ไขเกินเหตุมากในวลีสนทนาการอ่านออกอากาศ แต่เมื่อผลการวิจัยกลับเป็นตรงกันข้าม ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเป็นเพราะอิทธิพลของตัวเขียนที่มีผลต่อการอ่านออกเสียง กล่าวคือเมื่อผู้ประกาศเห็นรูปภาษาที่เป็นตัวอักษร 'ล' ก็ออกเสียงว่า [l] นอกจากนี้ยังน่าจะเป็นเพราะผู้ประกาศข่าวมีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการให้สัมภาษณ์มากกว่าเนื่องจากผู้ประกาศข่าวไม่คุ้นเคยกับผู้วิจัย จึงพยายามใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีให้มาก แต่ในวลีสนทนาการอ่านออกอากาศถือว่าเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบที่ทำอยู่เป็นประจำ ผู้ประกาศข่าวจึงไม่ได้มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษนั่นเอง

เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ เนื่องจากผู้ประกาศข่าวซึ่งเป็นผู้ที่ใช้ภาษาไทยได้มาตรฐานที่สุดนั้นได้รับการฝึกฝนเรื่องการใช้ภาษามาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากระบบการเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นเรียน จึงทำให้อ่านออกเสียงได้ถูกต้องมาก ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริงก็นับได้ว่าเป็นความสำเร็จของระบบการศึกษาไทยประการหนึ่ง

5.1.3 การแปรของตัวแปร (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ

ในวลีสนทนาการอ่านออกอากาศ ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งหมด 263 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 3 รูปแปร ได้แก่

- (1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 151 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.4
- (2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 26 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 9.9
- (3) การออกเสียง (ล) เป็น [d] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิ 86 คิดเป็นร้อยละ 32.7 (ดูตารางที่ 5.2)

ในวลีสนทนาการให้สัมภาษณ์ปรากฏตัวแปร (ล) ทั้งหมด 261 ครั้ง ผลปรากฏว่ามีการแปรเป็นรูปแปร 3 รูปแปร ได้แก่

- (1) การออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ 109 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.8
- (2) การออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีและเป็นการแก้ไขเกินเหตุทั้งสิ้น 24 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 9.2
- (3) การออกเสียง (ล) เป็น [d] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิ 128 คิดเป็นร้อยละ 49 (ดูตารางที่ 5.2)

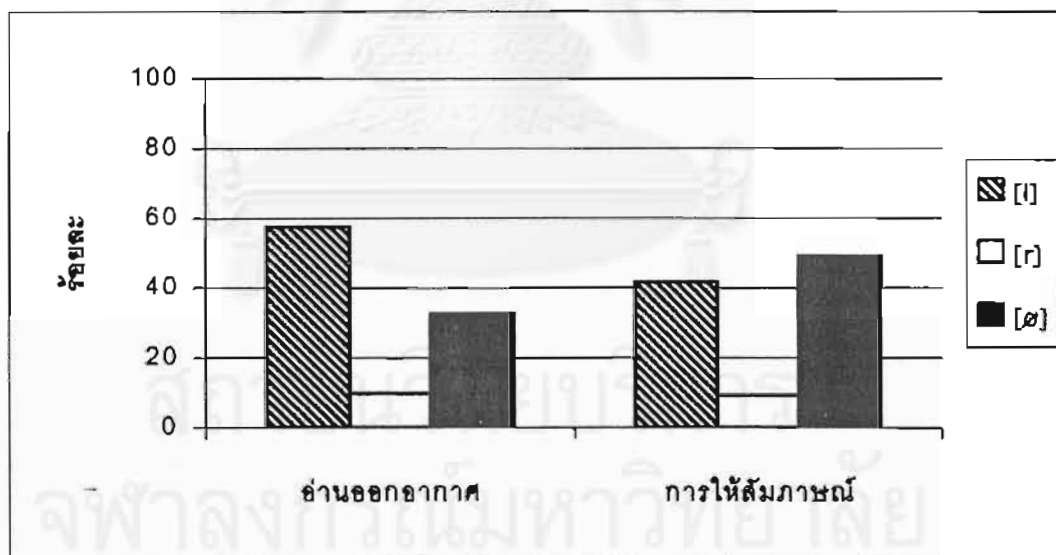
เมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ พบว่าวจนลีลามีความสัมพันธ์กับการปรากฏของรูปแปรต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับการแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดียว

ตารางที่ 5.2 อัตราการปรากฏของรูปแปรต่างๆ จากการให้สัมภาษณ์ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำตามวจนลีลา

ตัวแปร (ล)	[l]	ร้อยละ	[r]	ร้อยละ	[d]	ร้อยละ
ตัวแปรสังคม						
ผู้ประกาศข่าว	151	57.4	26	9.9	86	32.7
บุคลากรอื่น	109	41.8	24	9.2	128	49

$$\chi^2 = 15.15, p < 0.01 \text{ df} = 2$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาแสดงเป็นรูปแผนภูมิแท่งเพื่อเปรียบเทียบให้ชัดเจนได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิ 5.2 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏรูปแปรของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำตามวจนลีลา

แผนภูมิที่ 5.2 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการใช้ภาษาในบริบทที่เป็นพหุวัฒนธรรมควบล้ำ มีการแปรของ (ล) เป็น 3 รูปแปร ได้แก่ [l] [r] และ [o] และแสดงให้เห็นว่าในวจนลีลาการอ่านออกอากาศผู้ประกาศข่าวจะมีการออกเสียง (ล) เป็น [l] หรือรูปแปรปกติสูงสุด ออกเสียง (ล) เป็น [o] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิมากที่สุด และมี การออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) น้อยที่สุด ในขณะที่การออกเสียง (ล) ในวจนลีลาการให้สัมภาษณ์นั้นผู้ประกาศข่าวมีอัตราการออกเสียง (ล) เป็น [o] สูงที่สุด รองลงมาคือการออกเสียง (ล) เป็น [l] และออกเสียง (ล) เป็น [r] น้อยที่สุดเช่นเดียวกับการใช้ภาษาในวจนลีลาการอ่านออกอากาศ

ผลงานวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ แสดงว่า ผู้ประกาศข่าวมีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการอ่านออกอากาศสูงกว่าการให้สัมภาษณ์ โดยพิจารณาจากอัตราการใช้รูปแปร [l] ใน บริบทที่เป็นพหุวัฒนธรรมควบล้ำซึ่งปรากฏเป็นรูปแปรมาตรฐานของ (ล) ในการอ่านสูงกว่าในการให้สัมภาษณ์ ในขณะที่ในการให้สัมภาษณ์ ผู้ประกาศข่าวใช้รูปแปร [o] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิของ (ล) สูงกว่า ในการออกอากาศ ส่วนรูปแปร [r] ที่ศึกษาในงานนี้พบว่า ปรากฏอยู่เท่ากันในทั้งสอง วจนลีลา

5.2 ภาพรวมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) จำแนกตามวจนลีลา

หลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์และจำแนกอัตราปรากฏของรูปแปรต่างๆ ของตัวแปร (ล) ในการออกเสียงของผู้ประกาศข่าวทั้งในการอ่านออกอากาศและการให้สัมภาษณ์เสร็จสมบูรณ์แล้ว ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะจำแนกข้อมูลเฉพาะในส่วนที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) หรือการออกเสียง (ล) เป็น [r] ออกมา เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามตัวแปร วจนลีลา โดยผู้วิจัยจะแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในรูปแบบตารางและในรูปแบบแผนภูมิแท่งเพื่อเปรียบเทียบให้เห็น ชัดเจนด้วย

อาศัยข้อมูลที่ได้เสนอไว้ในข้อ 5.1 ผู้วิจัยจะจำแนกข้อมูลเฉพาะในส่วนที่เป็นการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือเป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ของผู้ประกาศข่าวทั้งในการอ่านออกอากาศและการให้สัมภาษณ์ออกมา เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยตรงว่ามีอัตราการเกิดพฤติกรรมแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในแต่ละวจนลีลาอย่างไรบ้าง ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

5.2.1 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว

(1) ในวจนลีลาการอ่านออกอากาศมีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 34 ครั้ง จาก (ล) 652 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.2 (ดูตารางที่ 5.3)

(2) ในวจนลีลาการให้สัมภาษณ์มีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 82 ครั้ง จาก (ล) 326 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.2 (ดูตารางที่ 5.3)

5.2.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ

(1) ในวจนลีลาการอ่านออกอากาศมีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 26 ครั้ง จาก (ล) 263 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.9 (ดูตารางที่ 5.3)

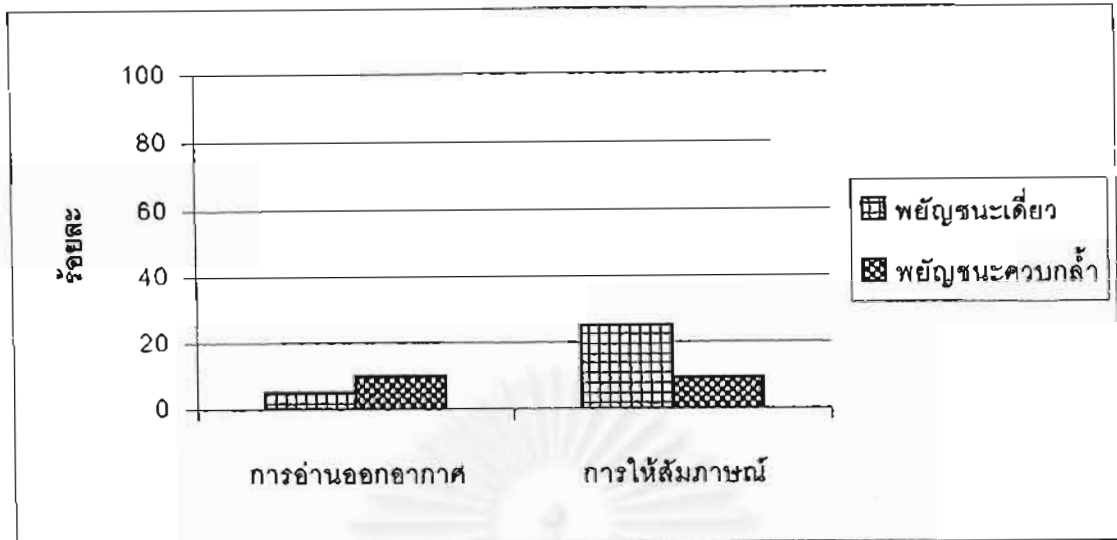
(2) ในวจนลีลาการให้สัมภาษณ์มีความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) 24 ครั้ง จาก (ล) 261 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.2 (ดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวตามวจนลีลา

ตัวแปร	[r] ในพยัญชนะเดี่ยว (ร้อยละ)	[r] ในพยัญชนะควบกล้ำ (ร้อยละ)
การอ่านออกอากาศ	5.2	9.9
การให้สัมภาษณ์	25.2	9.2

ข้อมูลที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.3 ข้างต้น สามารถนำมาแสดงเปรียบเทียบเป็นแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 5.3 เปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวตาม วัจนลีลา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่แสดงมาทั้งหมดข้างต้น สามารถนำมาสรุปตามวัจนลีลาได้ ดังนี้

ในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศ ผู้ประกาศข่าวมีพฤติกรรมแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นปัญหาเฉพาะตัวน้อยกว่าในการออกเสียงในบริบทที่เป็นปัญหาความกล้า โดยออกเสียง (ล) เป็น [r] ในบริบทที่เป็นปัญหาเฉพาะตัว ร้อยละ 5.2 และออกเสียง (ล) เป็น [r] ในบริบทที่เป็นปัญหาความกล้าร้อยละ 9.9

ในวัจนลีลาการให้สัมภาษณ์ ผู้ประกาศข่าวมีพฤติกรรมแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในบริบทที่เป็นปัญหาเฉพาะตัวมากกว่าในการออกเสียงในบริบทที่เป็นปัญหาความกล้า ซึ่งตรงกันข้ามกับการออกเสียงในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศ โดยผู้ประกาศข่าวจะออกเสียง (ล) เป็น [r] ในบริบทที่เป็นปัญหาเฉพาะตัว ร้อยละ 25.2 และออกเสียง (ล) เป็น [r] ในบริบทที่เป็นปัญหาความกล้าร้อยละ 9.2

นอกจากนี้ยังสรุปได้ว่าผู้ประกาศข่าวมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการให้สัมภาษณ์โดยรวมสูงกว่าในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศ ความแตกต่างนี้เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้หากพิจารณาจากอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ทั้งหมดที่พบไม่ว่าจะ

เป็นการปรากฏของรูปแปร [r] ที่พบในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวหรือในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ กล่าวคือเมื่อนำอัตราการปรากฏของรูปแปร [r] มารวมกันแล้ว พบว่าในวจนลีลาการให้สัมภาษณ์มีอัตราการปรากฏของรูปแปร [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงถึงร้อยละ 34.4 ในขณะที่ในวจนลีลาการอ่านออกอากาศนั้น ปรากฏรูปแปรดังกล่าวเพียงร้อยละ 15.1 เท่านั้น และผลการวิจัยนี้เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในตอนต้นที่ผู้ประกาศข่าวจะมีความถี่ของการแก้ไขเกินเหตุในวจนลีลาการอ่านออกอากาศสูงกว่าการให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเป็นเพราะอิทธิพลของตัวอักษรที่มีผลต่อการอ่านออกเสียงและเรื่องความระมัดระวังในการใช้ภาษาตามที่ได้กล่าวไปแล้วใน 5.1 ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงที่สำคัญประการหนึ่งของการศึกษาไทย กล่าวคือ การสอนการอ่านออกเสียงภาษาไทยในชั้นเรียนนั้นประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้สังเกตได้จากการที่กลุ่มตัวอย่างมีความระมัดระวังในการอ่านออกเสียง เป็นผลให้ใช้ภาษาในวจนลีลาการอ่านได้ถูกต้องตามมาตรฐาน หรือกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับการสั่งสอนการอ่านออกเสียงภาษาไทยที่มาตรฐานจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนในระดับต่างๆ และใช้ภาษาตามนั้นในการอ่านออกเสียงนั่นเอง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยที่เกิดขึ้นเช่นนี้ในบทที่ 6 ในลำดับต่อไป

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในภาษาไทยของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทยช่อง 11 กับตัวแปรสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพและวจนลีลา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยไว้ในบทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 5 ตามลำดับ ในบทที่ 6 นี้จะเป็นการสรุปภาพรวมของผลการวิจัยที่ได้โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย พร้อมทั้งจะนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยที่ได้โดยพิจารณาเปรียบเทียบตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ในตอนต้น และในที่สุดท้ายผู้วิจัยจะเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยที่น่าสนใจอันจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นอื่นไว้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามที่ศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราการใช้เกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรสังคมแต่ละตัวแปร สรุปได้ดังนี้

6.1.1 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามระดับการศึกษา

ผู้วิจัยเลือกศึกษาพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในภาษาไทยของบุคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทยช่อง 11 ตามตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 45 คน ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง หรือผู้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 15 คน บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง หรือผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจำนวน 15 คน และบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำ หรือผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาอีกจำนวน 15 คน โดยบุคลากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่ในฝ่ายบริหาร ฝ่ายการเงิน ฝ่ายธุรการ ฝ่ายประสานงานเครือข่าย ฝ่ายผลิตรายการและฝ่ายควบคุมการออกอากาศเป็นต้น ทั้งนี้ในการศึกษาพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ผู้วิจัยได้จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ปริมิต คือปริมิตที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและปริมิตที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ ผลการวิจัยที่ได้ปรากฏว่าบุคลากรกลุ่มที่มีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุดคือ บุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง รองลงมาได้แก่

บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ในขณะที่บุคลากรที่มีการศึกษาในระดับต่ำนั้นไม่มีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏอยู่เลย ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียง (ล) ในบริบทใด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) โดยรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมนี้ในการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวสูงกว่าในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ

ผลที่ปรากฏว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับกลางเป็นผลการวิจัยที่ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ในตอนต้น ผู้วิจัยจึงตั้งประเด็นว่าอาจเป็นเพราะอิทธิพลของตัวแปรเรื่อง เพศ ที่มีผลทำให้พฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏเช่นนี้ เนื่องจากบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมีบุคลากรเพศหญิงซึ่งมีแนวโน้มจะใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีสูงกว่าบุคลากรเพศชาย จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ในขณะที่บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลางมีบุคลากรเพศหญิงอยู่เพียง 4 คนเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้พิสูจน์ผลการวิจัยเพิ่มเติมโดยการจำแนกและเปรียบเทียบความถี่ของการออกเสียง (ล) เป็น [r] ของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มตามเพศด้วย และผลการวิจัยก็ยังคงปรากฏว่าไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างเพศใด บุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงก็เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด รองลงมาคือบุคลากรที่มีการศึกษาระดับกลางและบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำก็ไม่มีพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏอยู่เลยเช่นเดิม ซึ่งแสดงว่าระดับการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) และเมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์แล้วพบว่ามีความสัมพันธ์สำคัญที่ 0.01 ($p < 0.01$) และผู้วิจัยคาดว่าผลที่ปรากฏเช่นนี้น่าจะเกิดจากปัจจัยเรื่องศักดิ์ศรี ดังจะอภิปรายในหัวข้อ 6.2 ต่อไป

6.1.2 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามอาชีพ

การศึกษาความสัมพันธ์ของอาชีพกับพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบอัตราของพฤติกรรมดังกล่าวที่เกิดในการออกเสียงของผู้ประกาศข่าวประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กับผู้ที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวซึ่งก็คือบุคลากรฝ่ายอื่น และเนื่องจากผู้ประกาศข่าวของสทท. 11 เป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงทั้งสิ้น ดังนั้นในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกเปรียบเทียบกับบุคลากรกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงเท่านั้นเพื่อเป็นการควบคุมตัวแปร สำหรับการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เช่นเดียวกับการศึกษาตัวแปรเรื่องระดับการศึกษา นอกจากนี้ก็ยังจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 บริบทเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่าบุคลลากรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวมีอัตราการใช้เกินเหตุของ (ล) สูงกว่าผู้ประกาศข่าว ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงในบริบทใดก็ตาม และเมื่อพิจารณาตามบริบทแล้ว บุคลลากรทั้งสองกลุ่มจะออกเสียง (ล) เป็น [r] ในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยวมากกว่าในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ และถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มนี้จะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงและเพศชายที่ไม่แตกต่างกันนัก ผู้วิจัยก็ได้พิสูจน์ด้วยว่าผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้เป็นผลมาจากตัวแปรเรื่องอาชีพจริง โดยการจำแนกความถี่ในการออกเสียง (ล) เป็น [r] ที่ออกโดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงเช่นเดียวกับที่พิสูจน์ในการศึกษาตัวแปรเรื่องระดับการศึกษา ผลที่ได้ก็คือ ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศชายหรือเพศหญิง บุคลลากรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวก็มีพฤติกรรมการใช้เกินเหตุของ (ล) สูงกว่าผู้ประกาศข่าวอยู่นั่นเอง แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เกินเหตุของ (ล) คือทำให้กลุ่มตัวอย่างมีอัตราการใช้เกินเหตุของพฤติกรรมนี้แตกต่างกัน

6.1.3 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับวัจนลีลา

งานวิจัยที่ผ่านมาหลายชิ้นได้แสดงให้เห็นว่าวัจนลีลาเป็นตัวแปรสังคมหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกใช้รูปภาษา หรือมีผลต่อการแปรของภาษา (ดูบทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าในงานวิจัยซึ่งเป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้เกินเหตุของ (ล) ซึ่งจัดเป็นการแปรของภาษา รูปแบบหนึ่งเช่นงานชิ้นนี้จึงสมควรที่จะพิจารณาตัวแปรเรื่อง วัจนลีลา ด้วย โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เกินเหตุของ (ล) ของผู้ประกาศข่าวใน 2 วัจนลีลา ได้แก่ การอ่านข่าวออกอากาศ และการให้สัมภาษณ์ ซึ่งมีระดับความเป็นทางการแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ การอ่านออกอากาศมีความเป็นทางการมากเทียบเท่ากับวัจนลีลาการอ่าน (reading style) ของลาบอฟ และจัดเป็นการใช้ภาษาในวัจนลีลาที่ผู้พูดมีความระมัดระวังในการใช้ภาษา (careful speech) ส่วนการให้สัมภาษณ์จัดว่าเป็นวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการน้อย (casual speech) โดยมีสมมติฐานว่าผู้ประกาศข่าวจะมีพฤติกรรมการใช้เกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศสูงกว่าในการให้สัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยก็จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลการออกเสียงเป็น 2 บริบทเช่นกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้ประกาศข่าวมีอัตราการใช้เกินเหตุของ (ล) ในการให้สัมภาษณ์สูงกว่าในการอ่านออกอากาศในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยว และมีอัตราการใช้เกินเหตุของ (ล) เท่ากันทั้งสองวัจนลีลาในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ ผลที่ได้จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าผู้ประกาศข่าวจะมีอัตราการใช้เกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศสูงกว่าในวัจนลีลาการให้สัมภาษณ์

นอกเหนือจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ตามตัวแปรสังคม 3 ตัวแปรตามที่ได้เสนอไปแล้ว ยังมีผลการวิจัยอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยอยากนำเสนอไว้ด้วยนั่นคือการแปรของ (ล) ที่พบในการวิจัย โดยมีการปรากฏเป็น 3 รูปแปร คือ [l] [r] และ [ʃ] ซึ่ง 2 รูปแปรแรกจะปรากฏในกรณีที่เป็นบริบทที่เป็นพยัญชนะเดียว แต่ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำจะปรากฏทั้ง 3 รูปแปร ประเด็นที่น่าสนใจที่สุดก็คือการปรากฏรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ในการออกเสียงของบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงประจำสทท. 11 ที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าว ที่พบว่ามีการออกเสียง (ล) เป็น [r] หรือรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุสูงเสียยิ่งกว่าการออก (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติ ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงในบริบทใด ทั้งที่การเก็บข้อมูลนี้ใช้วิธีสนธิลาการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นการน้อย ปรากฏการณ์นี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าประหลาดใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยจะขออภิปรายผลในหัวข้อถัดไป

6.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่สรุปไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจะขออภิปรายทีละประเด็นดังนี้

6.2.1 อิทธิพลของการศึกษาต่อการแก้ไขเกินเหตุของ (ล)

ผลการวิจัยที่ได้จากการเปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ทั้ง 3 กลุ่ม คือ บุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง และบุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำ ที่ปรากฏว่ากลุ่มบุคลากรที่มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด ได้แก่ ผู้มีการศึกษาระดับสูง รองลงมาคือผู้มีการศึกษาระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้มีการศึกษาระดับต่ำ ไม่ปรากฏว่ามีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) นั้นเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ในตอนต้นว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลางเป็นผู้ที่มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด รองลงมาคือผู้มีการศึกษาระดับสูง และระดับต่ำ เพราะผู้ที่มีการศึกษาระดับปานกลางจะมีความไม่มั่นคงทางภาษา (linguistic insecurity)

ถึงแม้ผลที่ได้จะพบว่าผู้มีการศึกษาระดับต่ำมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) น้อยที่สุดจริง แต่สิ่งที่ปฏิเสธสมมติฐานก็คือ พฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ที่พบในบุคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงมากกว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง

กรณีนี้ ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเป็นเพราะเหตุผลจากปัจจัยเรื่อง ศักดิ์ศรี (prestige) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) เหนือกว่าปัจจัยเรื่อง ความไม่มั่นคงทางภาษา กล่าวคือ

บุคคลากรที่มีการศึกษาระดับสูง จะเป็นกลุ่มที่เป็นที่ยอมรับและได้รับการคาดหวังจากสังคมไทยว่าเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีและจะเป็นผู้ใช้ภาษาไทยอย่างมาตรฐานหรือมีศักดิ์ศรีมากกว่าบุคคลากรกลุ่มอื่น เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ส่งผลทำให้บุคคลากรกลุ่มดังกล่าวพยายามใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรี โดยการออกเสียง (ล) เป็น [r] ทั้งนี้เพราะรูปแปร [r] จัดได้ว่าเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรี (prestigious variant) ในภาษาไทย จนทำให้มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) มากกว่าบุคคลากรกลุ่มอื่น ในขณะที่การออกเสียงของบุคคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ก็พบว่ามีการออกเสียงนี้อยู่มากรองลงมา และอาจเป็นไปได้ว่ามีความไม่มั่นคงทางภาษาอยู่ รวมทั้งความต้องการมีศักดิ์ศรีด้วย จึงทำให้มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) อยู่ไม่น้อย เพียงแต่ในการออกเสียงในการพูดเพื่อให้สัมภาษณ์นั้น กลุ่มบุคคลากรกลุ่มนี้มีการใช้ภาษาตามความเคยชินที่พูดอยู่ตามปกติมากกว่าที่จะมีความระมัดระวังในการใช้ภาษา จึงทำให้มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) น้อยกว่าบุคคลากรที่มีการศึกษาระดับสูงซึ่งมีความระมัดระวังและตั้งใจใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีมากกว่า

เหตุผลอีกประการที่สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวได้คืออาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มบุคคลากรที่ผู้วิจัยเรียกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงในงานวิจัยชิ้นนี้ ความจริงแล้วไม่ใช่เป็นผู้มีการศึกษาสูงสุดของสังคมไทยจริงๆ คนที่มีการศึกษาสูงกว่านี้คือผู้ที่จบระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก หรือนักวิชาการตามมหาวิทยาลัย ดังนั้นหากเราถือว่าการศึกษาระดับสูงในงานนี้เป็นพวกที่อยู่ตรงกลางของการแบ่งระดับชั้นซึ่งเทียบได้เท่ากับกลุ่มชนชั้นกลางในโลกตะวันตก ซึ่งมีหลักฐานว่ามักแก้ไขเกินเหตุ เราอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มนี้แก้ไขเกินเหตุมากที่สุดเพราะไม่มีความมั่นใจในการใช้ภาษาของตนและคิดว่าภาษาที่ตนใช้ไม่มีศักดิ์ศรี ถ้าคำอธิบายนี้เป็นความจริงก็จะสอดคล้องกับงานวิจัยที่ลาบอฟศึกษาไว้และสอดคล้องกับสมมติฐานด้วย ดังนั้นจึงน่าสนใจที่จะมีการศึกษาเรื่องนี้ให้ลึกซึ้งต่อไปโดยใช้บุคคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีเป็นตัวแทนของคนที่มีการศึกษาระดับสูงในสังคมไทย

ส่วนในบุคคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำนั้น ผลปรากฏว่าไม่มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏอยู่ แสดงให้เห็นว่าบุคคลากรกลุ่มนี้ไม่มีการคำนึงถึงปัจจัยเรื่อง ศักดิ์ศรี และไม่มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา เห็นได้จากการไม่มีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ปรากฏอยู่เลย ไม่เพียงเท่านั้น สิ่งที่เห็นชัดเจนมากประการหนึ่งก็คือกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ยังจะมีการออกเสียง (ล) เป็น [๒] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกตำหนิ (stigmatized variant) มากถึงร้อยละ 100 ในการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น ออกเสียงคำว่า “กลาย” เป็น “กาย” ออกเสียงคำว่า “เปลี่ยน” เป็น “เปียน” เป็นต้น จึงไม่ใช่สิ่งที่น่าแปลกประหลาดใจ ที่ไม่พบว่ามีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ปรากฏอยู่ในการออกเสียงของผู้มีการศึกษาระดับต่ำ

งานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นภาพการใช้ภาษาของบุคคลในสังคมไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และผลการวิจัยที่ได้พบว่าการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษา กล่าวคือยิ่งผู้ใช้ภาษามีระดับการศึกษาสูงเท่าใดก็จะมีแนวโน้มในการใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีมากขึ้น ทั้งนี้สังเกตได้จากผลการวิจัยที่พบว่าบุคคลากรของ สทท. 11 ที่มีการศึกษาสูงมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงที่สุด รองลงมาคือบุคคลากรที่มีการศึกษาระดับปานกลาง และในทางกลับกันผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำก็มีแนวโน้มที่จะใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีน้อย เช่น ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำของ สทท. 11 ไม่มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) เลย ซึ่งจัดว่าเป็นผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงานของบีบี (Beebe: 1974) ที่ศึกษาการแปรของภาษากับตัวแปรสังคมเรื่องการศึกษาระดับสูงและพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำมีความถี่ของการใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีมากในอัตราที่ลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ

นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ได้ยังแสดงให้เห็นภาพสะท้อนของสังคมไทยในเรื่องการจัดระดับชนชั้นของคนในสังคม กล่าวคือ บุคลากรในสถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทยของ 11 ที่มีการศึกษาระดับสูงและระดับกลางตามที่ถูกวิจัยใช้ศึกษาในงานนี้ อาจจัดได้ว่าเป็นคนชั้นกลางของสังคมไทย ทั้งนี้สังเกตได้จากการที่กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มนี้มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุในอัตราที่สูงและแบ่งแยกจากกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มคือผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำอย่างชัดเจน โดยกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับต่ำนั้นจะไม่ปรากฏว่ามีอัตราการแก้ไขเกินเหตุอยู่เลย และเมื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเทียบกับผลการวิจัยของลาบอฟ (Labov: 1972) ที่ศึกษาการออกเสียง (r) ของคนในนิวยอร์ก และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุสูงที่สุดคือพวกคนชั้นกลางระดับต่ำที่พยายามใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีเพื่อเขยิบฐานะทางสังคมของตนให้สูงขึ้นหรือเพื่อให้ตนเองเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีในสังคมมากขึ้น ก็อาจเป็นไปได้ว่าในสังคมไทยผู้ที่มีการแก้ไขเกินเหตุในอัตราที่สูงก็คือชนชั้นกลาง

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ยังไม่สามารถให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการใช้ภาษาและชนชั้นของคนในสังคมไทยได้ ซึ่งหากจะศึกษาเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนก็จะต้องมีการใช้เกณฑ์อื่นนอกเหนือจากเกณฑ์เรื่องระดับการศึกษามาเป็นสิ่งที่ใช้จำแนกชนชั้นของคนในสังคมไทย ยกตัวอย่างเช่น เกณฑ์เรื่องอาชีพหรือฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

6.2.2 ความสัมพันธ์ของอาชีพกับการแก้ไขเกินเหตุของ (ล)

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรสังคมเรื่องอาชีพ ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบการเกิดพฤติกรรมนี้จากบุคลากร 2 กลุ่ม ที่มีอาชีพแตกต่างกัน ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพเป็นผู้ประกาศข่าว และ ผู้ที่ทำหน้าที่อื่น ทั้งนี้ได้มีการควบคุมตัวแปรด้านระดับ

การศึกษาเอาไว้ โดยเปรียบเทียบแต่เพียงบุคคลกรฝ่ายอื่นที่มีการศึกษาระดับสูงเท่านั้น เพื่อให้ระดับการศึกษาตรงกันกับผู้ประกาศข่าวซึ่งมีการศึกษาระดับสูงทั้งหมดและเพื่อจะได้เป็นการศึกษาตัวแปรเรื่องอาชีพโดยไม่มีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยที่ได้นั้นก็ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในตอนต้นอีกครั้ง กล่าวคือ บุคคลกรที่ทำหน้าที่อื่น มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าบุคคลกรที่มีอาชีพเป็นผู้ประกาศข่าว ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในการออกเสียงในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวหรือในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำก็ตาม ผลการวิจัยที่ปฏิเสธสมมติฐานเช่นนี้ ยังคงสะท้อนให้เห็นเช่นเดียวกับในการศึกษาตัวแปรสังคมเรื่องระดับการศึกษาว่าบุคคลกรที่ไม่ใช่ผู้ประกาศข่าวหรือผู้ที่ทำหน้าที่อื่นที่มีการศึกษาระดับสูงนั้น มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา และพยายามใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีมาก จนทำให้มีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงมากกว่าบุคคลกรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าว กับอีกเหตุผลหนึ่งคือความไม่มั่นคงทางภาษาของบุคคลกรอื่นที่มีการศึกษาสูงจนทำให้เกิดการแก้ไขเกินเหตุขึ้น ในขณะที่ผู้ประกาศข่าวนั้นจัดเป็นบุคคลกรที่นับว่ามีศักดิ์ศรีสูงที่สุดจึงมีความมั่นใจในการใช้ภาษาของตน เห็นได้จากการใช้รูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุที่น้อยกว่าและยังเป็นผู้ที่ใช้ภาษาได้เป็นมาตรฐานสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น

สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากการศึกษาการปรากฏอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ก็คือ ข้อมูลที่ได้จากการปรากฏรูปแปรต่างๆ ของ (ล) ซึ่งจากผลการปรากฏของรูปแปรของ (ล) ตามการศึกษาตัวแปรเรื่อง อาชีพ (ดูบทที่ 4 ตารางที่ 4.1 และ 4.2) จะเห็นได้ว่าในการออกเสียงของบุคคลกรอื่นนั้น มีการปรากฏของรูปแปร [r] ที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) สูงกว่าการปรากฏเป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรปกติด้วยซ้ำ โดยเป็นเช่นนั้นทั้งในการออกเสียง (ล) ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ สิ่งนี้ยังแสดงให้เห็นชัดเจนว่าบุคคลกรที่ทำหน้าที่อื่นมีความไม่มั่นคงทางภาษาและมีความพยายามจะใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมาก รวมทั้งมีความระมัดระวังในการใช้ภาษามาก ในขณะที่กลุ่มบุคคลกรที่เป็นผู้ประกาศข่าวมีการออกเสียง (ล) เป็น [l] หรือรูปแปรปกติมากกว่าการออกเป็น [r] ในการออกเสียงทั้งสองบริบท แสดงว่าผู้ประกาศข่าวมีการใช้รูปภาษาตามหลักการออกเสียงของภาษาไทยมาตรฐาน โดยที่มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาและมีการพยายามใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีอยู่ด้วยเช่นกัน แต่ก็ยังน้อยกว่าบุคคลกรที่ทำหน้าที่อื่น หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้ประกาศข่าวมีความมั่นคงทางภาษาหรือมีความมั่นใจในการใช้ภาษาของตนมากกว่าบุคคลกรอื่นนั่นเอง

6.2.3 การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับวัจนลีลา

การศึกษาเปรียบเทียบอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) กับตัวแปรสังคมเรื่อง วัจนลีลา ซึ่งเป็นตัวแปรสังคมตัวที่ 3 ที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่าในการออกเสียงตัวแปร (ล) ที่ปรากฏในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยวนั้น ผู้ประกาศข่าวจะมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการให้สัมภาษณ์สูงกว่าในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศ ในขณะที่หากเป็นการออกเสียงตัวแปร (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ ผู้ประกาศข่าวจะมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศเท่ากับในการให้สัมภาษณ์ และหากนำอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) มารวมกัน จะพบว่าในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศ ผู้ประกาศข่าวมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) น้อยกว่าอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการให้สัมภาษณ์

ผลการวิจัยที่ได้เป็นผลที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้เช่นกัน โดยเฉพาะในการออกเสียงตัวแปร (ล) ในบริบทที่เป็นพยางค์เดี่ยว ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าอาจเป็นผลมาจากปัจจัยที่สำคัญ คือ ความระมัดระวังในการใช้ภาษา ซึ่งน่าจะใช้อธิบายการออกเสียง (ล) เป็น [r] ในบริบทนี้ได้ กล่าวคือ ผู้ประกาศข่าวมีความระมัดระวังในการใช้ภาษา โดยจะยังมีความระมัดระวังมากขึ้นเมื่อพูดให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคคลภายนอก และไม่เคยรู้จักหรือสนิทสนมมาก่อน จึงมีความระมัดระวังในการใช้ภาษามากกว่าและออกเสียง (ล) เป็น [r] ในการให้สัมภาษณ์มากกว่าการออกเสียงในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศ ซึ่งถือเป็นงานหรือหน้าที่ที่ทำอยู่เป็นประจำจนเกิดความเคยชิน นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่าผลการวิจัยดังกล่าวเป็นเพราะอิทธิพลของตัวอักษรที่ปรากฏในเนื้อหาของข้อความที่อ่าน ที่เมื่อปรากฏเช่นไรก็ทำให้ออกเสียงไปตามนั้น อย่างไรก็ตามสำหรับการออกเสียงในบริบทที่เป็นพยางค์ควบกล้ำแล้ว ถือว่าผลการวิจัยไม่ถึงกับปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยสิ้นเชิง เนื่องจากผู้ประกาศข่าวมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการอ่านออกอากาศเท่ากับในวัจนลีลาการให้สัมภาษณ์

ผลการวิจัยที่ปรากฏในงานวิจัยนี้สามารถแสดงให้เห็นสัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยที่เป็นอยู่ในระบบการศึกษาไทย เนื่องจากเห็นชัดเจนว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ที่ใช้ภาษาไทยมาตรฐานคือผู้ประกาศข่าวใช้ภาษาในวัจนลีลาการอ่านออกเสียงซึ่งเป็นทางการนั้น ผลปรากฏว่ามีการออกเสียง (ล) เป็น [l] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ถูกต้องหรือเป็นรูปแปรมาตรฐานของ (ล) ในภาษาไทยมากกว่าการออกเสียงเป็น [r] ซึ่งเป็นรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการแปรทางภาษาที่ผ่านมาที่พบว่าผู้ใช้ภาษาจะมีการใช้รูปภาษาที่ถูกต้องและเป็นมาตรฐานมากขึ้นตามลำดับความเป็นทางการของวัจนลีลา

สรุปได้ว่าผู้ใช้ภาษามีการใช้ภาษาที่เป็นรูปแปรที่ถูกต้องมากขึ้นตามลำดับความเป็นทางการของวจนลีลา ซึ่งเป็นผลที่แตกต่างจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าผู้ใช้ภาษาจะใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีมากขึ้นตามวจนลีลา หรือกล่าวได้ว่ายิ่งผู้ใช้ภาษา มีความระมัดระวังมากก็จะมีใช้รูปภาษาที่ถูกต้องมากไม่ใช่ใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมาก

จากการวิจัยครั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่ามีการปรากฏรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) อยู่ไม่น้อย ปรากฏการณ์เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการให้คุณค่าแก่บุคคลที่ใช้รูปภาษาได้อย่างถูกต้องและมีศักดิ์ศรี และบุคคลที่ใช้รูปภาษาเช่นนี้ก็จะได้รับการยอมรับจากสังคมด้วย จนทำให้บุคคลต่างๆ ในสังคม พยายามที่จะใช้รูปภาษาให้ถูกต้องและมีศักดิ์ศรี จนกระทั่งเกิดรูปแปรที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

สำหรับบุคลากรในสังคมไทยที่จัดได้ว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มคนที่ใช้ภาษาไทยได้เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับได้มากที่สุด ก็คือ ผู้ประกาศข่าว

นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ได้อาจสรุปเรื่องหน่วยเสียงสำคัญ (ร) และ (ล) ในภาษาไทยได้ 2 ประการ เริ่มจากพิจารณาถึงการปรากฏรูปแปร [r] ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียงในวจนลีลาใด บริบทโดยอยู่ไม่น้อยเช่นนี้ ก็น่าจะมีแนวโน้มที่พอสรุปได้ประการหนึ่งว่าหน่วยเสียงสำคัญ 2 หน่วยเสียงในภาษาไทยคือ /r/ และ /l/ อาจเกิดการรวมกันขึ้นในอนาคต (merge) ทั้งนี้สังเกตได้จากในการใช้ภาษาที่ปรากฏว่ามีทั้งการที่กลุ่มตัวอย่างออกเสียง (ล) เป็น [r] และ ออกเสียง (ร) เป็น [l]

แนวโน้มอีกประการหนึ่งคือ หน่วยเสียง /r/ หรือเสียงตัว ร ในภาษาไทยจะยังคงอยู่และยังไม่สูญหายไป รวมทั้งหน่วยเสียง /l/ ด้วย เห็นได้จากการปรากฏว่ามีการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) และการแก้ไขเกินเหตุอีกลักษณะหนึ่ง ได้แก่ การออกเสียงควบกล้ำ ร หรือ ล ในคำที่ไม่ใช่คำควบกล้ำด้วยเช่นกัน เช่น การออกเสียงคำว่า กวาร์ เป็น “กราน” หรือ “กลาน” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเสียงตัว ร ล ในภาษาไทยเป็นหน่วยเสียงที่สำคัญในภาษาไทย และการออกเสียงดังกล่าวให้ชัดเจนทั้งในการออกเสียงในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำยังคงเป็นสิ่งที่เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของสังคมและยังดำรงความเป็นภาษาไทยมาตรฐาน ดังนั้นเมื่อการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีการออกเสียง (ล) เป็น [r] ซึ่งเป็นเสียงที่มีศักดิ์ศรีในภาษาไทยอยู่จำนวนไม่น้อย จึงน่าจะสรุปได้ว่า การออกเสียงควบกล้ำที่ชัดเจนและเป็นรูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีนั้นจะยังคงมีอยู่ในการใช้ภาษาไทยในอนาคต โดยเสียง ร ล เหล่านี้จะเหมือนสัญลักษณ์และเป็นตัวบ่งชี้ (marker) ที่ทำให้ผู้ใช้ภาษาที่ออกเสียงชัดเจนเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในเรื่องการใช้ภาษาไทยมาตรฐานต่อไป

6.3 ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) หรือ การออกเสียง (ล) เป็น [r] เท่านั้น ซึ่งในการใช้ภาษาจริงๆ ในชีวิตประจำวัน ยังมีการแก้ไขเกินเหตุในลักษณะอื่นที่น่าสนใจอยู่อีก เช่น การแทรกเสียงตัว ร ล เข้าไปในหลายคำที่พูดแม้ว่าในคำนั้น ไม่ใช่คำควบกล้ำ ยกตัวอย่าง เช่น การออกเสียงคำว่า จริง เป็น [čriŋ] “จริง” ซึ่งที่ถูกต้องเป็น [čiŋ] “จิง” หรือคำว่า *วรรณกรรม* เป็น [wannakram] “วัน-นะ-กรัม” ซึ่งที่ถูกต้องเป็น [wannakam] “วัน-นะ-กัม” เป็นต้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษากการแก้ไขเกินเหตุในลักษณะนี้ด้วยเช่นกัน

2. น่าจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุกับตัวแปรสังคมอื่นบ้าง นอกเหนือจากตัวแปรเรื่องระดับการศึกษา อาชีพและวันจันลีลา ที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ยกตัวอย่างเช่น เพศ อายุ ถิ่นที่อยู่ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับตัวแปรเรื่องชั้นสังคมที่น่าสนใจว่า จะมีความสัมพันธ์กับการแก้ไขเกินเหตุหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ในการศึกษาควรมีการเลือกใช้เกณฑ์ในการจัดลำดับชั้นทางสังคมที่ชัดเจนโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาที่ใช้ในงานวิจัยนี้มาพิจารณาประกอบกัน เพื่อให้เห็นภาพของการใช้ภาษาในสังคมไทยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นตามแนวทางของการศึกษาภาษาศาสตร์สังคม

3. น่าจะมีการศึกษาพฤติกรรมการแก้ไขเกินเหตุของบุคคลากรกลุ่มอื่นๆ ได้อีก เพราะยังคงมีกลุ่มประชากรอื่นที่น่าสนใจและจัดเป็นตัวแทนของบุคคลากรที่ใช้ภาษาไทยมาตรฐานได้เป็นอย่างดี เช่น โฆษกรายการโทรทัศน์ โฆษกรายการวิทยุ อาจารย์สอนภาษาไทย คณะรัฐมนตรี ฯลฯ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อพิสูจน์ว่ามีกลุ่มบุคคลากรที่เป็นตัวแทนของผู้ใช้ภาษาไทยมาตรฐานใดหรือไม่ที่จะไม่มีการใช้รูปภาษาที่เป็นการแก้ไขเกินเหตุหรือมีในอัตราที่แตกต่างจากในงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ปาลีรัฐ ททรัพย์ปรุง. 2537. "การแปรของเสียง (หฺ) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยฉัตร ปานโรจน์. 2534. "ลักษณะเชิงกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ: การแปรตามกลุ่มอายุ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชนี มาลารักษ์. 2540. "การแปรของการออกเสียง {s} ท้ายคำภาษาอังกฤษในการอ่านข้อความของนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น". ภาคนิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพร ต้นวัฒนานันท์. 2529. "การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นกักสติดิในภาษาถิ่นเชียงใหม่กับตัวแปรทางสังคมบางประการ". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัญธร นิมโพนุลย์. 2539. "การแปรของการออกเสียงพยัญชนะท้าย (tʃ,dʒ,ʃ) ในคำภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่เป็นผู้หญิงไทย". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธิดา พูลทรัพย์. 2536. "การแปรตามวจนลีลา (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทรี คันธธรรมพันธ์. 2540. "ลักษณะการสะกดผิดในผู้ใหญ่ไทยวัย 18-20 ปี". ภาคนิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แสงจันทร์ ตริยกุล. 2529. "การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทยกรุงเทพฯตามวจนลีลา : การศึกษา การออกเสียงของผู้ประกาศข่าวประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคเอฟ.เอ็ม.ใน กรุงเทพมหานคร". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2533. คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2541. ภาษาศาสตร์สังคม. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรุณี อรุณเรือง. 2533. "การแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุผู้พูด" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Beebe, Leslie M. 1974. "Socially Conditioned Variation in Bangkok Thai." Ph.D. dissertation, University of Michigan.

Chunsuvimol, Boonruang. 1993. "Relationship between the Social Variation of (R) in Thai and (R) in English in the Speech of Bangkok Thai Speakers."

Chunsuvimol, Boonruang. 1997. "Variation of Cluster (l) in English of Thai Speakers." In Laothamtas, Anek (ed.) 1997. *Thammasart Review*, Vol. 2 Bangkok: Thammasart University Press, pp.84-95.

Crystal, David. 1980. A First Dictionary of Linguistics and Phonetics. Cambridge University Press.

Jones, Daniel. 1972. The Pronunciation of English. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

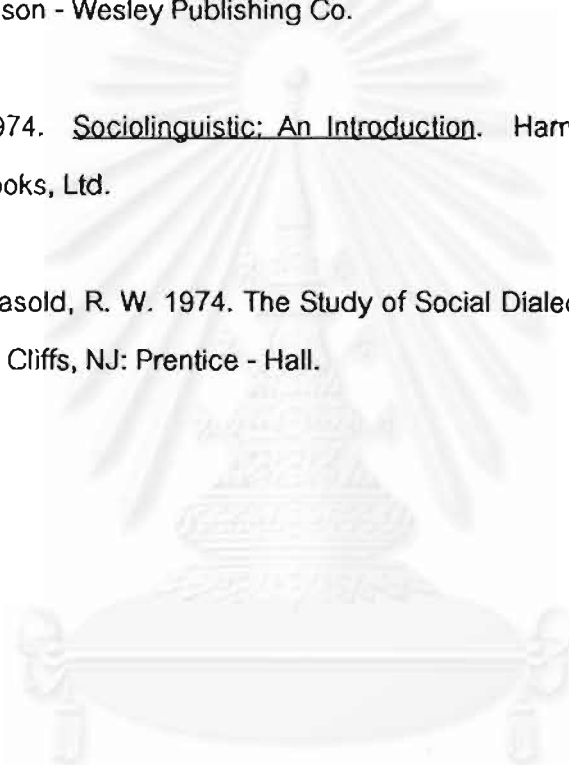
Labov, William. 1972. Sociolinguistic Patterns. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Milroy, James and Milroy, Lesley. 1978. "Belfast Change and Variation in an Urban Vernacular". In *British English*. Ed. By Peter Trudgill. Baltimore: University of Park Press.

Storer, Norman W. 1980. Focus on Sociology: An Introduction to Sociology. Reading, Mass: Addison - Wesley Publishing Co.

Trudgill, Peter. 1974. Sociolinguistic: An Introduction. Harmondsworth, Middlesex: Penguin Books, Ltd.

Wolfram, W. and Fasold, R. W. 1974. *The Study of Social Dialects in American English*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice - Hall.

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวประภา ภิรมย์ เกิดเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2518 ที่กรุงเทพมหานคร ได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง สาขาวิชาประถมศึกษา วิชาเอกภาษาอังกฤษ จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2539 และเข้าศึกษาต่อที่ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2540

